

Aanwezig

Voorzitter

De heer G.A.A. Verkerk

Raadsleden:

Mevrouw M. Alberts
Mevrouw F. van Amerongen
De heer A. van den Berg
De heer E.G.T. Braam (vice-voorzitter)
De heer D. Cupedo
De heer C.P.I.M. Dolmans
De heer M.J. van Enk
De heer M.A.J. Ezinga
Mevrouw P.G. Kames
De heer J. Karremans
Mevrouw C.J. Kistemaker
Mevrouw A. Koegler-Böhm (tot 21:16 uur)
Mevrouw M.E. Koopman
Mevrouw H.L. van der Kooij
De heer A.P. Kooy
De heer G. Kruger
Mevrouw R.F. de Man
Mevrouw C.F.J. Mauer
De heer R.A.J. van der Meij
Mevrouw C.J.T. de Mooij
Mevrouw W.A.A.M. van Nunen

Vervolg aanwezig:

De heer U. Oelen
De heer J.C. Paredes Sanchez
De heer C. Sleddering
De heer Q.L.A. Veerman
De heer R.J. de Vries
De heer M.V. Weterings
De heer M. Wit
Mevrouw E. Woudstra

Portefeuillehouders

Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen
Wethouder, mevrouw J.N. Besteman-De Vries
Wethouder, de heer J. Keus
Wethouder, de heer B.D. Lugthart
Wethouder, de heer A. van de Laar

Griffier

J.A. Massaar bpa
Verslag: J.C. Hoefnagel

Afwezig:

De heer M. El Majjaoui
Mevrouw J. Schröter- Haas

Betreft

Verslag gemeenteraadsvergadering 15 juni 2021

Datum

juli 2021

(de opname van deze vergadering is te zien en te beluisteren op onze site www.rijswijk.nl onder Raad live)

1. Openingen en mededelingen

De voorzitter: Welkom. We hebben bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Schröter en de heer El Majjaoui. Dan gaan we naar de trekking van het stemmingsnummer bij de griffier. De heer Weterings (RB) nr. 29.

Leden van het stembureau. Als voorzitter de heer Oelen (VVD). Als leden mevrouw Kames (RB) en de heer Ezinga (VVD).

2. Spreekrecht voor inwoners

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt 2, en dat is het spreekrecht van de burgers. Dat is volgens mijn lijst mevrouw Nienke Schuil. U hebt het woord.

Inspreekster mevrouw Schuil: Dank u wel, voorzitter. En een goedenavond allemaal. Ik zal me eerst even voorstellen. Ik ben Nienke Schuil en ik werk bij de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland als Regisseur ruimtelijke ontwikkeling landschap en natuur. Natuur en Milieufederatie die komt op voor een duurzame samenleving in de provincie, en als onafhankelijke belangenbehartiger volgen wij kritisch de bredere natuur en milieu-agenda, en geven wij een gezicht en een stem aan natuur- en milieubelangen. Dit doen wij samen met de lokale en regionale organisaties en zo werken wij ook samen aan een mooi en duurzaam Zuid-Holland. Diverse ontwikkelingen die onze doelstellingen en belangen raken worden gevolgd en hierbij kwamen we de ontwikkeling omtrent het gebied Pasgeld ook aan ons voorbij. Graag willen wij u een aantal zaken voorhouden omtrent deze ontwikkeling. Als eerste. Bij ons Natuur- en Milieufederatie maken wij ons zeer ernstige zorgen over het verdwijnen van kostbaar groen in Rijswijk. En dan als tweede, de woningbouwopgaven. Ten aanzien van de woningbouwopgave staat de provincie Zuid-Holland voor een grote uitdaging. Deze opgave staat niet zo op zichzelf. De bouw van woningen combineren met andere vraagstukken biedt de kans om steden en dorpen in de provincie te versterken. En daarnaast biedt de woningbouwopgave een kans om in te spelen op maatschappelijke transitie zoals die op het gebied van energie, klimaat en economie. Op welke wijze is daar verder door de gemeente Rijswijk invulling aan gegeven? Komen al de opgave die er liggen wel tot hun recht? Want u weet ook dat naast de woningbouwopgaven er ook een opgave ligt ten aanzien van het behouden en het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving. Ten koste van woningbouw heeft de gemeente Rijswijk de laatste jaren al enorm ingeleverd in haar aaneengesloten groene ruimte. Daar waar veel gemeenten juist meer investeren in “kwalitatief groen” loopt juist Rijswijk daarin enorm achter en verliest daarmee snel haar claim een onderscheidende groene gemeente te zijn. Als laatste, gezond en veilig. De Natuur- en Milieufederatie die heeft in opdracht van de provincie Zuid-Holland eind vorig jaar een enquête verzonden aan de inwoners van de provincie ten aanzien van het onderwerp gezond en veilig. De belangrijkste uitkomst van deze enquête is de behoefte aan meer groen areaal in de provincie, en de verbetering van de luchtkwaliteit. Graag wijs ik u op het feit dat het huidige gebied Pasgeld de groene longen zijn van de omgeving die nu al omsloten wordt door bebouwing en drukke rijkswegen. Wanneer deze groene lobben worden vervangen door nog meer bebouwing, terwijl er tegelijkertijd wordt gewerkt aan de uitbreiding van infrastructuur, zal de kwaliteit van de leefomgeving dalen. Want ja, meer woningen betekent meer verkeer, dus meer uitstoot van CO₂, fijnstof en NO_x. Rijswijk die voldoet dan niet meer aan haar belofte een gezonde en groene omgeving te zijn voor huidige en toekomstige bewoners. Daar waar zij in haar woningbouwambitie verwijst naar het beleidsplan 2030 worden de in hetzelfde plan formuleerde doelstellingen voor groen en gezondheid genegeerd. Serieuze natuurcompensatie vindt niet plaats, en de ratio groen versus aantal inwoners slinkt ieder jaar. De inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving waar u als gemeente invloed op kunt uitoefenen. Gebruik uw recht en macht op een juiste wijze, en zorg voor het groen en gezonde toekomst voor nu en generaties na ons. Er zal meer gedaan moeten worden om de gezondheid van de Nederlandse burger te verbeteren en te beschermen, en u heeft deze kaart in handen. Door Pasgeld integraal te erkennen als groene long met niet verder bebouwd een enorme natuurwaarde en natuurwaardepotentie kan Rijswijk de groen-rood balans weer in evenwicht brengen, en daadwerkelijk een antwoord geven op haar ambitie een groene en gezonde gemeente te blijven. Doet ze dat niet dan zal dit sterke negatieve gevolgen hebben voor milieu, klimaat en alle

huidige en toekomstige inwoners. Ons dringende verzoek is dan ook om niet te bouwen in Pasgeld, maar het gebied juist op te waarderen tot een groene long en wat voor elke Rijswijkse burger van belang is. Ik dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik wil mevrouw Schuil vragen of ze Regisseur van een Milieufederatie na deze waarschuwing die ze ons geeft als gemeenteraad, waar denkt zij dat het enorme tekort aan woningen opgelost moet worden in de provincie of in Rijswijk?

De voorzitter: Dan mijnheer Van der Meij en dan kunt u er één ronde pakken.

De heer Van der Meij GBR: Ja, naar aanleiding van het betoog van mevrouw Schuil had ik een vraag, mevrouw Schuil. Kent zij het masterplan Rijswijk-Zuid? Bij alles wat mevrouw Schuil hierin beweert, stelt, antwoord op wordt gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Schuil, wat is uw antwoord?

Inspreker mevrouw Schuil: Ik zal in eerste instantie eerst even antwoord geven op de woningbouwopgave. Wat ik ook begrijp is dat er best wel veel leegstand is in bijvoorbeeld Plaspoelpolder. Er zijn best wel veel mogelijkheden om een stukje woningbouw ook op te lossen waar op dit moment gebouwen staan wat gewoon slimmer ingericht zou kunnen worden. En het zou fijn zijn als er op een creatievere manier ook gewoon te kijken naar het oplossen van die woningbouwopgave. En ik heb ook begrepen dat in Rijswijk het percentage dat Rijswijk al wel voldoet aan hetgeen wat er verwacht wordt van de gemeente. En het is natuurlijk heel erg lastig om die balans ook gewoon goed te vinden, en ja, volgens mij staan we in Zuid-Holland sowieso voor de uitdaging. Alleen, het kan niet zo zijn dat het allemaal ten koste gaat van het goede leefklimaat waar de mensen natuurlijk gezond en veilig kunnen wonen.

De voorzitter: Dan ga ik graag naar de volgende sprekers de heer Marinus Jansen van de werkgroep Pasgeld.

De heer Van der Meij GBR: Ik had nog geen antwoord op mijn vraag gekregen van mevrouw Schuil, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Schuil, wilt u er nog iets op terugzeggen?

Mevrouw Schuil: Ik heb net al eventjes zonder microfoon al aangegeven dat het plan niet in detail bij mij bekend is. Nee.

De voorzitter: Oké. Daarmee is er antwoord gegeven. Dan gaan we verder met de volgende spreker. De heer Jansen. Gaat uw gang, mijnheer Jansen.

Inspreker de heer Jansen: Goedenavond, allemaal. Mijn naam is Marinus Jansen, en ik spreek hier namens werkgroep pasgeld onderdeel van contactgroep Rijswijk Zuid. Een contactgroep die sinds 1976 de leefomgeving in Rijswijks Zuid probeert te verbeteren. Voorzitter, vanavond besluit u over de vertrekpunten Pasgeld-Oost en het bijgesloten amendement. Een onderwerp waar u zich al vele malen over gebogen heeft

en waar al het nodige over gezegd en geschreven is. Ik wil het vanavond dan ook kort houden. Wij willen geen onnodig beslag leggen op uw overvolle agenda. Voorzitter, tijdens de beeldvormende sessie van afgelopen 17 november hebben wij gesteld uw planvorming integraal te toetsen aan uw eigen beleidsdoelstellingen en uitgangspunten. Met de voorliggende vertrekpunten is deze toetsing onvoldoende geborgd. En daarom hebben wij op het afgelopen Forum Stad van 10 juli jongstleden nog opgeroepen om deze vertrekpunten nadrukkelijk niet te accepteren. Het nu ingebrachte amendement is weliswaar een stap in de goede richting, maar mag wat ons betreft scherper aangezet worden. Het amendement verwijst nu uitsluitend naar de stadsvisie 2030. Concreet willen wij u ook verzoeken om hier een integrale toetsing volgens een Groenbeleidsplan 2010-2020 aan toe te voegen. En hierbij bedoel ik met integraliteit, dus ook rekening houdend met de geplande ontwikkelingen van de naastgelegen gebieden in het Havenkwartier en Kessler Park. Wij verzoeken een versterking van de kernkwaliteiten van het gebied volgens de regionale Woonvisie 2017-2021 na te streven welke de groene gebieden tussen de gemeente nadrukkelijk benoemen en in het verlengde daarvan rekening te houden met de kansen in het gebied voor alle inwoners van Rijswijk en de naastgelegen gemeentes. Wij verzoeken u rekening te houden met alle benodigde infrastructuur voor of vlotte verkeerscirculatie en mobiliteit in de analyse op te nemen en mogelijke beperkingen als gevolg daarvan te accepteren. Ook met het oog op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Voorzitter, de maatschappelijke kosten- batenanalyse biedt de raad een hulpmiddel om verschillende planvarianten met elkaar te vergelijken. Mogelijke nul varianten zouden hier binnen de financiële kaders in onze optiek dan ook een onmisbaar onderdeel van moeten uitmaken. Het is aan u als raad om te bepalen hoe nauw de financiële tang wordt ingesteld, maar ook of en hoe de gemeente op zoek gaat naar derde geldstromen om deze casus haalbaar te maken, en waar mogelijk bestaande overeenkomsten in samenspraak met partijen te wijzigen. Het zal geen geheim voor u zijn dat wij dat gebied een maatschappelijke en zo groen mogelijke willen geven. Een invulling waarbij woningbouw slechts één manier is om deze casus financieel haalbaar te maken. Andere geldstromen of een verschuiving van geldstromen zou daar hierbij anderen of deeloplossingen kunnen bieden. Ik dank u voor uw tijd.

De voorzitter: er zijn geen vragen. Dan sluiten wij het spreekrecht voor burgers af.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. U hebt een ontwerp gekregen. Mijnheer Weterings, mag ik een voorstel doen dan kunt u daarna reageren? We hebben verzoek binnengekregen voor 3 moties vreemd aan de agenda van de orde van de dag. Eentje over giften in de bijstand, en eentje over stopzetting van de deal. En eentje over afkeuringbeleid. Dat zijn er 3. Ja, de gewoonte is om die op het eind van de agenda te doen. Zijn daar nog suggesties bij? Mevrouw Van Nunen? Ja.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter. Ik wil graag de suggestie doen om onze motie, giften in de bijstand, die na afloop van het debat over de 3 kadernota's in te dienen en te behandelen, omdat die daar raakvlakken mee heeft, die motie.

De voorzitter: Ja, vind ik wel een goed plan. Vindt u dat ook? Dan gaan we dat doen. Dan behandelen wij die na afloop van de 3 kadernota's. Mijnheer Weterings, ik zag bij u nog een beweging?

De heer Weterings: Ik wist niet dat de moties al waren doorgegeven, want bij deze wil ik het ook aanmelden voor de vergadering, en naar afwachting van de schriftelijke vragen aan het einde van de vergadering daar nog een keer over hebben met de raad. Dus heel graag bij deze dat ze meedoen met de vergadering, de moties die u heeft voorgelezen, die van Rijswijks Belang. Dank u wel.

De voorzitter: Nou, deze vergaderorde bepaalt.

4. Vragen van de raad

De voorzitter: Dan gaan we beginnen met de vragen van de raad. De eerste vraag is van de VVD-fractie over het tijdig en volledig informeren van de raad. Is dat mijnheer Sleddering die het woord voert?

De heer Sleddering VVD: Dank, voorzitter. Wij hebben het er al heel kort in het Forum over gehad, maar daar was de gelegenheid om de vraag goed te stellen en te reageren op het antwoord van de wethouder nauwelijks aanwezig. Dus daarom ben ik genooddaakt om die vragen nog een keer te stellen. Waar het om gaat? En ik leg nadrukkelijk even de vraag dat het hier niet gaat om de inhoud van het onderwerp waarin 60 daklozen in een hotel in Rijswijk verblijven, maar het gaat ons om het feit hoe de raad en wanneer de raad is geïnformeerd. En wij vinden het buitengewoon zorgelijk dat dat wij nauwelijks hierover zijn geïnformeerd. Pas nadat de journalisten de wethouder gingen bevragen. En ik wil toch graag aan dit college vragen hoe zij, met name de wethouder, aankijkt tegen het informatieproces en informatieplicht van de raad. Zo'n belangrijk onderwerp, zo'n politiek onderwerp en dan gewoon de raad de volgende dag 's avonds met een mailtje via de griffier informeren terwijl ze dat op dinsdagavond in het Forum als mededeling aan de raad had kunnen doen. Dank.

De voorzitter: Goed. Zijn er nog andere raadsleden die willen reageren, anders geef ik het woord aan het college? Mijnheer Weterings.

De heer Weterings RB: Oké, voorzitter. Dan ga ik voorlezen wat mijn voorstel was. De heer Sleddering van de VVD heeft het al aangekondigd, de mail naar het Forum. Dat viel bij ons ook behoorlijke rauw op ons dak. Ja, de wethouder informeerde via de griffie dat er zo'n 60 opvangplekken waren gerealiseerd voor dak- en thuislozen en zwervers. Uiteindelijk zijn dat er 30 op dit moment, want ik en mevrouw Kames zijn er gisteren geweest. We zijn heel hartelijk ontvangen, dat wil ik ook wel even meegeven aan het college dat we goed op de hoogte zijn van wat er speelt, wie er zitten, dus ook meenemend in uw beantwoording. Ja, je zou ervan uitgaan ja niet zo'n opvang waarvan je zou uitgaan, maar een opvang in een hotel. Daar waar de maaltijden worden verzorgd, en ook genuttigd kunnen worden. In de bijlage staat dat het een hotelkamer is, maar uiteindelijk gebeurt het gewoon in de eetzaal beneden. Er zijn twee maaltijden van een ontbijt, en 's middags wat warm eten. De fractie van Rijswijks Belang heeft de volgende vragen. Vanaf wanneer lopen de gesprekken met betrekking tot het verzoek om daklozen en eventueel zwervers te ontvangen in Rijswijk? En wanneer was de wethouder hiervan op de hoogte? Waarom is de raad pas op 9 juni geïnformeerd over zo'n gevoelig onderwerp? En ook een hele belangrijke: is de wethouder ambtelijk geadviseerd om de raad niet te informeren? Vind ik een hele belangrijke vraag, dus: is de wethouder ambtelijk adviseert om de raad niet te informeren? Zijn er door de wethouder slash gemeente Rijswijk, college, andere versoberde alternatieven onderzocht met betrekking tot het opvangen van deze groep mensen? Zo nee, waarom niet? Dan denken we bijvoorbeeld aan Ad Hoc locaties, leegstaande huizen, gebouwen, scholen, het aangaan van Portakabins? Of

net zoals bij ADO-dorp wat in een paar dagen zo uit de grond werd gestampt zijn hier genoeg braakliggende terreinen waar het plaats had kunnen vinden. Ook een punt is: waar komen deze mensen vandaan? Wat zijn hun nationaliteiten? Deze vraag stel ik u omdat in de bijlage er ook werd gesproken over niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen en ook EU-immigranten. U geeft aan dat deze personen geen zorgbegeleiding nodig hebben, en voldoende zelfstandig zijn om vrijwel probleemloos te verblijven in deze hotelzetting. En dit soms al meer dan een jaar doen. In Den Haag worden er ook vragen over gesteld, want daar waren ook even onduidelijkheden over. We hebben contact gehad met partijen uit Den Haag die zich ook niet bewust waren wat er daar afspeelde, dus dat is morgen aan de beurt. Maar waarom dan als deze mensen voldoende zelfstandig zijn om probleemloos te verblijven 24/7 drie man beveiliging? Het waren er gisteren trouwens vijf toen wij er waren. Maar goed dat even gezegd hebbende, waarom al die sterke beveiliging voor de deur? Hoeveel incidenten zijn op dit moment al geweest in de hotels in Den Haag tijdens opvang van deze groep? En als laatste, voorzitter, ook een hele belangrijke voor Rijswijks Belang, met oprechte medeleven en rekening houden met schrijnende gevallen vragen wij aan het college: deelt u onze mening dat het opvangen van daklozen en zwervers bij heel veel mensen een heel raar beeld geeft met alle luxe van dien? Dat waren mijn vragen, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen? De heer Braam.

De heer Braam BvR: Ik ben nieuwsgierig wat wordt verstaan onder schrijnende gevallen, dus dat is eigenlijk een vraag aan de heer Weterings.

De voorzitter: Wethouder mevr. Bentvelzen heeft het woord.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, we gaan proberen de vragen te beantwoorden. Allereerst voorafgaand aan de vragen zou ik u willen meegeven dat het gaat om inderdaad maximaal 60 personen, voor een maximaal tijdsverblijf van twee maanden tot uiterlijk 1 augustus. Dit contract zal ook niet worden verlengd. Op dit moment verblijven er inderdaad, zoals de heer Weterings net al aangaf, 30 personen. Het zijn mensen die zelf geen dak meer boven het hoofd hadden en onvoldoende zelfredzaam waren om daar zelf voor te zorgen. Ze worden momenteel opgevangen in hotels. En we hebben het afgelopen jaar ook aangetoond daar goed te kunnen functioneren. Als er geen plek voor deze mensen zou zijn geregeld dan bestaat er het acuut risico dat ze op straat terecht waren gekomen zowel in Rijswijk of elders. Het gaat niet op mensen die illegaal zijn, de heer Weterings. Het gaat hier niet over asielzoekers en ook niet over dakloze arbeidsmigranten. Het zijn mensen die vanuit het Wmo-recht recht hebben op maatschappelijke opvang, en ze zijn verbonden en afkomstig vanuit de zorgregio H5. Dat betekent Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Zoetermeer. Dat kunnen dus ook mensen zijn vanuit onze eigen gemeente met een Rijswijkse achtergrond. Zoals ik al eerder heb gezegd zijn het mensen waarvan we geen hinder of overlast verwachten, maar mocht dat toch gebeuren, mocht er overlast of hinder in de buurt zijn, dan verliezen zij acuut hun plek. Dan wil ik graag ingaan op de verdere vragen, voorzitter. Het is mijn bedoeling geweest om de raad via een raadsinformatiebrief te informeren over deze tijdelijke opvang. Als u mij goed kent dan weet u ook dat ik zaken snel met u deel. Deze raadsinformatiebrief heeft op zich laten wachten, en vorige week woensdag dreigden wij ingehaald te worden door de actualiteiten slash persvragen. Omdat ik liever zelf de raad informeerde dan dat u het zou moeten lezen via de pers heb ik u woensdagavond via de route van de e-mail geïnformeerd. Achteraf gezien, ja, mijnheer Sleddering, was het beter geweest om

in het Forum van dinsdagavond 8 juni een raadsinformatiebrief aan te kondigen. Inmiddels, en zeker na de vragen van vanavond, is de informatie die ik met u wilde delen gedeeld. Maar mocht er nog behoefte zijn dit toe te voegen in een raadsinformatiebrief dan ben ik bereid dat te doen. Er is mij gevraagd: vanaf wanneer lopen de gesprekken met betrekking tot het verzoek om de dakloze mensen op te vangen? Ik heb op 25 mei van Den Haag gehoord dat er een deal beslecht is met het hotel Best Western. En waarom is de raad dan 9 juni geïnformeerd? Volgens mij heb ik dat zojuist aangegeven. Deze deal is gesloten door Den Haag samen met hotelier. In dit geval op Rijswijks grondgebied. Er is door Den Haag gewoonweg een vraag uitgezet in de gehele regio aangezien we met de regio H5 de verantwoordelijkheid dragen om voor dak- en thuislozen te zorgen. Mijnheer Sleddering vraagt mij: is het college van mening dat zij op dit punt de raad tijdig en adequaat heeft geïnformeerd? Ja, mijnheer Sleddering, daar ben ik wel van mening van. Hoewel het de voorkeur heeft om dit uiteraard via een raadsinformatiebrief te doen, en de koninklijke weg daarbij te volgen. Mijnheer Weterings heeft mij gevraagd: zijn er geen versoberde alternatieven gezocht? En het antwoord daarop is, nee, mijnheer Weterings, want het is geen verantwoordelijkheid van Rijswijk. Centrumgemeente Den Haag is hier aan zet, en die hebben op deze manier gehandeld. Door de 1,5 meter norm die is opgelegd zijn er voor de zorgregio beschikbare reguliere opvangplekken zijn sterk verminderd. En tegelijkertijd is de groei naar opvang ook vergroot. Die vraag is gegroeid. Den Haag is intensief op zoek gegaan naar extra capaciteit zowel voor de korte als de lange duur. Maar door het ontbreken van andere alternatieven is er gekozen voor het gebruik van hotels. En nee, mijnheer Weterings, dat is niet ongebruikelijk. Ik ken uw fractie als iemand die altijd onderzoek doet, dus als u dat naar dit onderwerp gedaan had dan had u gezien dat er in de gemeente Utrecht, om maar een andere gemeente te noemen, hetzelfde beleid gevolgd wordt. En recentelijk zijn er twee permanente locaties in Den Haag benoemd waar daklozen gebruik van kunnen maken vanaf 1 augustus. Vandaar dat deze tijdelijke noodopvang ook gezocht is tot 1 augustus. De samenstelling van deze mensen, de stand van de nacht van 13 op 14 juni, was 9 vrouwen en 21 mannen. Geen gezinnen met kinderen. En waar komen deze mensen dan vandaan, wat zijn de nationaliteiten? Ik heb u aangegeven het zijn mensen die geen dak meer boven het hoofd hadden en onvoldoende zelfredzaam waren. De nationaliteiten exact heb ik niet, maar nogmaals het zijn geen arbeidsmigranten en geen asielzoekers. Het gaat erom mensen die vanuit het Wmo recht hebben op maatschappelijke opvang. Daarnaast vraagt u mij: waarom dan beveiliging van drie man sterk 24/7? Dat is gedaan om eventuele zorgen weg te nemen, en zodra er wel sprake is van overlast of hinder dat daar gelijk op geanticipeerd kan worden, en dat diegene de opvang wordt afgenomen. U vraagt me: hoeveel incidenten waren er in de hotels in Den Haag tijdens de opvang van deze groep? De hotels zijn al meer dan een jaar in gebruik, al sinds corona ons land teistert. En personen die in de tussenliggende personen overlast veroorzaakt hebben die zijn verwijderd uit de hotels. De exacte aantallen van incidenten heb ik niet. Misschien dat u de vraag morgen kunt stellen in Den Haag, aangezien u goed contact heeft met de fractie die daar morgen vragen gaat stellen. Ik heb geen cijfers van wat er in Den Haag aan incidenten is geweest. En u heeft me als laatste gevraagd met het oprechte medeleven rekening houdend met schrijnende gevallen, of ik uw mening deel dat het opvallend van daklozen en zwervers in hotels veel mensen een raar beeld geeft? En mijn antwoord daarop is: nee, ik deel die mening zeker niet. Het gaat om een tijdelijke maatregel om de samenleving als geheel op een goede manier door deze coronacrisis te helpen. En niemand is voor zijn lol dakloos. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we, denk ik, even terug naar de vragenstellers en daarna de anderen. Mijnheer Braam onder andere. Mijnheer Sleddering, u mag als eerste reageren.

De heer Sleddering VVD: Ja, dank, voorzitter. En dank aan de wethouder. Wij zijn het uiteraard niet eens met het antwoord van de wethouder. Als zij vertelt dat zij op 25 mei is geïnformeerd dat er een deal is gesloten over huisvesting in een hotel in Rijswijk, 14 dagen later een Forum is – nogmaals 14 dagen later – is er een Forum, en u zegt niks. Ik ga die discussie niet ophouden en niet oprekken, maar mag ik u het advies geven om voortaan zo snel mogelijk en zeker in dit politiek gevoelig onderwerp de raad te informeren? Dank.

De voorzitter: Mijnheer Weterings?

De heer Weterings RB: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook wethouder Bentvelzen, bedankt voor de beantwoording. Ten eerste valt het me zwaar tegen dat de wethouder of de gemeente Rijswijk zich zo heeft laten overvallen door Den Haag, want in Den Haag staan er wel heel veel hotels ook leeg op dit moment, want we kunnen de persberichten sturen. Er is daar ruimte zat. Toen mevrouw Kames en ik daar gisteren waren met het hotel was de moedertaal gebroken Engels, dus als hier Rijswijkers zouden zijn vraag ik me af wat voor opvoeding ze hebben gehad dan? We werden in gebroken Engels aangesproken door meerdere mensen. We konden ze niet verstaan. En u geeft dat u niet eens de moeite heeft gedaan om Ad-Hoc ruimtes te onderzoeken, want dat zou schijnbaar niet mogen vanwege die 1,5 meter regel. Want waar is dan de evaluatie gebleven van al die mensen die nu Ad Hoc ruimtes zitten hier in Rijswijk? Waarom zijn die niet geëvacueerd naar hotels want die kunnen ook diezelfde regels hier gebruiken. En ik heb ook de vraag gemist of u ambtelijk bent geadviseerd om de raad niet te informeren. Daar heeft u ook geen antwoord op gegeven. Is het uw eigen beslissing geweest of bent u ambtelijk geïnformeerd om dit onder de pet te houden? Want uw beantwoording klinkt heel lief, heel zachtaardig, ik ben het er totaal niet mee eens, en we zullen ook aan het einde van de vergadering met 2 moties erop terugkomen. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Braam.

De heer Braam BvR: Nou, ik denk dat het in dit kader niet logisch is, maar als er straks moties worden ingediend dan krijgen we, denk ik, allen nog de ruimte om hierop te reageren. In ieder geval wil ik vanuit onze partij heel ver afstand nemen van hetgeen wat Rijswijks Belang hier doet. Zeker mede gelet op de motie die hij vorig jaar met ons heeft ingediend om er feitelijk voor te zorgen dat mensen van de straat af zouden komen en onderdak zouden krijgen. En nu krijgen de mensen onderdak, en krijgen we een rituele dans op een manier die in ieder geval ver van Beter voor Rijswijk afstaat.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Weterings, u mag er kort op reageren.

De heer Weterings RB: Er is beleid gevoerd tegen de bospolen. En dan gaan we ze opvangen in dure hotels, dus...

De voorzitter: Mijnheer Weterings, u begrijpt dat een reglement van orde niet toestaat dat u erop reageert. Hij spijt mij zeer. Ik wil nog aan u vragen of u de motie vreemd van de agenda handhaaft of niet? Oké. Dan gaan we daar straks nog mee verder. Goed, hiermee zijn twee vragen beantwoord. Er is nog eentje over. De vraag van de PvdA inzake extra rijksgeld. Mijnheer Kooy, mevrouw Van Nunen. Mevrouw Van Nunen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Voorzitter, dank u wel. Minder politiek beladen, hoop ik. Ik denk het ook. Ik had de vraag graag in het Forum gesteld, maar aangezien we pas het eerste Forum in september hebben vandaar in de raad. Maar ze zijn ook eigenlijk voor een Forum heel goed bruikbaar. Goed. We lazen in de pers dat er extra geld beschikbaar is voor scholen die een aanvraag doen voor een extra budget en taalplan voor hun school. En dat is mooi, want daar zijn wij het zeker mee eens, maar we vragen ons wel af: waar komen deze gelden die de gemeente beschikbaar kan stellen die vandaan? Komen die uit het reguliere rijksbudget voor Onderwijsachterstanden of komt dat al uit het NPO, het landelijke herstelprogramma Onderwijsachterstanden, waar ook gemeenten gebruik van kunnen maken? Dat is mijn eerste vraag. Met daar aanvullend: hoeveel geld heeft u daar eigenlijk voor beschikbaar als bij wijze van spreken alle basisscholen een aanvraag gaan doen? En ten tweede hoe mooi is het bruggetje niet naar een toezegging van u aan in ieder geval drie fracties, de VVD, GroenLinks en mijn eigen fractie op 16 februari jongstleden, om alsnog met een bredere visie te komen op Onderwijsachterstandenbeleid. En daar kijken we heel erg naar uit. Kunt u toezeggen wanneer u met dit nieuwe plan dan zoals toegezegd ook komt? Voorzitter, dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Goed zo. Het woord is aan het college. Wethouder Besteman.

Wethouder mevrouw Besteman: Ja, dank u wel, voorzitter. En dank ook aan mevrouw Van Nunen voor de vragen. De bredere visie op het bestrijden van de Onderwijsachterstanden wordt opgenomen in de kadernota Jeugd en Onderwijs. Die komt na de zomer naar de raad. De nota Onderwijsachterstandenbeleid en Peuteropvang is al vastgesteld en met de raad besproken. Als het gaat om dit extra geld waar mevrouw Van Nunen nu naar vraagt, dat komt uit een specifieke rijksuitkering ter bestrijding van de Onderwijsachterstanden. En voor deze regeling, het is een uitwerking van de nota Onderwijsachterstandenbeleid, is 8 ton beschikbaar.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, wilt u nog reageren?

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, misschien heb ik het niet helemaal goed begrepen, maar is dat extra budget boven het rijksgeld wat we regulier krijgen? Dat was mijn vraag.

Wethouder mevrouw Besteman: Dank u, voorzitter. Nee, dat is de specifieke rijksuitkering voor het bestrijden van die Onderwijsachterstanden.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Voorzitter, één opmerking. Dan hebben we dus 8 ton over wat we anders niet gebruikt zouden hebben. Is dat juist?

Wethouder mevrouw Besteman: Voorzitter, nee, dit is rijksgeld dat gelabeld is voor dit specifieke onderwerp, en daarom hebben we die nota Onderwijsachterstanden vastgesteld, en dit is de uitwerking daarvan.

De voorzitter: Oké. Dan sluit ik hiermee de vragenronde af en dan gaan we besluiten over een heel stel raadvorstellen.

5. Raadsvoorstel Plan van nieuwe scholen basisonderwijs voor de periode 2022 – 2025 (21-037)

Raad is akkoord

6. Raadsvoorstel Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Openbaar Onderwijs (21-034)

Raad is akkoord

7. Raadsvoorstel 2^e wijziging van de legesverordening 2021 (21-026)

Raad is akkoord

8. Raadsvoorstel verlenging GRB (21-022)

Raad is akkoord

9. Raadsvoorstel Gemeentelijke riolerings- en waterplan Rijswijk (21-024)

Raad is akkoord

10. Raadsvoorstel Vaststelling van de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Rijswijk (21-039)

Raad is akkoord

11. Raadsvoorstel Ontwerpverklaring van geen bedenkingen onderstation Wilhelminapark (21-029)

Raad is akkoord

12. Vaststellen verslagen raadsvergadering 11 mei 2021 en 1 juni 2021

Verslagen zijn akkoord bevonden door raad.

13. Raadsvoorstel Kapitaalstorting Stedin (21-040)

De voorzitter: Dan gaan we naar het raadsvoorstel kapitaalstorting Stedin. Wenst iemand daarover het woord? Ik heb hier een hele lijstje woordvoerders. Ik noem ze gewoon maar even in volgorde van binnenkomst dan weet u ook waar u zit in de ronde. We beginnen met mijnheer Dolmans, mijnheer Sleddering, mevrouw De Man, mevrouw Alberts, de heer Karremans, de heer Weterings, Mevrouw Van Amerongen, de heer Van Enk en de heer Kooy. Mijnheer Dolmans, u hebt het woord.

De heer Dolmans D66: Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Wij steunen dit raadsvoorstel van harte. De belangrijkste overweging daarbij is dat wij indertijd vanuit de verkoop van de aandelen Eneco die wij gewoon als belegging zagen nu dit geld voor een gedeelte aanwenden voor iets waarvan D66 Rijswijk van overtuigd is dat het een groot maatschappelijk belang is, namelijk zorgen dat onze energie-infrastructuur overeind blijft. En vandaar dat wij dit raadsvoorstel van harte ondersteunen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we naar mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering VVD: Ja, dank, voorzitter. Ook de VVD kan dit voorstel steunen nadat de wethouder zo vriendelijk is geweest om de opmerkingen die de VVD in beide Fora deze week heeft gemaakt over de dekking van deze uitgaven via het Groeifonds. Wij kunnen leven met de formulering die hij daar in beide voorstellen voor heeft gekozen. We zullen dus voor het voorstel stemmen.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ik kan ook heel kort zijn. Ik heb veel gezegd al tijdens het Forum ook. Onafhankelijk Rijswijk zal dit voorstel ook steunen. We zijn hartstikke blij om te zien dat het Groeifonds ook wordt aangewend voor iets waar ook geld voor terugkomt. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Alberts?

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, dank u wel. Over de financiering kunnen we als GroenLinks al wel direct uitspraken doen, zo gaven we vorige week aan in Forum Samenleving. Aangezien we nog steeds geen inhoudelijke kaders hebben geformuleerd voor de Eneco-gelden die inmiddels het Groeifonds zijn geheten lijkt het GroenLinks heel verstandig om deze investeringen te doen. Immers, we zijn gewend aan een jaarlijks dividend en het grote bedrag dat we in één keer ontvingen lijkt tot nu toe niet zo aan Rijswijk besteed. Dat was afgelopen dinsdag. Er was uit die bespreking geen conclusie gekomen om het besluit van het raadsvoorstel kapitaalstorting Stedin aan te passen. Eigenlijk was het dan ook helemaal niet mijn bedoeling om hier vanavond het raadsvoorstel uitgebreid te gaan bespreken. Eindelijk was er een financieel stuk waarmee we wel konden instemmen, en nog wel al in het Forum. Maar gisteravond veranderde dat plotseling. Wat schetst onze verbazing? Er ligt vanavond wel ineens een ander besluit voor. Een besluit onder voorbehoud van goedkeuring van het raadsvoorstel Groeifonds en anders de financiële consequenties te verwerken in de tweede halfjaarrapportage 2021. Procesmatig is dat niet correct, en inhoudelijk is dat zeer onwenselijk. Dit is een financieel stuk, dit raadsvoorstel. We hebben als raad financiële kaders voor het Groeifonds vastgesteld, dus we kunnen dit besluit zonder het nu geformuleerde voorbehoud aannemen. Het is niet meer dan logisch om de ontvangen Eneco-gelden in te zetten om de extra aandelen in Stedin te kopen. Wat GroenLinks betreft komt het besluit zoals dat in het Forum voorlag weer terug, dus zonder het voorbehoud.

De voorzitter: Oké. Dan gaan wij verder met mijnheer Karremans.

De heer Karremans WIJ: Ja, dank u wel, voorzitter. Wij. Rijswijk heeft verder niks toe te voegen naar aanleiding van onze inbrengen in het Forum, en zullen dus voor stemmen op dit raadsvoorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, aangezien het op een meerderheid toe streeft willen we niet voor gaan liggen. Als Rijswijks Belang zullen we wel tegenstemmen. Er waren nog te veel onzekerheden over dividendbehoud wat aangeeft 3%, maar aangezien dat in een keer op andere stukken, als je goed kijkt naar andere gemeentes die zich daar ook zorgen over maakt – er komen ook behoorlijke gelden zelfs 1% - dus de garantie is niet gegarandeerd, laten we maar zeggen. Zij missen daarin de zekerheid en ook de vraag of Stedin zijn prijs gaat verhogen naar de inwoners toe zijn we ook een beetje bang voor. Dus we gaan eigenlijk weer

met Rijswijks geld aandelen kopen, we gaan Stedin helpen, en daarmee kan Stedin ook weer Rijswijkers gaan belasten. Dus voor ons is het nog steeds aan vraagstuk. Dus zolang die onduidelijkheden er zijn zullen wij niet voor het voorstel stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Van Amerongen?

Mevrouw Van Amerongen GBR: Ja, dank u wel. Ook GBR staat positief tegenover het raadsvoorstel. Het dient het maatschappelijk belang, en het kent een laag risico. Wat tijdens het Forum ook wel naar voren kwam, wat de heer Weterings net ook zei, is dat een aantal partijen wel bang zijn voor tarievenstijging met deze kapitaalstorting. Wij denken juist dat dit tegenhoudt, omdat met deze cumulatief preferente aandelen ook meer zeggenschap komt, waardoor we dus ook meer zeggenschap krijgen over de tarieven. En daarnaast is het alternatief van de kapitaalstorting dat het geld geleend wordt, waarbij er een hogere rente tegenover staat, dus eigenlijk alleen maar meer risico op tarievenstijging, dus dat risico wat de heer Weterings net noemt, dat zien wij niet. Wij zien dus eigenlijk vooral voordelen in het raadsvoorstel, en zullen dit ook steunen.

De voorzitter: mevr. Koegler

Mevrouw Koegler-Böhm CDA: Het CDA kan ook akkoord gaan met het voorliggende raadsvoorstel. Het netwerk van Stedin is in het bezit van de overheid, en daarmee ziet het CDA een duidelijke rol voor de gemeente weggelegd nu de investeringen nodig zijn om tot de energietransitie te komen. Het is goed om dit vanuit het Groeifonds te dekken, en daarbij gaan wij er ook vanuit dat de aandelen in de toekomst gaan renderen in dividendopbrengst welke weer terugvloeien naar het Groeifonds.

De voorzitter: Dan de heer Kooy als laatste.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Nou, voor ons ligt het eerste besluit dat we eigenlijk geld gaan halen uit het Groeifonds, of het Groenfonds of welke naam het intussen ook gekregen hebt. Maar ik wil toch nog wat toelichting hebben van de wethouder op een aantal zaken. En kort, even de wijziging die nu voorligt, kunt u dat nog even toelichten en aangeven waardoor het nu op deze manier wel uw voorkeur kan dragen, omdat het toch redelijk aangepast is naar het collegebesluit? En tweede, het is een natuurlijk een heel financieel verhaal waar we het hebben over aandelen, preferente aandelen, uitkeringen betekent dat we in ieder geval onze jaarlijkse gelden gaan krijgen zelfs als er geen winst wordt gehaald binnen Stedin, dan gaan wij toch uitkeren. Dat is uitrollen. Heb ik altijd het idee financiële producten de schuld en de bezittingen zo dicht mogelijk bij mekaar te houden. Wethouder, zou u bereid zijn om de aandelen die we hiermee verkrijgen in het Groenfonds weer terug te stoppen, of het Groeifonds? Kunt u daar een toelichting op geven, want zo houden we het bezit en de uitgaven bij elkaar? En het geeft ons minder het idee dat we het fonds aan het leeghalen zijn, maar juist een idee geven dat we het fonds aan het vullen zijn. Tot zover de eerste termijn.

De voorzitter: De heer Braam.

De heer Braam BvR: Voorzitter, allereerst toch nog even naar aanleiding van de inbreng van vanavond, maar ook in het Forum. Ik heb wel een beetje aangegeven dat het een beetje dubbel is. Aan de ene kant gaan we Eneco aandelen verkopen, en aan de andere kant kopen we Eneco 2.0 aandelen terug. Zo zie ik het toch ook, en ook onze fractie. We hebben binnen onze achterban die we hebben kunnen benaderen gewoon even

geproefd om eens te kijken: hoe kijken jullie daar tegenaan? En in eerste instantie werd er toch eigenlijk heel raar tegenaan gekeken dat er toch weer heel veel geld in aandelen wordt gestopt in plaats van dat het echt wordt geïnvesteerd in Rijswijk. Nou, uiteindelijk uitgelegd dat het hele Groeifonds tijd nog veel meer dingen bestaat, en dat er wel degelijk heel veel geld ook Rijswijk ingaat begrepen zij dat wel. Alleen bleef overeind staan van dat ze toch met grote vraagtekens zaten aan de ene kant Eneco-gelden de aandelen verkopen, en dan vervolgens via de band Eneco 2.0 aandelen terugkopen. En dan hoe verder? Dit wordt natuurlijk zo'n soort stille reserve. Dus eigenlijk misschien geef ik via de ban al een antwoord in de richting van de heer Kooy. Het is natuurlijk feitelijk een aandeeltje wat voorlopig in de hoek van de stille reserve staat. Maar ja, ik neem aan, en dat mag de wethouder dan beantwoorden, dat als op enig moment deze aandelen weer verkocht gaan worden, als er een bepaalde partij is die opstaat en het mag van het rijk om dus al die hardware weer over te nemen, dat dus dat geld dan weer gewoon terugkeert in het Groeifonds. Nou, daar zou ik dan graag nog een reactie op willen hebben, maar verder kan Beter voor Rijswijk zich wel vinden in dit voorstel.

De voorzitter: Dan gaat het woord naar het college. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. En ook dank aan uw raad voor de eerste inbreng. En ik ben aan het tellen, ook veel steun ook voor het voorstel, en dat doet me deugd, want dan is het, denk ik, goed overgekomen wat het maatschappelijk belang en natuurlijk ook afgeleid financieel belang ook voor de gemeente is. Dus daar ben ik blij om. Ik heb nog wel een aantal vragen open staan, en ik ga daar mijn best doen om die toch zo goed als mogelijk te beantwoorden, en hopelijk nog die laatste partij die nog twijfelt zo over de streep te halen. Ja, zoals ik kan ook in het Forum heb gezegd: het is niet in een alledaags onderwerp. Het kan ook inderdaad complex zijn. Om dan te beginnen bij de heer Braam die het ook moet uitleggen aan de achterban. Dat snap ik heel goed. Ja, Stedin maakte eigenlijk tot nog vrij recent altijd nog onderdeel uit van Eneco totdat de Wet op onafhankelijk netbeheer in werking trad vanuit Europese regelgeving, en er een splitsing moest komen tussen enerzijds een Eneco die de productie en levering doet van elektriciteit en gas, en aan de andere kant het netbeheer. En dat hebben wij zo in Nederland geregeld dat dat in publieke handen moet zijn, omdat die een monopoliepositie op de markt hebben. Dus vandaar dat het publieke partijen, dus het rijk dan wel provincie, gemeente, om zo het publiek belang ook te borgen. En we hebben hier natuurlijk in de raad een discussie gehad over het publiekbelang bij Eneco. Ja, en die was dus niet meer aanwezig, en vandaar dat wij de aandelen hebben verkocht met een goede opbrengst, als je het mij vraagt, waar we straks ook nog natuurlijk veel over gaan hebben hoe die weer goed te besteden, en goed te investeren in de stad. Maar anderzijds hebben dus wij nog het aandeel Stedin waar wij dus nog steeds aandeelhouder van zijn, en die staat voor een enorme opgave in het kader van de Energietransitie tot 2030, ongeveer 7 miljard aan investeringen gepland staan. Mede als gevolg ook van de Regionale Energiestrategie waar we het later op de avond ook weer gaan hebben. En dan om het even heel concreet te maken. Het gaat natuurlijk dan om investeringen in het elektriciteitsnet bijvoorbeeld omdat we steeds meer elektrisch gaan doen. Steeds meer mensen hebben zonnepanelen op de daken, die wekken als de zon schijnt zoals vandaag heel veel elektriciteit op, maar het kan niet allemaal worden gebruikt, dus dat wordt terug geleverd aan het net. En anderzijds hebben we natuurlijk steeds meer... Gaan we steeds meer elektrisch doen. Elektrisch koken, elektrische auto's, een warmtepomp, dus er is heel veel elektriciteit nodig. En zo moet dus het elektriciteitsnet worden uitgebreid, worden verzwakt, slimmer worden gemaakt, en daar zijn dus die investeringen voor nodig zodat er zo min mogelijk uitval van stroom er is, dus daar doen we het voor. En ook doen we het om de financiële positie voor Stedin te verbeteren, en dan kom ik bij de heer Weterings uit. En ik denk dat mevrouw Van

Amerongen het goed verwoord heeft. Stedin zal over die investeringen vreemd vermogen moeten aantrekken, dus die zal leningen moeten aangaan. En als Stedin veel leningen heeft, en een hoge schuldpositie heeft, ja, dan is het dus meer risico om geld te lenen aan Stedin, en zullen ze dus meer rente moeten gaan betalen als vergoeding voor die leningen. En die zal eindelijk vroeg of laat worden doorgerekend weer in de tarieven, dus ook als het gaat over de tarieven is het verstandig om hun creditrating, zoals dat dan in mooi Nederlands heet, om die juist op een heel goed niveau te houden zodat Stedin ook tegen aantrekkelijke voorwaarden kan blijven lenen, en daardoor dus minder financieringslasten heeft. Dus dat denk ik dat ik naar de heer Weterings toe, en ook dus naar de Rijswijkse inwoner, dat dit een manier is om ook daarom invloed te houden op de tarieven, naast inderdaad dat het via de governance geregeld kan worden, dat we meer inspraak krijgen op de strategie ook van het bedrijf en dus ook op de tariefontwikkeling. Hoewel die tarieven ook afhankelijk zijn van heel veel externe factoren. Voorzitter, ik hoop daarmee dus ook een antwoord te hebben gegeven dat het duidelijk is voor de fractie van BvR wat nu precies het verschil is tussen aan de ene kant Eneco aandelen verkopen, geld krijgen en dan weer in Stedin investeren, en welke logica daarachter zit. De vragen van de Partij van de Arbeid, en er zijn ook andere fracties die daarnaar hebben gevraagd, is eigenlijk de vraag: ja, als wij nu die aandelen van het Groeifonds zouden financieren betekent dat dan ook dat het rendement, het dividend dat we daarop krijgen, dat dat dan ook terug zou vloeien naar het Groeifonds? En dat is in ieder geval de opzet wel van het voorstel wat wij hebben gedaan waar we nog nu wel in het aangepaste voorstel een klein voorbehoud maken dat natuurlijk wel straks het raadsvoorstel Groeifonds ook geaccordeerd wordt om zo ook over het totale Groeifonds te spreken. En ook in aansluiting op de vraag van de heer Braam over mocht er nu op een gegeven moment die aandelen verkocht worden of dat dan weer terug zou vloeien dan in het Groeifonds? Nou ja, daarin staat nu niets concreets over opgenomen in het voorstel wat nu bij uw raad ligt...

De voorzitter: Wethouder Keus, één momentje. Er is een interruptieverzoek van mijnheer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Om even misschien de tweede termijn kort te houden. Mijn vraag was, namens de fractie, of dat we de aandelen dan in het Groeifonds kunnen zetten, dus niet het dividend, maar specifiek dan de aandelen daarin kunnen zetten. En volgens mij haakte de heer Braam erop aan dat mocht het laten verkocht worden dat dan ook daarmee eventuele baten automatisch ook weer terugkwamen. Dus niet alleen het rendement wat we op korte termijn hebben, maar ook het bezit erachter?

De voorzitter: Wethouder Keus

Wethouder de heer Keus: Heldere vraag. Daar staat nu niets concreet over opgenomen over het Groeifonds, maar dat zou natuurlijk gewoon meegenomen kunnen worden uiteindelijk bij die besluitvorming daarover dat het weer terugvalt. Wat wij nu doen is eigenlijk het eigen vermogen van Stedin versterken, dus niet speculatief met het oog om die aandelen uiteindelijk weer te verkopen. Wat wel weer een scenario ook is is dat Stedin op een gegeven moment te veel eigen vermogen heeft in het bedrijf, en dat er dus sprake is van overkapitalisatie, en dat zou er weer geld terugvloeien dus naar de aandeelhouders, en de gemeente. En ik kan me heel goed voorstellen – en ik zou er lichtelijk misschien ook wel een voorstander van zijn – om dat inderdaad terug te laten vloeien in het Groeifonds. En dat is ook gelijk een antwoord op de heer Braam. Ja, en dan even de aanpassing van het voorstel waar mevrouw Alberts naar verwees. We hebben vorige week dinsdag in het Forum dit voorstel besproken, en in Forum Stad hebben we het over het Woonfonds gehad waar we het straks ook later nog over gaan hebben, en daar kwam de vraag van zowel de fractie van de VVD en ook de fractie van

GroenLinks. En als je nu kijkt gewoon even naar het procedureel en de volgorde van besluitvorming waar we het eigenlijk nog over het Groeifonds het totaalpakket nog dat we het daar nog over moeten hebben integraal, maar dat we nu eigenlijk al een voorschot gaan nemen, althans, dat stelde het college eigenlijk voor, op datzelfde Groeifonds, en loop je daarmee niet vooruit op die besluitvorming. En, nou ja, dat hebben we meegenomen als huiswerk heb ik toen ook donderdag gezegd, en ook samen met het college uiteindelijk de afweging gemaakt om aan het voorstel dit voorbehoud toe te voegen, dus onder voorbehoud van besluitvorming over het Groeifonds, en ik meen dat we daarmee juist een geste naar partijen hebben gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Alberts heeft het woord bij interruptie.

Mevrouw Alberts GL: Ja, dan een vraag aan de wethouder waarom hij de bespreking van het Woonfonds aangrijpt om het raadsvoorstel kapitaalstorting Stedin aan te passen, en dan ook nog op een andere manier dan dat hij bij het Woonfonds heeft gedaan?

De voorzitter: Wethouder Keus

Wethouder de heer Keus: Voorzitter, ik heb donderdag het Forum gehoord, en het zat hem in het proces, de volgorde van besluitvorming. En als je die lijn consistent doortrekt zou dat inderdaad dus ook voor het raadsvoorstel Stedin gelden, dus daarom dat wij dat ook zo hebben doorgetrokken. En ja, dat staat besluitvorming nu niet in de weg, maar dat maakt het – ik denk met vooruitstrevend inzicht – consequenter maakt en ook de gelegenheid biedt om alle investeringsvoorstellen uit het Groeifonds dat integraal te bekijken. Dat is de afweging geweest, voorzitter.

De heer Sleddering VVD: Ja, even ter verduidelijking. De VVD-fractie heeft in het Forum over dit onderwerp Stedin ook nadrukkelijk gezegd dat wij de volgorde procedureel onjuist vinden. Dat ik aan de wethouder gevraagd hebt: bedenk daar nu iets op? Wat wij willen graag voor dit voorstel stemmen, maar niet zoals het nu geformuleerd staat. Dat hebben wij donderdag herhaald bij het onderwerp van het Woonfonds, en de wethouder heeft dat vervolgens keurig opgelost. Dat is wat er aan de hand is, en het lijkt mij een prima procedurele oplossing.

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter, dat was het eigenlijk voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dan gaan we nu weer naar de raad voor de tweede termijn. Mijnheer Dolmans, wilt u nog het woord?

De heer Dolmans D66: Nee, dank u.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering?

De heer Sleddering VVD: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: mevr. De Man

Mevr de Man OR: nee dank u.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter. Ja, want ik was dan toch wel benieuwd naar nu dit voorbehoud van goedkeuring van het raadsvoorstel Groeifonds is toegevoegd aan dit besluit wat er dan gebeurt op het moment dat dit raadsvoorstel niet de benodigde 20 zetels voorstemmen krijgt? Dan staat het dat het financiële consequenties worden verwerkt in het tweede halfjaarrapportage. Maar hoe gaat het dan in zijn werk? Kunnen we dan alsnog uit het Groeifonds wel halen, want dat comfort dat wil ik hier toch wel graag even hebben dat we nu, vanavond, daadwerkelijk besluiten om het uit het Groeifonds te gaan halen, en niet ergens anders vandaan, want deze koppeling is gewoon duidelijk. De Eneco-gelden die besteden we aan aandelen Stedin. En dat was het voorstel wat er eerst voorlag, en dat comfort wil ik graag hier bevestigt zien van de wethouder. En ik hoor dat graag in zijn tweede termijn.

De voorzitter: Mijnheer Weterings? Gaat uw gang.

De heer Weterings RB: Voorzitter. De wethouder heeft mij enigszins gerustgesteld ook het verhaal van Stedin. Als hij mij de garantie kan geven ervoor te waken dat Stedin niet met hoge prijzen naar onze inwoners toe gaat komen dan zullen wij voor het plan gaan stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, dank voor het antwoord. Even snel puzzelend. Wat er nu voorligt is een besluit of dat we geld gaan uitgeven aan aandelen hetgeen ook volledig de collegebevoegdheid was waar het college achter is gaan staan, en alle andere randzaken waar de raad zich over zal buigen gaan we later doen. De aandelen eventueel in de fonds terug stoppen gaan we ook op een later moment besluiten. Kunnen we nog even over nadenken, dus ja, wat er nu ligt is een collegebesluit om aandelen te kopen. Ja, die bevoegdheid hebben ze. Daar gaan we gewoon in mee. En hoe het dan met het Groenfonds gaat dat gaan we later nog wel bediscussiëren, want hoe graag GroenLinks dat ook zo willen, het voorstel is wel fors aangepast.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Braam, wilt u nog het woord?

De heer Braam BvR: Allereerst wil ik in ieder geval de wethouder... Allereerst wil ik de wethouder bedanken voor de reactie. En uiteraard heel erg belangrijk dat de gelden niet spontaan verstopt zijn en blijven in de stille reserve, maar als op enig moment die aandelen verkocht worden dat dat geld dan weer keurig terugkomt in het Groeifonds. Bijzonder belangrijk. Ook zeker voor Beter voor Rijswijk. En ja, wat betreft de wijze van presenteren. We kunnen ons voorstellen dat natuurlijk nu even die gelden uit de reserve worden onttrokken, en vervolgens als het Groeifonds straks in een overgrote meerderheid wordt geaccepteerd dat dan het schuiven gaat plaatsvinden weer in de richting van het Groeifonds. Dus wat Beter voor Rijswijk betreft akkoord.

De voorzitter: Goed. Verder geen woordvoeringen meer. Dan gaat het woord naar wethouder Keus voor zijn tweede termijn.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, naar de fractie van GroenLinks kan ik alleen maar zeggen: het was het voorstel van het college om het via het Groeifonds te regelen. Het is het nog steeds het voorstel van het college aan de raad om het via het Groeifonds te regelen. Volgens mij besluit u daar vandaag in principe op ook onder voorbehoud, want straks besluitvorming over het raadsvoorstel Groeifonds. Dat is het comfort wat ik u bij deze kan geven. Ja, en de gevolgen van het dividend zou zijn als het via het Groeifonds loopt, dat het dividend ook ten goede komt aan het Groeifonds, en als het via de reguliere begrotingssystematiek gaat dat het dividend toekomt aan de algemene diensten, om het zo maar te zeggen. Maar nogmaals, het voorstel is nog steeds om het vanuit het Groeifonds te doen, omdat het op alle voorwaarden groen scoort. Dus, voorzitter, de fractie van Rijswijks Belang en de garantie dat het tarief niet verhoogd wordt. Nou, kijk... Ja ervoor waken. Die garantie dat kan ik inderdaad wel toezeggen dat dat de insteek van de aandeelhouders zal zijn om de tarieven, want dat is... Nogmaals, dat zijn ook van externe factoren, maar wij zullen als aandeelhouders zeker daarop toezien. En ja, voorzitter, volgens mij had de fractie van Partij van de Arbeid geen vraag, maar wel steun, ga ik vanuit, dus dat is mooi. Voorzitter, dank. Dit was het voor mij voor het tweede termijn.

De voorzitter: Goed. Ik stel voor de beraadslaging hiermee te sluiten en over te gaan tot besluitvorming. Zijn er fracties die stemverklaringen willen afleggen en willen stemmen? Mevrouw Alberts. Dan gaan we over tot de stemverklaringen. Zijn er mensen die een stemverklaring willen afleggen? Mevrouw Alberts, gaat uw gang.

Mevrouw Alberts GL: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil bij deze in de stemverklaring expliciet aangeven dat we hiermee niet instemmen met enige goedkeuring van het raadsvoorstel Groenfonds wat überhaupt nog niet voorligt, wat ook niet door het presidium is geagendeerd. Hooguit is het onderwerp Groeifonds geagendeerd, maar we vinden dit financiële voorstel dusdanig belangrijk om door te laten gaan, dus we zullen voor stemmen, maar wel met de aantekening dat we hierbij expliciet vermelden dat we niet op dit moment goedkeuring geven aan enig raadsvoorstel, Groeifonds of whatsoever.

De voorzitter: Oké. Dat is wel een hele verhelderende stemverklaring. Veel dank daarvoor. Zijn er fracties die willen stemmen expliciet? Niet. **Dan is het voorstel met algemene stemmen aangenomen**. En we hebben goed geluisterd naar het debat en de stemverklaring. Aldus besloten. Dank u wel.

14. Raadsvoorstel vertrekpunten Pasgeld-Oost (21-040)

a. Amendement bij raadsvoorstel vertrekpunten Pasgeld-Oost

b. Raadsvoorstel vertrekpunten Pasgeld-Oost (21-040)

De voorzitter: Dan gaan we naar het volgende agendapunt, raadsvoorstel vertrekpunten Pasgeld-Oost. Er zijn heel veel stukken, en er is ook 1 motie vreemd breed ingediend, dus laten we het vooral daarover hebben. Ik heb een lijstje woordvoerders. Mijnheer Dolmans, u mag beginnen.

De heer Dolmans D66: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk vindt het van groot belang dat een goede maatschappelijke kosten-batenanalyse de grondslag gaat vormen over de besluitvorming voor Pasgeld later dit jaar. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse is een goede manier in de participatie, en voor het college en de raad om de verschillende plannen voor het gebied te kunnen wegen. En daardoor kunnen we de lange

termijn gevolgen van de verschillende plannen goed en feitelijk in kaart brengen. En los van de directe gevolgen voor de GREX ook een duurzaam financieel besluit nemen. De voor- en nadelen van het niet of gedeeltelijk bebouwen van het gebied versus het originele besluit inclusief de juridische risico's worden daarmee gewoon tegen elkaar afgewogen en helder gemaakt. En dat is dan de basis voor hopelijk een gedragen eindbesluit in de raad later dit jaar. Voor het participatieproces is het ook van belang dat de belangrijke kaders in die maatschappelijke kosten-batenanalyse door de raad als kader worden meegegeven, en vandaar dat wij dit amendement hebben ingediend. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans, begrijp ik dat u hiermee het amendement indient?

De heer Dolmans D66: Ja, die ligt bij de griffier.

De voorzitter: Dan is dat ingediend en daarmee onderdeel van de orde van dit debat. Dan gaan we naar mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, allereerst van de orde. Een amendement dient men van tevoren in te dienen, dus dat was al ingediend. Voorzitter, dan specifiek naar de inhoud terug. Voorzitter, de leefbaarheid en woongenot zijn wat GroenLinks betreft belangrijker dan het realiseren van zoveel mogelijk woningen en geldelijk gewin. Zo gaven we aan in het Forum. Nog niet duidelijk is of de wethouder dit helemaal begreep of wilde begrijpen. Ook het op initiatief van D66 door de coalitie fors geamendeerde raadsbesluit staat nog steeds bij het financiële belang van de gemeente. Wat wil je met je stad? Wat is van waarde? Wat is van belang? Hoe zou je willen dat het er over 30 of 50 jaar uitziet? Dat zijn vragen die bij de planvorming als uitgangspunt zouden moeten dienen voor Rijswijk voor Pasgeld-Oost. Denk vanuit een bredere visie op de stad, en de waarden die daarbij horen, en stel de natuur- en recreatiewaarden die het open groene gebied nu al biedt en de mogelijkheden om dat in de toekomst nog meer te doen breder dan alleen voor de direct omwonenden voorop. Het besluit is door het amendement behoorlijk op de schop gegooid. Maar verandert dat uiteindelijk ook iets aan de planvorming en de participatie en de uitvoering daarvan? We zijn heel benieuwd hoe het college, de wethouder, het geamendeerde besluit gaat uitleggen. Ook omdat wethouder Keus in het Forum de vraag of het nog een optie is om nul woningen te bouwen in Pasgeld-Oost afdeed als niet realistisch. In hoeverre heeft de klankbordgroep invloed op de uit te werken varianten voor Pasgeld-Oost? Wat is precies de rol die zij vervullen? Is er wel sprake van co-creatie? Hoe kan het participatietraject op dit moment al zo lopen zonder besluit van de raad over de vertrekpunten van deze participatie? We begrijpen dat er een memo is opgesteld vanuit de klankbordgroep naar aanleiding van het raadsvoorstel dat hier vanavond voorligt, en dat het is tegengehouden om naar deze raad te sturen. Waarom? Ook begrepen we vanuit de klankbordgroep dat ze steeds te horen krijgen dat ze wel van de uitgangspunten die het collegevoorstel doet moeten uitgaan. Hoe kan dat, terwijl er zich een raadsmeerderheid aftekent voor het amendement met andere vertrekpunten? Bovendien staat op de website van het burgerparticipatie platformschetsboekpasgeld.nl bij vertrekpunten voor Pasgeld-Oost, nummertje 14 is dat, de tekst van het collegevoorstel. En dat deze vertrekpunten wel degelijk definitief zijn. Hoe kan het dat er dergelijke teksten op de participatiewebsite verschijnen als de raad nog niet besloten heeft? Voorzitter, de wethouder heeft nog heel wat uit te leggen.

De voorzitter: Goed. Gaan we verder met de heer Oelen.

De heer Oelen VVD: Dank u wel, voorzitter. Ja, Pasgeld-Oost en de uitgangspunten die het college heeft gesteld in dit voorstel die zijn op zich wat betreft de VVD Rijswijk goed. Een financieel sluitende businesscase, en een goed stedenbouwkundig plan op basis van de hiertoe opgestelde beoordelingscriteria. Alleen die beoordelingscriteria, en dat heb ik in het Forum ook al gezegd, die vertrekpunten die zijn vrij algemeen, weinig onderscheidend en het is ook onduidelijk hoe die dan vervolgens tegen elkaar worden gewogen. Maar onlangs dat ze niet al te best zijn in de ogen van de VVD Rijswijk, het amendement is ook niet heel erg veel beter. De gedachte op zich van een maatschappelijke kosten-batenanalyse die is op zich prima, en daar kunnen wij ook best wel mee uit de voeten. Alleen ook daarvoor geldt dat je dan ook wel weer goed moet nadenken voor de criteria die je dan in zo'n analyse willen laten meewegen. En in het amendement wat door de coalitiepartijen is ingediend daar gaat het eigenlijk mis. Want we hebben wel degelijk te maken met bepaalde financiële randvoorwaarden en uitgangspunten, en we hebben wel degelijk te maken met juridische uitgangspunten die toch vrij hard zijn, en die harder zijn dan alleen maar een onderdeel van een groepje afwegingscriteria wat tegen elkaar afgezet moet worden. We hebben ook niet de luxe in Rijswijk om te zeggen het besluit wat we als raad een raadsbreed met uitzondering van de PvdA in 2019 hebben genomen om Pasgeld-Oost op te nemen in de GREX om dat opeens opzij te zetten. En we hebben ook niet de luxe om een besluit wat we als raad, wat langer geleden, maar desalniettemin in een raadsbesluit in 1999 hebben genomen om hier te gaan ontwikkelen, waarbij er een ondernemer is geweest die twee derde van de grond daartoe in bezit heeft genomen. Waarbij een overeenkomst met die ondernemer is gesloten, met die ontwikkelaar, en waarop een analyse is uitgevoerd waar helaas geheimhouding op rust. Maar goed, volgens mij staat daar geen woord Chinees in. Daar hebben wij wel mee te maken. En natuurlijk kun je dan zeggen: ja, dat zijn relevante factoren die we ten opzichte van andere factoren gaan wegen. Maar het zijn toch vrij harde uitgangspunten waarvan wij denken dat het vrij ingewikkeld zal worden, in wat voor een analyse dan ook, om daar overheen te stappen. En ik denk dat we daar ook gewoon reëel in moeten zijn, en reëel in moeten blijven ook wanneer je gaat starten in een participatieproces met omwonenden. Je moet deze uitgangspunten daarin gewoon als vrij harde uitgangspunten nemen, en vanuit die uitgangspunten gaan kijken: hoe kun je ervoor zorgen dat er een goed plan komt waar omwonenden waar heel Rijswijk blij mee kan zijn, aan waarbij we ook recht doen aan de afspraken die we hier als raad hebben gemaakt. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we door met mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn inbreng met betrekking tot Pasgeld was duidelijk tijdens het Forum. En om het lekker kort te houden zal ik dat dus niet herhalen. Wel wil ik tijdens deze vergadering reageren op het amendement van de collegepartijen. Mijn collega van de VVD refereerde er ook naar. In de raad van juni 2019 is besloten de tekorten in de GREX door onder andere de DSM-ellende op te vangen door de grondexploitaties voor Pasgeld toe te voegen aan de GREX. En alleen de PvdA was daar inderdaad tegen destijds. En ik vraag dan ook aan deze partijen: nemen jullie nu dus afstand van jullie eigen raadsvoorstel, en het toen genomen besluit? De daaropvolgende vraag is: wie gaat het geld betalen wat er ontstaat als we dit terugnemen? En laat ik dan meteen zo vrij zijn om deze te beantwoorden: dat zijn natuurlijk weer onze inwoners. En dat kan niet de bedoeling zijn. Ik ben dan ook erg benieuwd naar de reactie van het college en de collegepartijen. En dit was het voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Mauer?

Mevrouw Mauer WIJ.: Dank u wel, voorzitter. Ja, Wij. Rijswijk staat voor stadsontwikkeling die zich niet alleen richt op wonen maar ook op leven. Het afgelopen jaar heeft iedere Rijswijker gemerkt hoe belangrijk het is om een prettige leefomgeving te hebben. Dat betekent dus dat je in de buurt van je huis voldoende mogelijkheden hebt om te recreëren. Dat kan door middel van parkjes, sportaangelegenheden en andere faciliteiten die bijdragen aan de leefomgeving. Het volbouwen van Rijswijk kan dan ook niet langer doorgaan. Wij. roept op om slim om te gaan met de ruimte die we hebben, en als er gebouwd gaat worden om duurzaam om te gaan met groene gebieden van Rijswijk. Wij hebben het vandaag over de vertrekpunten van het participatieproces in Pasgeld-Oost. Het is een gebied dat een van de laatste groene buffers biedt tussen Delft en Rijswijk, en dit mooie stukje groen dat grenst aan het slagenlandschap, en heeft heel veel waarde voor de inwoners van Pasgeld. Wij. vindt dat de bewoners, als ze worden gevraagd om mee te participeren, ook de kans moeten hebben om dit op de juiste manier te doen. Het voorliggende raadsvoorstel beperkt deze participatie door de meegegeven kaders. Hierom dienen wij een amendement in samen met D66, waar jullie het ook over hadden, om een maatschappelijke kosten-batenanalyse te maken van het gebied. Hierdoor wordt namelijk elke optie inzichtelijk zowel de niet bouwenvariant, eventuele tussenvarianten als de bouwvariant, en op deze manier krijgen inwoners, belanghebbenden en de raad inzicht in alle facetten van de planvorming zoals mobiliteit, parkeerdruk, natuurwaarden, recreatieve waarde, juridische en economische. Ik hoor graag van de wethouder zelf hoe hij aankijkt tegenover de MKBA. Dit was mijn eerste termijn. Tot zover.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Weterings?

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank u wel. Nou, het blijft heel bijzonder dat er vijf coalitiepartijen een raadsvoorstel van een vijf geleverde wethouders in een college moeten herstellen. Vind ik heel bijzonder, maar goed, we komen er nooit achter hoe dat is ontstaan. Voor de rest hebben we ons uitgelaten in het Forum, en ook aangegeven dat we flink in de dossiers zijn gedoken. Zoals het voorstel er toen voor lag konden ons er dan wel in vinden. Synchroon is twee derde deel eigenaar van het gebied. Ze hebben heel lang moeten wachten. Is heel erg coulant geweest. Heeft geen rechtszaak aangespannen. Heeft gewoon daar ontwikkelideeën. Het ligt er al zo lang. En natuurlijk het bouwen van groen, ontzettend belangrijk, ook voor dieren groen. Maar het is en blijft gewoon eigendom van een ontwikkelaar. Dus vandaar dat we eigenlijk al akkoord waren met het stuk. Alleen het amendement wat daarop is ingediend vind ik ook bijzonder, want er wordt eigenlijk ook gevraagd of er gewogen kan worden over de woningbehoefte in de regio. Nou, volgens mij hoeft niemand hier te vertellen dat er woningnood is in de regio, dus wat is daar het antwoord op? Ik vond het een beetje een vraag van... Nou goed, je vraagt iets, maar je weet het antwoord al. Maar goed, het heeft een meerderheid. We gaan er in mee, dus wat dat betreft sluiten we gauw af. Dank u wel.

De voorzitter: Gaan we naar mijnheer Van der Meij.

De heer Van der Meij GBR: Voorzitter, dank u wel. Om even duidelijk te stellen: het raadsvoorstel vertrekpunten Pasgeld-Oost kent natuurlijk een geschiedenis. Een geschiedenis die is begonnen met het aantreden van het huidige college, begin 2019, die aantrof – laat dat ook heel duidelijk stellen – een intentieovereenkomst, destijds voorbereid onder de voormalige wethouder verantwoordelijk voor Rijswijk Buiten, mevrouw Borsboom, die uitging van het volbouwen van Pasgeld inclusief het slagenlandschap zonder enige vorm van bewonersparticipatie die daaraan ten grondslag heeft gelegen. Het huidige college trof het

convenant aan, trof ook een eerste bewonersbijeenkomst aan waar, op z'n zachtst gezegd, terecht nogal wat weerstand op kwam.

De voorzitter: Mevrouw Alberts wil hierop interrumpen. Mevrouw Alberts, gaat uw gang.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter. Ik weet dat het niet gebruikelijk is, maar het is zeker ook niet gebruikelijk om oud-wethouders die zich niet kunnen verdedigen dusdanig hier te noemen, dus ik wil dat de heer Van der Meij verzoeken om dat ook niet te doen. Dat is niet raadslidwaardig.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij?

De heer Van der Meij GL: Ik hou het op de partij GroenLinks. Voorzitter... Die kan zich wel verdedigen. Voorzitter, het huidige college heeft, onder leiding van de woordvoerder Rijswijk Buiten, Jeffrey Keus, een enorme uitdaging opgepakt door te beginnen met een uitgebreid participatievoorstel waar de raad uitgebreid over heeft gesproken in het Forum waarbij met omwonenden, met belanghebbenden, met niet-omwonenden, een participatietraject in is gegaan met denk ik wel de hoogste ladder van inzet als het gaat om inbreng, co-creatie en allerlei mooie kretologieën die daarbij thuishoren. Het traject waarvan wij van tevoren wisten dat het kwetsbaar is, dat is nieuw, dat is initiatief, maar wel de uitdaging waard om daar serieus met elkaar aan de slag te gaan. En laat ik beginnen om eens een compliment geven aan de wijze waarop dit college tot op heden invulling heeft gegeven aan dat participatietraject. Met veel geduld, met veel begrip, met veel tijd om een breed draagvlak te zoeken voor de ontwikkeling van Pasgeld-Oost. En één van de resultaten hebben we al concreet van terug gezien, dames en heren, en dat is dat we het slagenlandschap hebben weten te behouden. In goed overleg, in goede afweging en in goede voor en tegens, en dat mag ook wel gezegd worden. Voorzitter, het voorstel wat nu voorligt, en Onafhankelijk Rijswijk vroeg nog naar: nemen jullie afstand van eerder genomen besluiten? Gemeentebelangen neemt geen afstand van eerder genomen besluiten. Waar we wel toe willen bijdragen is dat wij aan een goede kwalitatieve besluitvorming ons steentje willen bijdragen. Vandaar onze steun voor dit amendement, want ik ben ervan overtuigd, en wethouder Keus heeft het ook nadrukkelijk in het Forum uitgelegd, dat de ladder, zoals we die hebben genoemd nu onder het kopje van MKBA wat tegenover de varianten nu afgewezen worden, ook daadwerkelijk de insteek is van het participatietraject waarvoor gekozen is. Er wordt niet zomaar lukraak een contingent woningen in het gebied neergezet. Laat ik het woord neerzetten maar eens netjes noemen. Daar wordt wel overwogen nagedacht over hoe dat zich converteert met groen, hoe dat zich converteert met blauw, met mobiliteit, met economie, nou, alles wat erbij hoort. Het Tauw-rapport levert zoveel inspiratie op, en daar is ook uitgebreid door het college naartoe gerefereerd, zoveel bouwstenen op wat nadrukkelijk kan bijdragen aan de kwalitatieve ontwikkeling van Pasgeld-Oost. En we hebben er wat dat betreft ook alle vertrouwen in. Ik kijk uit naar het ontwikkelbesluit waarvan ik uitga dat die in september, oktober aan deze raad wordt aangeboden. Want ik vind wel dat we nu zo snel mogelijk duidelijkheid moeten gaan verschaffen hoe we met elkaar het bestemmingsplantraject ingaan gebaseerd op een kwalitatieve besluitvorming op basis van de MKBA-uitgangspunten zoals die nu zijn voorgelegd. En daar heb ik ook alle vertrouwen in dat op die manier uitgevoerd wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Gaan we verder met mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Dank u wel, voorzitter. Ja, in de Forumvergadering was ik een beetje ook in verwarring over het hele proces rond Pasgeld. We zitten namelijk nog steeds volop in een participatieprocedure, maar zowel van de insprekerster in het Forum als van een aantal fracties kreeg ik de indruk dat een aantal partijen er al lang uit zijn. De inspreker gaf de indruk: daar moet gewoon niet gebouwd worden, en alle partijen die dat wel willen die horen eigenlijk helemaal niet in het proces thuis. En daar werd ik een beetje ontmoedigd door, want ik dacht: ja, waar zijn we dan mee bezig? En is dit dan nog een logische tussenstap als we langzamerhand in standpunten terugkomen? Daarna ben ik gelukkig weer wat bij de les gehaald, en ook door de inspreker vandaag vanuit de werkgroep Pasgeld, moet ik zeggen. Die had een genuanceerd verhaal, en ik heb ook begrepen dat de inspraak nog steeds creatief en volop aan de gang is, en binnenkort tot een einde zal komen. Dat daar dan vanuit de raad toch nog wat nadere kaders voor nodig zijn, dat vind ik prima. Ik vond het collegevoorstel wat dat betreft prima. Ik vind ook het amendement wat is voorgesteld ook een prima toevoeging en een mooie gebalanceerde afweging. Vandaar dat ik namens het CDA ook mijn steun eraan heb verleend. Waar het om gaat is denk ik dat we het hele participatieproces wat hier behoorlijk ingewikkeld is met al deze partijen, dat we dat tot een goed einde brengen, en dat is geen sinecure. En ik vind het ook vooral van belang dat dat gebeurt zonder wantrouwen over en weer, maar met de open vizier voor de belangen, alle belangen, die hier spelen. En dat we als raad daar uiteindelijk gesteund door een voorstel van het college, en een maatschappelijke brede afweging, kosten-baten voor maken, dat is wat betreft het CDA vanzelfsprekend. Dus wij steunen dit voorstel, ook inclusief amendement van harte. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Kooy?

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Er is weer een hoop herhaald. Heel handig. Ik ben ook blij dat een aantal partijen erkent dat we eerder een besluit hebben genomen dat ons nu financiële druk oplegt waar de PvdA destijds van heeft gezegd: doe dat nu niet, los de problemen op als ze zich voordeden, schuif ze niet uit. Helaas zullen we die op een aantal andere dossiers ook nog wel tegenkomen, en ik hoor heel veel zaken rondom die juridische risico's en financiële klem. Een ontwikkelaar die bouwvideeën heeft versus eigenlijk speculatieve ideeën heeft. De juridische risico's, als ik die na ga kijken met de precedentwerkingen, vind ik ze zelf niet zo hoog. Ik denk dat heel veel nadruk op wordt gelegd. Als we gaan kijken naar de financiële klem, is een politieke keuze, is een amendement voorgelegd. Daar hebben we ook nagekeken vroegtijdig, en die benadrukt die financiële klem ook nog eens een keer. Die vertaalt het alleen: laten we het nu niet nemen, laten we kijken wat aan het einde van het jaar eruit komt, en dan ligt die financiële klem er nog steeds. We worden ook niet warm van deze opstelling in het amendement, en zullen die ook zeker niet overnemen, omdat dat financiële component daar nog steeds heel erg aanwezig is. Waar het eigenlijk om gaat is: wat willen wij zijn als Rijswijk? Waar willen wij naartoe? En wat de PvdA betreft ligt er al een heel mooi stukje groen, en dat willen we niet zomaar kwijt. En ik weet dat er gesproken wordt met de bewoners, en ik weet dat het projectteam heel hard werkt, maar het wordt gewoon tijd om die knoop door te hakken. Willen we daar gaan bouwen of willen we daar niet gaan bouwen? En nu met een amendement zeggen: het wordt het einde van het jaar, dan gaan we die knoop doorhakken, voegt bij ons niets toe. Dan is het slechts zo: oké, wat is dus de financiële klem, en willen wij die nemen? En het wordt tijd dat we ophouden met net te doen alsof we als gemeente failliet zijn, want we hebben nog best wel wat middelen. Het gaat dus over keuzes. En wat de PvdA betreft is de keuze ook gewoon heel makkelijk. Laten we onze handen niet bevuild door een Pasgeld hier als een soort bouwstenenfabrieken huizen uit de grond te gaan stampen. Laten we er echt heel goed naar kijken, en dit stukje groen, als het eenmaal weg is, komt het nooit meer terug. Op langere termijn staan er stukjes

waar we nog kunnen kijken als er één ook vrijkomt, en daar gewoon bewust mee omgaan wat we daar wel mee kunnen doen. En er is vraag naar woningen, dat beseffen wij ook, waar we gewoon voorzichtig voortgaan, en ook keuzes nemen om te zeggen: nee, trek hier eens een streep.

De voorzitter: Is er een interruptie? Zie ik dat goed? Ja.

De heer Oelen VVD: Ja, dank u wel, voorzitter. Dan wil ik graag aan de heer Kooy vragen hoe hij dat precies voor zich ziet in de onderhandelingen met de partij die twee derde van de grond in bezit heeft?

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. De eigenaar van de grond heeft speculatieve gronden gekocht destijds, en daar zijn gesprekken. En ja, wij hebben daar serieus naar te kijken hoe we met die eigenaar omgaan. En daar zullen misschien ook financiële consequenties aan uit kunnen komen, maar de grootte die we nu gezegd hebben, en die in de vertrouwelijke stukken ook af en toe worden genoemd zijn wat ons betreft toch wel heel erg fors ingeschat. En misschien moeten we eens gaan kijken over bijvoorbeeld grondruil deal, en zeggen: oké, als u daar niet bouwt hebben wij nog een ander stukje voor u. En nemen we daar de consequenties van.

De voorzitter: Oké. Is er nog een vervolgvraag?

De heer Oelen VVD: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de appreciatie van de adviezen wat geheim is verklaard is door mij een andere dan die van de heer Kooy. En het lastige natuurlijk is, omdat het juist geheim is verklaard, maar dat het wel vrij cruciaal is maakt dat we hier niet over een discussie kunnen voeren, dus ik zou in ieder geval aan de voorzitter willen vragen dat tegen de tijd dat we hier nader over gaan spreken, en dit inhoudelijk verder aan de orde moet komen, dat we hier in een geheime zitting dan een gesprek over kunnen voeren. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Kooy, wou u nog reageren?

De heer Kooy PvdA: Een korte reactie graag: voorzitter. Mijnheer Oelen, ja, we zullen er serieus mee om moeten gaan, en juist kijken ook middels een grondruil kijken of dat we op een goede manier en niet op een juridische strijdmanier met deze ontwikkelaar uitkomen. Want als we Rijswijk willen ontwikkelen hebben we ook ontwikkelaars nodig, en wij zijn niet principieel tegen ontwikkelaars, want daar is ook heel goed mee te praten.

De voorzitter: Oké. Ik sluit de termijn van mijnheer Kooy hiermee af, en dan is de volgende woordvoerder de heer Braam.

De heer Braam BvR: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik toch een ding hier benoemen als het gaat om Synchroon die inderdaad een groot gedeelte van dat gebied bezit. Synchroon, ondanks het feit dat ik het met de heer Van der Meij eens ben dat er toch iets gebeurd is achter de coulissen waar destijds een GroenLinks-wethouder bij betrokken was bij in ieder geval het contract, moet ik wel zeggen dat de woorden van Synchroon me wel aanspreken: maak het verschil. Wij worden gedreven door het maken van mooie gebouwen in en bij de stad waarbij zingeving, gebruik en schoonheid elkaar tot in detail versterken. Dus tijdens zijn toch zaken die mij, en ook onze partij Beter voor Rijswijk, aanspreken. En als ik dan ook kijk naar de

reacties, niet alleen van coalitiepartijen maar gelukkig ook van de oppositiepartijen, dan denk ik dat we het met z'n allen eens zijn dat we dat stukje gebied, daar moet iets bijzonders mee gebeuren. We hebben een ding in ieder geval al voor elkaar, en dat is ook met een beetje meer geluk dan wijsheid, zou ik haast zeggen, dat het slagenlandschap, dat dat zo goed als mogelijk bewaard blijft. Dat een deel wel wat wordt aangepast vanwege de wateropdracht die natuurlijk ook op ons afkomt, op het moment dat we willen gaan bouwen, maar er is in ieder geval daar met nota bene vanuit Beter voor Rijswijk een alternatief wat uiteindelijk geadopteerd en geaccordeerd is, dus daar is een mooie oplossing gekomen. Dus dat stuk daar wordt in ieder geval niet ontwikkeld, terwijl dat wel degelijk in de plannen van 2006 nog een rol speelden. Dan blijft dus over het gedeelte rondom Hardenbroeklaan, laat ik het dan maar even zo benoemen. Dat is natuurlijk ook voor een groot gedeelte een zeer mooi gebied. Alhoewel er op een gedeelte daarvan woningen en kassen hebben gestaan. En ik zou me best zo kunnen voorstellen dat welke ontwikkeling zich ook voordoet vanuit de nuloptie tot, ik zou haast zeggen alles volbouwen, dat daar tussenin de waarheid zal komen te liggen. En die waarheid, hoeveel er gebouwd wordt, zal ook afhangen van de weg die ik verzocht heb in de richting van het college om te kijken: kijk of het aantal woningen toch beperkt kan blijven tot een dusdanige aantal dat we daar veel groen kunnen bewaren met name in ieder geval, ja, ik heb het het moerasgebied of de drassige driehoek - u kent dat allemaal wel - zo genoemd, dat gebied is dus belangrijk - of los van de berenklaauwen die nu trouw worden weggehaald ieder jaar - is dat gebied gewoon belangrijk voor Rijswijk. Dus ja, dat amendement wat uiteindelijk door de vijf coalitiepartijen al is ondersteund, en we hopen ook van ganser harte dat veel oppositiepartijen dat ook zullen doen. Hiermee wordt feitelijk het aandachtsgebied verbreed, breder dan het raadsvoorstel wat er lag. En als het dus aan Beter voor Rijswijk ligt zou het natuurlijk een mooie zet zijn als we raadsbreed erachter gaan staan vooral ook samen met de bewoners, de omwonenden daar kijken hoe we kunnen komen tot een dusdanige oplossing waar iedereen toch verder even – de 80/20 regel noemen we dat dan maar even – zich in zou kunnen vinden. Er is nog een ding wat nog even overeind blijft. GroenLinks die gaf het net ook aan, en daar werd ik toch op getriggerd. Er schijnt een memo de rondte in te zijn gegaan, maar die is niet bij de gemeenteraad beland. Wellicht kan de wethouder aangeven of daar inderdaad sprake is van een memo vanuit de werkgroep of contactgroep die nog ons moet bereiken, en anders zou ik ook wel willen weten van als het er inderdaad is waarom het ons nog niet is bereikt? Hier wil ik het graag bij laten in de eerste termijn.

De voorzitter: Goed. Hiermee bedenk ik de eerste termijn van de raad gehad. Dan gaat het woord naar het college. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zit driftig mee te pennen, en ik hoop wel dat ik alle vragen zo heb genoteerd. Ja, laat ik beginnen bij waar ik ook vorige week donderdag mee begonnen is dat dit vraagstuk natuurlijk eigenlijk een erfenis uit het verleden is waar we vandaag de dag inderdaad een antwoord op moeten formuleren. Ja, er is een hoop veranderd in al die tijd. En het college werkt binnen de kaders die door de raad zijn meegegeven. Ik weet niet of dat 1999 is of 2019, het zijn de huidige kaders waarbinnen wij kunnen opereren. En daar heb je wel mee van doen. Daar kunnen we als college niet 1-2-3 van afstappen. En die kaders, ja, die zijn door uw raad dus meegegeven. En die hebben wij eigenlijk in dit raadsvoorstel wat nu voorligt nog eens een keer goed achter elkaar opgeschreven, en daarbij ook een aantal kwalitatieve beoordelingscriteria van als je echt naar die verdere planontwikkeling gaat kijken, en ook het participatieproces wat er zijn ingesteld: denk dan aan deze vragen om te kijken of we tot een kwalitatief goed plan kunnen komen wat ook dus ook gedragen wordt door verschillende stakeholders die erbij betrokken zijn. Dus niet alleen de mensen die nu in de wijk wonen, maar ook voor toekomstige bewoners en andere

Rijswijkers die graag gebruik maken van het mooie gebied, want dat is het inderdaad. Ja, voorzitter, laten we ook daarin wel ook realistisch met elkaar zijn, want er liggen er inderdaad wel gewoon financiële randvoorwaarden die zijn meegegeven, en er liggen ook juridische factoren waar ook rekening mee gehouden moet worden. En dat was vanuit sommige fracties het commentaar: ja, maar nu lijkt het wel alsof het echt alleen vanuit die financiële kaders, de nek klem, of hoe het werd genoemd... Zo wordt dat ervaren. En de intentie was juist om de rest de kwalitatieve invulling daarvan zo open mogelijk te laten aan de participatie, dus wel het financiële kader in stand te houden. Dat was de insteek van het college. Dus gewoon op basis van de kaders die door de raad are gegeven. En ik kan me heel goed voorstellen, ook het debat wat daarover is verlopen: ja, maar wij willen daar eigenlijk systematischer tegenaan kijken, die kwalitatieve criteria, de maatschappelijke opgaves die spelen in het gebied die ook hier geadresseerd moeten worden, en wellicht ook gecombineerd kunnen worden, en probeer nu ook aan die kwalitatieve zaken ook te kwantificeren zodat we uiteindelijk tot een goede afweging kunnen komen, waarbij we inderdaad zowel die juridische factoren, die financiële belangen die we als gemeente hebben, ook gewoon kunnen zien in de context, in de samenhang met al die andere zaken van hoe wij kijken wat voor stad we willen zijn specifiek dan in dat gebied voor nu, volgend jaar, over 10 jaar of 20 jaar of 30 jaar. Dus wat willen we duurzaam achterlaten? En daar is dit amendement op gekomen. Ja, ik kan natuurlijk iets zeggen wat ik daarvan vind, en sommigen geven er kwalificatie aan dat daarmee het raadsvoorstel helemaal overhoop is gegooid. Nou ja, zo interpreteer ik dat absoluut niet. Ik denk dat het wat meer geordend is en wat meer in samenhang zo is gebracht. En het raadsvoorstel was niet zozeer een voorstel vanuit het college, maar een bekrachtiging van de kaders die er al lagen. Dus ik zie dat absoluut niet, en zo ervaar ik het niet dat het raadsvoorstel daarmee overhoop is gehaald. Sterker nog, ik durf zelf te zeggen dat het tot de verbetering heeft gelijk, en dat het ook in de participatie kan helpen, en dat heeft de heer Van Enk ook in het Forum aangegeven: alle belanghebbenden, alle stakeholders die met dit vraagstuk bezig zijn hebben allereerst vooral behoefte aan duidelijkheid. En volgens mij kan het met dit amendement er een goede bijdrage aan worden geleverd. Dus in dat opzicht ik ben ook een voorstander van het instrument, de maatschappelijke kosten-batenanalyse. Ik heb ook met interesse gekeken naar een soort van maatschappelijke kosten-batenanalyse die is uitgevoerd in Maastricht met ondertunneling aan de A2. Waarin juist, en dat is ook wel interessant, wellicht, ik weet het niet. Ik kan niet vooruitlopen natuurlijk op de uitkomst waar juist een enorme, althans een enorme, in ieder geval echt een te herleiden of te koppelen aan die ontwikkeling een verhoging van de waarde van het vastgoed daarzo, omdat het echt een kwalitatieve verbetering heeft opgeleverd. En het zou zomaar kunnen dat het ook geldt hier voor het vastgoed dat met ontwikkeling een dermate kwalitatief impuls aan het gebied geeft dat ook de huidige bewoners daar, ook in financiële termen zelfs, misschien nog wel op vooruit kunnen gaan, omdat het een aantrekkelijke leefomgeving gaat worden. Maar dat zal moeten blijken uiteraard. Ja, voorzitter. Ik blijf toch ook even... Ik ga even in op de opmerking ook en de suggesties die worden gedaan door de fractie van de Partij van de Arbeid. Want naast het feit dat dit de kaders zijn van uw raad, en u mag misschien als fractie hebben tegengestemd, maar de raad heeft inderdaad daar een besluit genomen. Daar mag altijd natuurlijk een heroverweging plaatsvinden, maar vind ik het eigenlijk niet opportuun dat u nu al vooruitloopt op de mogelijke uitkomsten van de participatie. Dat vind ik toch een gemiste kans, want ik heb hier ook een inspreker gehoord, de heer Jansen, die een heel genuanceerd verhaal hield, en sterker nog, heel concreet uw raad nog iets opdroeg om daar ook nog over het Groenbeleidsplan dat eraan toe te voegen. Nou, daar ga ik me daar even niet mijn vingers aan branden. Volgens mij zijn de zaken die zijn opgenomen in het amendement voorzien er denk ik echt wel in om die aspecten ook in mee te nemen. Maar ja, geef die participatie nu een

kans, zou ik u willen zeggen, want ook de mensen die ik daar spreek zijn op zich helemaal niet tegen bebouwing op zichzelf...

De voorzitter: Wethouder, er is een interruptie van de heer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Ik denk: ik laat hem heel even uitspreken. Ja, participatie is een groot goed, en daar wordt heel goed meegewerkt, maar ik hoorde ook heel regelmatig zeggen dat men echt teleurgesteld is dat u de nuloptie al vrij snel parkeert en niet meeneemt. En wij stellen gewoon deze nuloptie weer binnen dit kader vast dat wij dat toch een hele goede optie vinden.

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter, kijk. Er gaat straks een maatschappelijke kosten-batenanalyse worden uitgevoerd. Nul woningen, dat kan natuurlijk in zo'n model worden verwerkt, en ik ga niet vooruitlopen op de uitkomsten daarvan, maar de kans is zeer groot dat in deze tijd van woningnood die maatschappelijke baten behoorlijk hoog zullen worden in... Ja, en als je dan kijkt... Kijk...

De voorzitter: Mijnheer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, de wethouder neemt nu al een voorschot op het überhaupt in stemming brengen van dit amendement, maar zegt al dat het eigenlijk bij voorbaat kansloos is omdat de uitkomst al vaststaat.

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter. De heer Kooy legt me nu echt woorden in de mond. De maatschappelijke kosten-batenanalyse zou ook al worden uitgevoerd. Dat zouden we in een latere fase doen. We halen dat nu naar voren. Nu is dat juist vanuit de raad met dit amendement de insteek om dat nu juist zo naar voren te halen, en dat juist voorwaardelijk te maken, en de latere besluitvorming in de raad over het ontwikkelplan. Dus daar ga ik niet in mee. De heer Kooy had het ook over grondruil, maar daar komen ook, even los van het feit dat ik het niet opportuun vind omdat we nog in die participatie zitten, komen we ook in een raar speelveld van staatsteun volgens mij. En de bestemming die het nu heeft levert ook... Je krijgt hoe dan ook, en daar ben ik het met de heer Oelen eens, een heel lastig, complex gesprek met de ontwikkelaar. Terwijl daar toch echt hele mooie kansen in het gebied liggen. En dat vind ik jammer dat, ik heb het niet voor niets ook laten toevoegen aan de stukken, ook het taalrapport. Ik meen dat alleen de heer Van der Meij aan heeft gerefereerd, maar dat echt – ik wil zeggen een blauwdruk – maar in dit geval een groendruk geeft voor de potentie van het gebied en de kansen die daar liggen ook, sterker nog, bij woningbouw wat de kansen voor het gebied zijn. En ik denk dat woningbouwontwikkeling op zichzelf ook als vliegwiel kan fungeren voor een totale kwalitatieve impuls voor het gebied. En er werd aan gerefereerd aan slagenlandschap. Er is eerder dit jaar al een voorstel, een raadsbesluit over een sportpark genomen wat ook tegemoetkomt aan de recreatieve behoefte en de sportbehoefte in het gebied. Dus het frame of de beeldvorming dat het dit college alleen maar te doen zou zijn om woningbouw, en alleen maar om stenen stapelen en euro's te verdienen, die werp ik echt verre van me. We bekijken integraal naar het gebied. Ook ik wil daar straks over 10, 20 jaar lopen met een trots gevoel wat we daar met elkaar voor iets moois van hebben gemaakt. Dus ja, de of-of benadering. Ja, die vind ik jammer. Ik hoop dat misschien een tweede termijn daar nog een discussie over ontstaat, maar het is wat mij betreft en-en. Er liggen enorme mooie kansen om dit gebied een impuls te geven. Voorzitter, er werd nog gerefereerd ook naar een memo. Daar ga ik gewoon heel open en transparant over zijn. Er is vorige week

een stuurgroep geweest waarbij ik de indruk kreeg dat het gewoon een soort van update van de procesbegeleider was over het participatieproces. Nu blijkt, zoals hier ook gerefereerd, dat het eigenlijk voortkwam uit de behoefte van de klankbordgroep. En dat is – dat benadruk ik hier – dat staat niet gelijk aan de werkgroep. Daar zitten ook deelnemers in die met interesse kijken naar het gebied, en daar ook graag zouden willen wonen in Pasgeld als daar woningen gaan komen met een behoefte om een bekrachtiging van een aantal uitgangspunten. En dat werd mij later pas duidelijk dat daar de behoefte aan... Er staat nog een openstaande vragen om verduidelijking te krijgen wat nu precies de doelstelling is van die memo, maar los daarvan is het niet opportuun omdat de startpositie, de startpunten, van het participatieproces wat door een groep continu ter discussie wordt gesteld, daar dient dit besluit dus voor om dat nu duidelijk te maken, en de behoefte inderdaad zoals de heer Van Enk heeft aangegeven, juist om duidelijkheid dan alle stakeholders te geven. En dat zal ook een reactie zijn ook dan naar de klankbordgroep dat dit vanuit de raad de kaders zijn die worden meegegeven aan het verdere participatieproces. En daar heb ik ook vertrouwen in dat dat die duidelijkheid ook verschaft. Voorzitter, met het risico dat ik wat vragen ben vergeten...

De voorzitter: Ik zie mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, ter interruptie over die memo. Mij is het toch nog niet helemaal helder hoe het nu precies zit met die memo en welke invloed de wethouder heeft gehad op het al dan niet naar de raad doorgeleiden van deze memo, want ik heb het idee dat die gewoon is geschreven.

De voorzitter: Goed. Wethouder?

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter. Ik heb, omdat diezelfde onduidelijkheid bij mij daarover de doelstellingen precies, teruggevraagd: wat is nu precies de doelstelling, wat wordt nu precies beoogd? En als beoogd wordt dat er een bekrachtiging is van de startpunten waar de participatie mee is ingegaan en die ook nog steeds in het participatieproces van kracht zijn, ja, dan is dat dit raadsvoorstel wat nu voorligt wat, zoals ik zie, een amendement op een meerderheid in de raad kan rekenen. En zal dat inderdaad het antwoord daar dan op zijn. Voorzitter, dat was mijn antwoord.

De voorzitter: Goed. De wethouder heeft zijn betoog afgerond. Ik begrijp dat het college geen bezwaar heeft tegen dit amendement. Dan kunnen we nu de tweede termijn van de raad in. Zou u het bondig willen doen, en vooral iets zeggen over de amendementen. Ik ga het rijtje gewoon even af.

De heer Dolmans D66: Dank u, voorzitter. Ja, ik sluit me helemaal aan bij de woorden van de heer Braam in de eerste termijn. Het is een bijzonder gebied, en daar moeten we ook op een zorgvuldige manier mee omgaan, en daar kan inderdaad iets heel bijzonders gebeuren. En daarom zet ik me ook af tegen de woorden van de Partij van de Arbeid. Die zegt: hak maar de knoop door. Ja, mijnheer Kooy, realiseert u zich wel dat vandaag de dag de knoop wordt doorgesneden, en we doen dat binnen de kaders die nu gelden, dan wordt er gewoon gebouwd, punt. En ik denk dat dit amendement nu juist de ruimte geeft om naar andere alternatieven te kijken. En dan geef ik GroenLinks mee...

De voorzitter: Mijnheer Kooy wenst even te interrumperen. Mijnheer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Mijnheer Dolmans, ik bewonder uw enthousiasme in deze, maar gelet op de prioriteiten die in het lijstje is gesteld komt financiën, financiën, steeds weer terug. En dan is het een worst die voorgehouden wordt, en dat betekent gewoon dat we aan het eind van het jaar hier nog een keer over praten. Is het dan niet handig om gewoon nu duidelijkheid te verschaffen aan de inwoners dan ze valse hoop te bieden?

De voorzitter: Mijnheer Dolmans?

De heer Dolmans D66: Nee, dat is zeker niet handiger. Het financiële publieke belang, en daar wou ik ook even mee doorgaan richting GroenLinks, dat gaat niet om het geld van de gemeente. Dat is geld van ons als gemeenschap in Rijswijk, en daar dienen we gewoon zorgvuldig mee om te gaan. Net zoals we zorgvuldig om moeten gaan met groen in het gebied, net zoals we zorgvuldig moeten gaan met de leefbaarheid in het gebied moeten we ook zorgvuldig omgaan met ons gemeenschappelijk geld. En daarvoor is dit amendement nu juist bedoeld om die zorgvuldige besluitvorming en het wegen van de verschillende belangen om die in evenwicht te brengen. En daarna roept u telkens: financieel belang staat voorop. Ja, het wordt als eerste genoemd. Dat is zo. Met een puntje, niet met een één. En u kunt er zelf uw waarde aan geven. Ik wou het eigenlijk daarbij laten, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter. Hoe dat nu precies zit met het memo? Het is me nog steeds niet duidelijk, dus ik denk dat ik de vraag eens even op een andere manier ga stellen, want we hebben begrepen dat er een memo is opgesteld vanuit de klankbordgroep, en naar aanleiding van het raadsvoorstel dat hier vanavond voorligt. Klopt dat? Is dat memo opgesteld? Bestaat dat memo? Door wie is het dan opgesteld, en wanneer was het beschikbaar? En klopt het ook – dat signaal heb ik ontvangen – dat de klankbordgroep het eigenlijk naar de gemeenteraad had willen sturen, deze memo, en dat het ergens dus is tegengehouden? Nou, graag daar nog uitleg van...

De voorzitter: Een moment. Mijnheer Van Enk wil interrumperen. Mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, houdt mevrouw Alberts de discussie nu niet enorm op? Wij hebben hier een raadsvoorstel wat voorligt, en ze blijft het hebben over een memo wat een klankbordgroep, volgens haar, van plan was om naar de raad te sturen. Nou, feitelijk is dat dus kennelijk niet gebeurd. Dan is het toch helemaal niet aan de orde? Het is toch ook niet zo dat wij als gemeenteraad elke memo van elke groep moeten kennen om over een raadsvoorstel te oordelen? Dus laten we alstublieft snel verder gaan met de behandeling.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Alberts?

Mevrouw Alberts GL: Nou, dat is wel degelijk van belang, want ik heb ook in de eerste termijnvragen gesteld over in hoeverre heeft de klankbordgroep nu invloed op de uit te werken varianten voor Pasgeld-Oost? Hoe zit het nu precies, wat is nu precies die rol van de klankbordgroep? En daarvoor is het dan wel handig om te weten hoe dat zit met die memo die ze dan specifiek over dit raadsvoorstel hebben gestuurd. Het is toch wel handig om te weten wat de ingestelde klankbordgroep, wat betreft participatie, ervan vindt. En wat is nu precies de rol die de klankbordgroep vervult? Is er wel sprake van co-creatie? En hoe zit dat nu precies met het

participatietraject? We zijn toch wel heel benieuwd hoe dat nu werkt, en ook hebben we nog niks gehoord van de wethouder op de vragen over hoe dat nu kan dat op die website van het burgerparticipatie platform daar de teksten op stonden van het collegevoorstel zoals het college die uitgangspunten, vertrekpunten, eerst heeft gedefinieerd, en dat die al definitief waren verklaard? Hoe kan het dat die teksten daarop stonden terwijl de raad er nog helemaal niet over besloten heeft? En ook elke keer kreeg de klankbordgroep, wat ik begrepen heb, dat signaal door. Dus hoe zit dat nu precies? Daar willen we antwoord op van de wethouder, hoe dat nu precies zit, want dat is wel heel belangrijk voor het vervolg van het participatieproces. In hoeverre verandert het amendement ook iets aan de planvorming en de participatie en de uitvoering daarvan? En wat is precies de rol van de mensen die participeren? Graag daarop nog meer uitleg van de wethouder in tweede termijn.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we verder met mijnheer Oelen. Wenst u nog het woord?

De heer Oelen VVD: Jazeker. Dank u wel, voorzitter. Dank wethouder voor de beantwoording. Ja, korte reactie nog op het amendement, en ook als ik dan kijk naar wat het precies gaat doen in het raadsvoorstel. Want wat ik ook al in de eerste termijn heb aangegeven dat is dat VVD Rijswijk de twee uitgangspunten dat er sprake moet zijn van een financieel gezonde businesscase, en dat er sprake moet zijn van een goed stedenbouwkundig plan, dat we dat zeer zeker onderschreven. En juist voor die twee uitgangspunten daar komt nu exact dat amendement voor in de plaats, dus daarmee worden die voor de VVD, die twee belangrijke randvoorwaardelijke uitgangspunten die worden vervangen. En vervolgens vertaalt zich dat door naar een aantal beoordelingscriteria die een beetje dubbelen, dus ja. Als je dat achter mekaar zou zetten dan wordt het ook nog een gedrocht van een raadsvoorstel. Maar los daarvan, met het vervangen van die twee uitgangspunten door dat amendement is het voor de VVD Rijswijk eigenlijk een niet aanvaardbaar voorstel. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans wil interrumpen.

De heer Dolmans D66: Ja, ik wil toch de VVD nog één keer proberen mee te nemen en te overtuigen. Waarom? Omdat in het raadsvoorstel wordt verwezen naar de 18 criteria die elders ook in het document staan, en ik denk dat we die hier op een zeer gestructureerde manier hebben samengevat. En ik wil met name de VVD ook gewoon oproepen nog even haar positie te heroverwegen omdat, zoals het nu geformuleerd staat, richten we ons nu puur en alleen op de korte termijneffecten op de GREX, en ik vind dat financieel niet verstandig. Ik vind het verstandiger om te kijken: wat is het langere termijneffect op de publieke financiën in Rijswijk. Dus ja, dat wou ik de VVD nog even meegeven.

De voorzitter: Mijnheer Oelen?

De heer Oelen VVD: Ja, volgens mij staat er niks over de GREX. Althans, er staat in dat er sprake moet zijn van een financieel sluitende businesscase. En dat is volgens mij iets breder en anders dan dat er sprake moet zijn van een sluitende businesscase die voorkomt uit de GREX, waarbij het natuurlijk wel logisch is als je die GREX en alle andere afspraken daarin meeneemt. Alleen, het is het verschil van waardering van of je dat als een uitgangspunt meeneemt, of dat je dat een onderdeel maakt van de totale weging van allerlei andere factoren.

En ik denk dat de VVD daarvan verschillend van opvatting is dan de indieners van dit amendement, en kennelijk dus ook van het college, als ik de heer Keus goed beluister zojuist.

De voorzitter: Goed. We gaan verder met mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Dank u wel, voorzitter. We steunen wethouder Keus met betrekking tot het handhaven van de financiële randvoorwaarden die we in juni 2019 hebben vastgesteld. En om even het geheugen op te frissen van GroenLinks die hier toch heel erg tegen dit voorstel aan het ageren is. Jullie hebben destijds ook voor dit voorstel gestemd, dus ik ben erg benieuwd wat jullie nu zo heeft veranderd? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Mauer?

Mevrouw Mauer WIJ: Dank u wel, voorzitter. Nou ja, wij bedanken de wethouder voor het beantwoorden van onze vragen. Nou ja, we zijn blij dat u positief tegenover het MKBA staat. En nou ja, wij zijn het volledig eens met D66.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Weterings?

De heer Weterings RB: Ik zal heel kort aan de twijfelaars willen vragen: ga nog een keer de dossiers hier inzien. Neem er de tijd voor, en dan kom je gewoon tot de conclusie. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van der Meij?

De heer Van der Meij GBR: Voorzitter, dank u wel. Ja, ik richt me toch ook tot de VVD. Ik ga ook een poging wagen om de VVD achter het amendement te krijgen, waarbij ook de VVD in mijn optiek op haar wenken bediend wordt, want een sluitende grondexploitatie, daar heeft dezelfde raad ook toe besloten. Wij actualiseren ieder jaar de grondexploitatie met als uitgangspunt dat die grondexploitatie sluitend moet zijn. Dat geldt ook als het gaat om de uitwerking van Pasgeld-Oost. De criteria die nu voorligt en in het amendement, de heer Dolmans verwees er ook naar, is niet nieuw. Die staan ook al in het raadsvoorstel benoemd, maar dragen bij aan een kwalitatief gedragen besluit. Probeer het ook daarmee op een expliciet transparante manier aan te geven hoe wij het ontwikkelplan zien voor Pasgeld-Oost. Nogmaals, met inachtneming van besluiten die we ook hebben genomen ten aanzien van hoe we naar de grondexploitatie kijken. Dus ik hoop echt dat de VVD haar bestuurlijke verantwoordelijkheid met ons neemt en voor een kwalitatieve besluitvorming gaat door samen met ons het amendement te ondertekenen. En uiteraard roep ik daar ook de andere niet collegepartijen voor, dat echt vanuit de inhoud ingestoken is niet om processen te trainen of iets dergelijks, maar echt vanuit de inhoud aangevlogen is om transparantie en een kwalitatief goed besluit uiteindelijk te krijgen voor Pasgeld-Oost. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik hoop dat de wethouder straks niet al te lang ingaat op allerlei vraagstellingen.

De voorzitter: Een momentje. Ik onderbreek even. Mijnheer Oelen wou nog reageren denk ik op mijnheer Van der Meij?

De heer Oelen VVD: Inderdaad, dank u wel, voorzitter. Ja, de heer Van der Meij die doet een beroep op de VVD, en die doet dat vanuit een vooronderstelling die ik niet helemaal herken, namelijk dat de VVD hierin geen verantwoordelijkheid zou willen nemen of dat de VVD niet zich bestuurlijk zou willen opstellen, et cetera. Ja, daar is natuurlijk allemaal geen sprake van, en de heer Van der Meij kent de VVD natuurlijk ook niet op die manier. Het gaat er alleen om dat wij vanuit een andere invalshoek het vraagstuk, wat zeker breed beoordeeld en gewogen moet worden, alleen net vanuit een ander vertrekpunt hier de stap willen gaan zetten. Waarbij het natuurlijk prima is als al die andere elementen ook gewogen worden ook in het participatietraject. Het is alleen maar net hoe je het uiteindelijk vanaf welke streep je gaat redeneren. En daarin verschillen wij. Dat is helemaal niet erg, maar het maakt echt niet dat wij meer of minder bestuurlijk of minder of meer verantwoordelijk zijn dan welke partij dan ook. Wij kijken er gewoon iets financieel deugdelijke, degelijker naar. Ik denk dat dat het verschil is. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij, wilt u nog kort reageren?

De heer Van der Meij GBR: Ja, het is volstrekt niet de bedoeling om nu opeens een minder financieel degelijk plan voor te leggen, dus die garantie, geruststelling, kan ik de VVD ook geven. Het gaat om dat we met elkaar proberen dat breder draagvlak voor deze ontwikkeling los te krijgen. En de aanvliegroutes mogen allemaal verschillend zijn, maar uiteindelijk gaat het om de outcome. Daar moeten we gewoon met z'n allen trots op kunnen zijn, en daar is dit amendement voor bedoeld om daar een bijdrage aan te leveren.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings RB: Op het antwoord van de heer Van der Meij, u vraagt om breder draagvlak voor het voorstel van het amendement. Waarom heeft u de oppositie er dan niet bij betrokken? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij?

De heer Van der Meij GBR: Het amendement is ruim van tevoren gedeeld.

De heer Weterings RB: Aan de vijf partijen dan. Niet ons.

De heer Van der Meij GBR: Nou, het is wel gedeeld van tevoren, dus u had het mee kunnen tekenen.

De heer Weterings RB: Het was al voorbesloten met vijf partijen zonder oppositie, dus nu vraagt hij steun...

De voorzitter: Ja, dan wil mijnheer Kooy ook nog maar even kort.

De heer Kooy PvdA: Even ter verduidelijking, voorzitter. Het is met ons voorgesproken, en wij zitten in de oppositie. Wij hebben er bewust voor gekozen om het te laten passeren. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Ik sluit het nu af. Dan gaan we verder met de heer Van Enk voor zijn tweede termijn.

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik wilde net de wethouder adviseren om niet te lang in te gaan over allerlei vraagstellingen die vanavond worden gedaan over het proces van participatie, want we hebben vorig jaar, volgens mij unaniem, als raad een heel duidelijke uitgebreide notitie over aangenomen. Ik ga ervan uit dat die participatie deugdelijk en op korte termijn kan worden afgerond. En ik merk ook in de discussie over randvoorwaarden hoe meer we daar over gaan discussiëren, hoe meer we met elkaar als raadsleden en fracties dat mooie bloemperkje van participatie aan het vertrappelen zijn, en hoe meer de drassige driehoek dan nog drassiger wordt, dus dat wil ik voorkomen. Ik laat het hierbij. Dank u.

De voorzitter: Goed. Gaan we naar de heer Kooy. En dan gaan we naar de heer Braam.

De heer Braam BvR: Nee, voorzitter. Heel kort. Dank voor de antwoorden. U zult begrijpen dat we zowel het amendement als het uiteindelijke voorstel, gewijzigd dan, zullen ondersteunen.

De voorzitter: Oké. Dat is de tweede termijn van de raad. Dan gaan we terug naar de wethouder.

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter, dank u wel. Het advies van de heer Van Enk neem ik ter harte, en ik verwijs inderdaad voor het participatieproces echt naar de eerdere besluitvorming die we daar over hebben gehad, en die ook op brede steun van de raad kon rekenen, en ook conform daaraan ook uitvoering aan wordt gegeven. Ja, voorzitter, verder kom ik wel tot de conclusie, en ik denk dat ik daar naar de heer Dolmans kan verwijzen. Het gaat echt over die evenwichtige belangenafweging. Dat is altijd de intentie ook van het college om dat te doen, maar ik denk dat dit amendement daarop juist een extra... Dat het juist versterkt en het ook objectiever en ook systematischer maakt waar, denk ik, overeenstemming ook over het instrument kan zijn. En dat helpt zowel hier uiteindelijk ook besluitvorming in de raad over het ontwikkelplan waar dan voor wordt gegaan, maar zeker ook in het participatieproces. Dus ja, ik denk dat het goed is op deze manier om zowel de financiële belangen, en ik ben het met de heer Van der Meij eens, het kan zomaar ook een uitkomst hebben dat ook gewoon aan die sluitende financiële businesscase kan worden voldaan, en inderdaad aan al die kwalitatieve voorwaarden en wensen. Dat is zomaar een scenario wat ook zou kunnen. Daar wil ik dit proces ook gewoon de kans voor kunnen laten geven. Dus ik zou dat niet op voorhand uit willen sluiten dat dat ook kan, en ik denk dat dit zowel gewoon in het bijzonder voor Pasgeld een mooi proces kan zijn, maar wellicht ook een mooi leergeld wat we ook voor andere ontwikkelingen in de stad zouden kunnen inzetten. Niet alleen op het gebied van gebiedsontwikkeling, maar op allerlei andere domeinen waar het ook in ons voordeel kan werken om bekend te raken met deze systematiek of dit instrument. Voorzitter, nou, volgens mij zijn ook de partijen die hebben een positie ingenomen ten aanzien van een amendement, en ik zie een stemming daarover ook tegemoet. Dank u wel. Dat was het voor de tweede termijn.

De voorzitter: Goed. Dan sluiten we hiermee de tweede termijn en de beraadslaging af. Gaan we over tot besluitvorming. Ik stel aan de orde besluitvorming over het amendement. Wil iemand... Daar gaan we vast over stemmen, hé? Ja. Wil iemand daar nog een stemverklaring over afleggen? Niet. Dan gaan we stemmen. Mijnheer de griffier, kunnen we op het knopje drukken? Wie is voor of tegen dit amendement? De stembussen zijn geopend. Mijnheer de griffier, hebben we al een uitslag?

De heer Massaar: 22 voor, 7 tegen.

De voorzitter: **22 voor en 7 tegen. Daarmee is het amendement aangenomen.** Dan gaan we nu besluiten over het geamendeerde raadsvoorstel. Wil iemand daar nog een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Alberts, gaat uw gang.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, dank u wel. We hadden het besluit of we voor of tegen dit voorstel zouden stemmen laten afhangen van de beantwoording door de wethouder op onze vragen. En we zijn niet gerustgesteld door de wethouder dat er ook daadwerkelijk iets gaat veranderen door het aannemen van het amendement, en dat hij gewoon de huidige koers blijft doorzetten. Dat is onze vrees, en eigenlijk verwachting aangezien hij geen vragen heeft beantwoord over de rol van de klankbordgroep en andere participatievragen die we gesteld. Dus daarom zullen wij tegen dit raadsvoorstel moeten stemmen.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Zie ik niet. Dan gaan wij stemmen. Bent u voor of tegen? De stemprocedure is geopend. **18 stemmen zijn er voor, en 11 zijn er tegen. Dat betekent dat er een meerderheid is en het voorstel geamendeerd is aangenomen.**

15. Raadsvoorstel Regionale Energiestrategie Rotterdam-Den Haag (21-021)

De voorzitter: Gaan we door met het volgende agendapunt, raadsvoorstel Regionale Energiestrategie. De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Een heel mooi voorstel, voorzitter. Heeft ook heel veel gemeenten gepasseerd. Een lijvig stuk. Er zijn nog wat moties bijgevoegd. Daar laat ik graag even de partijen een toelichting op geven, en een reactie van het college wacht ik daarbij af voordat ik daar een oordeel over geef. Dank u wel.

De heer De Vries GL: Ja, dank u wel voor het woord. Voorzitter, vanavond besluiten we met elkaar over de Regionale Energiestrategie 1.0 Rotterdam-Den Haag. Dit is een volgende stap in de transitie naar een toekomstbestendige leefbare aarde die hard nodig is, want de feiten zijn duidelijk. Met ons huidige beleid is binnen zes jaren en zeven maanden ons CO₂-emissiebudget op, en dan is het beperken van de opwarming tot anderhalve graden niet meer mogelijk. Dit vraagt om realisme. De Don Quichot houding is echt niet meer van deze tijd. Ons huidige beleid is onvoldoende, en het kabinet is zich er daarvan bewust. Daarom heeft Nederland ingestemd met een nieuwe Europese klimaatwet waarin is vastgesteld dat de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂ met 55% moet zijn afgenomen in 2030 ten opzichte van 1990. Als gemeente betekent dit dat we serieus aan de bak moeten met realistische plannen die voor 2030 al echte schone energie leveren, plannen voor windmolens en zonnepanelen, en dat we niet vluchten in technieken die nog niet uitgevonden of die nog uitgevonden moeten worden, onbetaalbaar zijn of anderszins niet kunnen leveren voor 2030. Randvoorwaarden hierbij zijn: goede ruimtelijke inpasbaarheid, het elektriciteitsnet, lokaal draagvlak en lokaal eigenaarschap. Een plan dat bewezen werkt en direct uitgevoerd kan worden zijn zonnepanelen op onze Rijswijkse daken. Een voorbeeld hiervan is de energiecoöperatie Zon op Rijswijk waardoor Rijswijkers die zelf geen zonnepanelen op hun dak kwijt kunnen wel zonne-energie kunnen afnemen en geld kunnen besparen. GroenLinks vraagt gezamenlijk met de Partij van de Arbeid aan het college om zich in te zetten om de zonnepanelen op de andere daken te realiseren en dienen daarbij ook een motie in. In de meeste regio's waaronder ook Rotterdam-Den Haag is begonnen met de minst omstreden keuzes. Zoveel mogelijk alle grote daken vol met zonnepanelen. Ruimtelijk gezien is dat de beste optie. Maar het is nog de

vraag in hoeverre we er enkel met zonnepanelen gaan komen. Omdat er bijvoorbeeld een financiële onrendabele top is waar als je in ieder geval niet de schone lucht en CO2-reductie erin mee rekent. Of omdat Stedin aangeeft dat we het simpelweg met de hoeveelheid zonnepanelen in onze regio niet het niet gaat lukken op het net. Of omdat de gemeente initiatieven dusdanig demotiveert dat ze het bijltje erbij neerleggen. En dan komen ook de minder makkelijke opties in beeld. Ook die zullen nodig zijn en ook daarvoor moeten wij als volksvertegenwoordigers en bestuur durven gaan staan. Het is nu aan de gemeente om de regionale energiestrategie te vertalen naar lokaal beleid. Dat we in de uitvoerende stand gaan, dat we zorgen voor meer wooncomfort door isolatie, goedkopere energierekening en voor inwoners en een schonere lucht. GroenLinks vraagt om een actieve, stimulerende en faciliterende houding van de gemeente die lokaal draagvlak en eigenaarschap nastreeft. Daarvoor dien ik samen met de PvdA de motie lokaal eigendom in. Om te verzekeren dat inwoners en lokale bedrijven een stoel aan tafel krijgen en kunnen meeprofiteren aan de transitie. Ga niet zitten wachten op initiatieven vanuit de samenleving. Stap als gemeente zelf af op bedrijven die energie die een energiebesparingsplicht hebben. Neem contact op met de organisaties die al veel dakoppervlak hebben. En tot slot voorzitter, heb oog voor mensen die niet mee kunnen komen of die niet makkelijk mee kunnen komen. Zorg dat we in Rijswijk eerlijk omgaan, dat er een rechtvaardige verdeling is van lasten en lusten. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Goed dank u wel. Er is een motie lokaal eigendom en een motie zon op Rijswijk ingediend die maken onderdeel uit van de orde van de vergadering. In mijn lijstje staan ze op nummer 3 en 4. Dan weet u dat straks. Dan gaan we verder met de volgende spreker. De heer Veerman.

De heer Veerman D66: Dank u wel voorzitter. We moeten gezamenlijk komen tot een gemeenschappelijke opgave voor deze RES-regio Rotterdam-Den Haag. En we hebben in eerste instantie natuurlijk voor een motie ingediend. Met een nogal plaatselijk karakter die ook in de regio wel plaatselijk door een aantal gemeentes gedeeld werden. Ons eigen mooie Rijswijk Centrum voor Duurzame Geo-energie is daar dan wel een onderdeel van als het uitkomt van het Kessler Park. Verder onder de aandacht te brengen zou mooi zijn natuurlijk voor de RES 2.0. Maar zo ver is het nu nog niet. Naast dat er vanavond enkele moties worden ingediend om alsnog invloed te kunnen uitoefenen op dit voorstel, dit terwijl we deze vragen eerder hadden kunnen stellen bij de diverse bijeenkomsten, en soms eerder ingediend hadden kunnen worden en dan had ik een bijdrage kunnen leveren aan dit voorstel. Licht wel uiteindelijk de vraag voor wat we willen als raad. Wat gaan we nu eigenlijk doen met de antwoorden die veelal om een lokale aanpak vragen? Ik wil de wethouder daarom vragen om deze samen met het invullen van de 50% lokaal eigendom te vertalen naar lokale projecten. En deze te gebruiken voor het aanpassen van het bestaande lokale energiebeleid. Is de wethouder dat met me eens en hoe wil hij dat gaan verwezenlijken? Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we verder met mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij VVD: Ja dank u wel. Wat de VVD Rijswijk betreft stellen we kaders over de ambities met betrekking tot de duurzaamheid. Maar specifieke maatregelen laten we die niet in steen gaan beitelen. Naar 2030 toe moet er ruimte blijven voor nieuwe inzichten en innovaties. Dus houdt een open vizier voor oplossingen die toekomstbestendig zijn en op voorhand geen methode uit om energie op te wekken. Er moet ook ruimte blijven voor de markt om initiatieven op te laten pakken. Waar mogelijk kunnen we als regio of als gemeente wel als launching customer optreden voor innovatieve oplossingen om succesvolle marktintroductie

te borgen. Het kan het overwegen waard zijn om bij aanbesteding extra evaluatiecriteria met betrekking tot duurzaamheid en energie te hanteren en tegen het licht te houden. Bij het forum heb ik ook al betoogt dat kernenergie wat ons betreft in de mix mag blijven als mogelijke oplossing. De vraag naar energie neemt alleen maar toe. En dat heeft de wethouder zojuist ook betoogd. Kernenergie zou kunnen bijdragen aan een energieproductie op grote schaal met grote leveringszekerheid. Daar waar zonnepanelen en windturbines niet altijd leveren en in onze schaarse ruimte niet altijd ingepast kunnen worden. Ik ben me er wel van bewust dat er al weerstand is voor windturbines. Dus als het gaat om een kerncentrale zal dat nog meer NIMBY-reacties opleveren. Maar kennis en techniek staan niet stil. Dus wat de VVD Rijswijk betreft wordt de mogelijkheid om kernenergie als elektriciteitsproductie op te nemen niet bij voorbaat uitgesloten. Dus VVD Rijswijk dient dan ook samen met de heer Van der Meij is nog niet aan het woord geweest. Maar met Gemeentebelangen Rijswijk de motie in wat betreft kernenergie. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ja dank u wel voorzitter. Voor Onafhankelijk Rijswijk zijn er een aantal zaken heel belangrijk als het aankomt op de RES en eigenlijk alles wat te maken heeft met de energietransitie. Het moet betaalbaar zijn, het moet haalbaar zijn en het moet een eerlijk en duidelijk verhaal zijn. We hebben daarom een aantal punten die we graag aan willen dragen vanavond. Onafhankelijk Rijswijk ziet het liefst alle 27 windmolens uit het plan geschrapt worden. Helaas blijkt daar bijzonder weinig steun voor te zijn. Bijzonder wel aangezien windmolens erg slecht zijn om te recyclen. Wat weer slecht is voor het milieu. En ook nog eens slecht zijn voor de natuur. Kijk maar naar de dode vogels en vleermuizen die eromheen liggen. Jammer, we hadden in de trant van duurzaamheid, liefde voor de natuur en het milieu toch meer medestanders verwacht. Desalniettemin kunnen we in ieder geval aangeven voor de motie van beter voor Rijswijk met betrekking tot de windturbines te stemmen. Want laten we dan tenminste voor Rijswijk het juiste doen en ervoor zorgen dat deze windturbines niet hier terecht komen. Het is goed om in te zetten op zonne-energie. Er zijn hoop naakte daken zoals de heer De Vries dat zo leuk zegt welke nog aangekleed kunnen worden met zonnepanelen. Het is ook van de meest gevorderde innovaties met betrekking tot duurzame energie. Maar in het stuk valt te lezen, we gaan op zoek naar mogelijkheden voor zonne-energie. Daar zijn we toch wat verbijsterd over. Want wat bedoelt u met op zoek gaan naar mogelijkheden? Maar wat bedoelt u met we gaan op zoek naar mogelijkheden? En hoe bestaat het dat in een stuk als deze zonne-energie dus eigenlijk zo onderbelicht blijft? Het is juist een van de voornaamste middelen die we kunnen en moeten inzetten en men komt dan met we gaan op zoek naar mogelijkheden. Terwijl er daarna wordt gezegd dat zonne-energie wordt aangevuld met die vervuilende en dodelijke windmolens. Ik kan er met mijn pet niet bij. En 23 maart jongstleden heeft de Europese Commissie aardgas als duurzame brandstof bestempeld. Iets wat wij al lang wisten, maar goed beter laat dan nooit. Echter hobbelen wij nog steeds als blinde kippen achter de gasloosbeweging aan. En als we nu eens uitgaan van het gezegde regeren is vooruit zien, dan zou er toch op zijn minst benut had moeten zijn aan het behouden van gas? Waarom is dat dan niet het geval? En Onafhankelijk Rijswijk heeft eerder samen met Gemeentebelangen Rijswijk een motie ingediend met betrekking tot het gebruik van kernenergie. Dat heeft de wethouder destijds meegenomen naar de tekentafel van RES, maar zo bleek helaas zonder succes. Vandaag doen we weer een oproep om hier toch serieus mee aan de slag te gaan. Als men ook maar in de buurt wil komen van de doelen dan ontkom je hier gewoon niet aan. We zijn daarom ook mede-indieners van weer een motie over kernenergie en we hopen van harte op de steun van onze collega's. Dit was het voor mijn eerste termijn, dankjewel.

De voorzitter: Mevrouw Mauer gaat uw gang.

Mevrouw Mauer WIJ.: Dank u wel voorzitter. De energietransitie en de klimaatdoelstelling zijn de meest impactvolle thema's van de afgelopen decennia. Het heeft effect op ons beleid, bestuur, maar met name ook op onze samenleving. Samen werken we aan de klimaatdoelen en dragen we allemaal ons steentje bij op de gebieden van duurzaamheid, circulariteit, klimaatneutraal bouwen en CO2-reductie. Dit zien we ook in de regionale energietransitie waar we verschillende maatregelen zien onder de thema's warmte, elektriciteit en brandstoffen. Hierin worden projecten benoemd die al enige tijd bekend waren zoals het zonnepanelenplan, de warmtelink en het ombouwen van huizen voor betere isolatie. Wat er echter niet in staat en ook niet in onze eigen Rijswijkse duurzaamheidsvisies is wat het de Rijswijker gaat kosten. En wanneer de Rijswijker te maken krijgt met de initiatieven die in de RES worden benoemd. Dit terwijl de vraag wie gaat de kosten betalen voor onze energietransitie toch een hele relevantie is. We praten al een tijd over plannen, maar het is nog niet duidelijk wanneer ze daadwerkelijk gerealiseerd worden. Wij horen dan ook graag van de wethouder wanneer de Rijswijkers duidelijkheid krijgen over hoeveel ze gaan betalen en wanneer de plannen die in de RES beschreven staan in Rijswijk worden uitgevoerd. Voor wat betreft de motie kernenergie RES het vraagstuk of kernenergie moet worden van de energiemix van de toekomst ja dat is wat Wij. betreft geen vraagstuk waarop we op gemeentelijk niveau te veel energie in moeten stoppen. Dit was mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, gaan we verder met de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dat is een voor mij dan een herhaling van zetten. Ik heb in meerdere forums aangegeven tegen deze plannen te zijn. Een is al meer genoemd door meerdere partijen wat gaat de Rijswijkers kosten. Daar wordt niet over gerept en geroerd. En twee, we zijn zwaar erop tegen dat mensen worden gedwongen om eventueel geld te lenen om huizen energieneutraal te maken. Mensen die met de VUT zijn, met pensioen die gaan geen 30 of 40 of 50.000 euro meer lenen om hun huis energieneutraal te maken omdat de overheid dat wil. Dus wij zullen tegen het voorstel stemmen. Dus ik hoef ook geen tweede termijn. Dank u wel.

De heer Van der Meij GBR: Voorzitter, ja voor ons ligt zeg maar de reactie op de verschillende inbrengen vanuit de RES-gemeentes op de regionale energiestrategie. Een thema wat boven overgaat waar we als gemeente mee van doen hebben waar heel veel landelijke impact ook aan gekoppeld is, waar Europese impact aan gekoppeld is. En waar de gemeente Rijswijk en dat is eigenlijk ook een reactie naar de heer Weterings toe heel duidelijk in is, gemeente Rijswijk gaat geen koppositie voeren als het gaat om de energietransitie. Betaalbaarheid en haalbaarheid staat hoog in het vaandel. En we gaan niet mee in allerlei avonturen op Rijswijks grondgebied. Op het moment dat die haalbaarheid en die betaalbaarheid voor die Rijswijkse burger niet duidelijk en niet helder is. En wij zien dat ook gelukkig terug in de reacties verwerkt uiteindelijk in het raadsvoorstel wat nu voorligt. Waarin duidelijk de gemeente Rijswijk aangeeft het volgende te zijn en goed de vinger aan de pols houdt in regionaal verband wat die energietransitie uiteindelijk gaat opleveren. Respectievelijk gaat kosten. Want dat er een hoop werk verricht moet worden dat moge duidelijk zijn. Maar dat is niet de tafel van de RES, dat is ook niet de tafel van de gemeente, de individuele gemeente. Maar dat begint op de allereerste plaats nu dat landelijk duidelijk moet worden gegeven en nou dat is dan ook aan de nieuwe regering hoe zij nu met de energietransitie in concreto om wil gaan. Leuk al die plannen, al die

ideetjes, al die vergezichten. Maar je zal er toch nu handen en voeten aan moeten geven of niet. Gemeentes individueel gaan dat in ieder geval niet redden en zeker Rijswijk niet om het maar eventjes voor elkaar te krijgen. Dus wat betreft dat betreft de koers die het college volgt op het gebied van de energietransitie die blijven wij onderschrijven. Voorzitter, dat wij de motie kernenergie hebben ingediend was naar aanleiding van de behandeling van dit agendapunt in het forum waarbij de wethouder energie aangaf met een regionale energiestrategie collega's te zitten, waarbij gesteld is dat het thema kernenergie niet in de scope zit tot 2030. Nou de VVD heeft er ook al een voorschotje op genomen. Wij vinden dat je niet je ogen moet sluiten voor alle nieuwe energiemodaliteiten. Daar hoort ook kernenergie onder. En wij zien die motie met name als een ruggensteun voor het college. En ik hoop dan ook op een raadsbrede steun van deze motie. Om het thema kernenergie op de agenda te houden om het bespreekbaar te houden en niet dat het wordt afgedaan van ja het zit niet in de scope tot 2030 dus we gaan er niet over. Dat betreft is het onderwerp te belangrijk om dat maar eventjes terzijde te schuiven. Daar gaan de technieken ook veel te snel voor. Dus wij vinden ook dat in de RES-periode op dit thema aandacht gevraagd moet worden. Tot zover de eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Oké, ik constateer dat de motie kernenergie onderdeel is van de beraadslaging. Dan gaan we door met de heer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Gelukkig wordt energie en energiebesparing en de stappen die we ervoor moeten doen voor mensen steeds belangrijk. Waar het een aantal jaren geleden op plek 5, 6 kwam in de prioriteiten stijgt hij steeds hoger. Dat weten we ondertussen allemaal. En ik ben ook blij dat er nu een stuk ligt dat we stappen kunnen nemen. 2030 staat echt voor de deur als je nu nog aan de slag moet gaan met een heel ambitieus programma. Wij zijn dus in principe voorstander dat we voorwaarts gaan van ambitie van wat we als Rijswijk doen mag nog wel een beetje hoger en een beetje gericht. Ik kan heel erg in de techniek duiken, ik heb de wethouder ook een keer bij mij thuis uitgenodigd om een stukje nieuwe techniek te laten zien. En ik ben blij dat inwoners ook zelf verantwoordelijkheid nemen. Als Rijswijk in de breedte hoop ik dat wij dat ook gaan doen. Ik hoor veel dingen nog door de war lopen, ambitie, uitvoering, eigenaarschap als regio. Vandaar dat we ook samen met GroenLinks een aantal moties indienen om juist meer te kijken hoe we dat lokaal kunnen invoeren. Dus wij dienen ook mede die moties in. Er is nog veel verwarring. Er werd net al genoemd de gas als erkend schoon brandstofmiddel. Er zitten een aantal transities achter elkaar en een aantal landen zitten nog vast in kolencentrales en die zien gas als een solvabele oplossing, als tussenoplossing. Dus het is niet slecht dat een aantal partijen aangeven laten we ook verder kijken dan 2030. Daarbij is kernenergie iets wat wij niet als Rijswijk moeten ambiëren. Want als wij dat opnemen als voorstel zeg ik ook van neem die verantwoordelijkheid dan ook, waar ziet u dan die centrale staan? Ik vind dat nogal vergezocht. Dit lijkt me iets wat we bij gewoon landelijke initiatieven of bij Europese initiatieven moeten laten liggen. Dus gaan we ook niet in mee. Windmolens zijn niet het mooiste voorbeeld van energie opwekken. Er hangen gewoon nadelen aan. Maar ze zijn ook in het huidige energielandschap nog niet te vermijden. Ik hoop wel dat we als we op heel lange termijn gaan kijken dat het ook een tijdelijke is en dat we inderdaad voor die hernieuwbaarheid van die palen die neer worden gezet ook een oplossing vinden dat het ook energieneutraler kan of natuurvriendelijker kan. Maar wij zien daar niet in dat wij die motie tegen windmolens nu zouden moeten steunen. Tot zover de eerste termijn.

De voorzitter: Goed, als laatste naar meneer Braam.

De heer Braam BvR: Dank u wel voorzitter. Ja er is al heel veel gezegd. Dus ik ga zeker niet alles herhalen wat er geroepen is. Het belangrijkste in ieder geval waar het voor Beter Voor Rijswijk om draait is is dat het vooral straks de Rijswijkse belang moet worden dat onderdeel wat we hieruit gaan destilleren waar we zelf mee verder kunnen. Dat is de wijze waarop Beter Voor Rijswijk tegen dit voorstel aankijkt. Het is natuurlijk een regionaal stuk wat veel feitelijk dus nou zo'n beetje alle gemeentes direct om ons heen raakt. En ook niet voor niets ook dat er zo'n motie kernenergie is die door Beter Voor Rijswijk wordt ondersteund. Ja natuurlijk is het niet zomaar Rijswijks grondgebied waar het op moet staan, maar we vinden sowieso het een gemis als het niet nu al op de agenda komt te staan. Want we weten allemaal op het moment dat zo'n kerncentrale waar dan ook bijvoorbeeld op de Maasvlakte wordt neergezet ja dan ben je al wel aardig wat jaartjes onderweg voordat je überhaupt de eerste energie kunt gebruiken. Dus daarom die motie. En niet omdat we er dan maar vanuit moeten gaan dat zou dat op Rijswijks grondgebied moeten plaatsvinden. Degenen die dat roepen nou ja dan denk ik van ja neem jezelf toch serieus alsjeblieft. En als raadslid moet je juist met zo'n voorstel wat hier ligt een regionaal voorstel toch ook de appels met appels kunnen vergelijken. En niet wat u nu doet appels met peren vergelijken. Wat wel een dingetje is dat er in dit voorstel een aantal zaken staan waar we best wel ja bij fronsen. En onder andere is dat toch de vele gelden en dat zullen zeker op termijn miljardengelden zijn die worden geïnvesteerd in het gebruik van restwarmte. Dat is net zoiets als de windturbines. Er wordt fors aan geld geïnvesteerd in de mogelijkheid om in ieder geval energie te winnen. Maar op het moment als je kijkt wat de kosten staan die gaan natuurlijk altijd voor de baten uit, maar die baten die verdienen niet die kosten weer terug. En dat is voor wat voor Beter Voor Rijswijk absoluut wel een stoorzendertje is. Ja op zich ja er is geen weg terug. Europa, de regering, uiteraard hebben we hier ook afspraken gemaakt. En belangrijk is dus die Rijswijkse daar zal het uiteindelijk om draaien. Maar binnen die Rijswijkse passen dus geen windturbines langs de A4 in Rijswijk. Juist ook omdat we in Rijswijk de komende jaren nog voor veel ruimtelijke ontwikkelingen staan waardoor er extra kritisch moet worden afgewogen hoe er dient te worden omgegaan met die schaarse ruimte. En dat is zeker ook langs de A4 dus heel gevaarlijk op het moment als daar Rijswijk wordt gekozen als plek om daar windmolens te gaan realiseren. Dus wat Beter Voor Rijswijk betreft wij dienen dan ook een motie in geen windturbines rondom de A4 Rijswijk. Met name ook omdat ja we kunnen dat terugzien in het toch wel redelijk slecht leesbare kaartje op pagina 49 van de RES. Daar staat een zoekgebied voor windmolens en we willen ons feitelijk als BVR beperken op dat kaartje tot zon. En niet tot windmolens. Dus die motie in ieder geval die wij indienen die hebben we al aan u beschikbaar gesteld en die kunt u beschouwen als bij deze ingediend. Niet op Rijswijks grondgebied langs de A4 windturbines. Voorzitter, de rest van het voorstel ja we zullen moeten zien op termijn hoe die uitwerking op lokaal niveau gaat plaatsvinden. En zeker ook op regionaal niveau. Dit is RES 1.0, dus ongetwijfeld zal er op enig moment ook wel een document 19.2 komen. Dus we wachten de voorstellen die in de toekomst zullen komen af en zullen ieder voorstel op zijn merites beoordelen. Voorzitter, hier wil ik het graag bij laten in de eerste termijn.

De voorzitter: Goed, ik constateer dat de motie windturbines NEE onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. En op mijn lijstje staat die als tweede. Op het lijstje te behandelen moties. Goed, dan denk ik dat de raad zijn eerste termijn heeft gehad. Dan is het woord aan het college. Ik wou de wethouder vragen om vooral de moties langs te gaan en nou volgens mij hoeft hij het niet al te lang toe te lichten omdat ik ook proef dat er een positieve grondhouding is tegen het stuk als zodanig. Maar ik laat aan u de eer en het genoeg.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter dat vind ik toch wel heel erg jammer, want en dat op 15 juni. En u mag het allemaal googelen, maar het is vandaag echt internationale dag van de wind. Het is World Wind Day, en

dat er dan zoveel ja een applaus is dat waard. En dat er dan zoveel weerstand tegen windenergie en windmolens nou u heeft wel uw dag gekozen. Vorige week spraken we in het forum over dit onderwerp en toen was er een zonsverduistering en kwam er geen enkele vraag over de invloed daarop op de zonnepanelen. Maar alle gekheid even op een stokje, laten we even naar de besluitvorming naar de moties inderdaad gaan kijken. Voorzitter, omwille van de tijd inderdaad er zijn ik ga toch in op de motie ook de moties die niet zijn ingediend. En laat ik beginnen bij de motie over kernenergie. Ja voorzitter, zoals u ook in de analyses kunt lezen hebben wij in deze regio een overschot aan warmte eigenlijk. Echt een warmteregio zoals we dat dan noemen. En een tekort voorzien we aan elektriciteit. We hebben al eerder gehad over Stedin, over de netten. Maar we gaan natuurlijk steeds elektriciteit verbruiken. En ja het is ook een feit en het wordt ook wel erkend dat alleen zon en alleen wind dat ja niet voldoende gaat zijn om aan die vraag te voldoen. Maar wij hebben als college geen standpunt over kernenergie en ik kan me inderdaad voorstellen de motie niet oproept om dat hier lokaal te gaan regelen. Maar er zijn inderdaad in het verleden een aantal zoeklocaties in Nederland, een aantal plekken waar dat mogelijk gerealiseerd zou kunnen worden op voorwaarde natuurlijk wel dat er een marktpartij is die dat initiatief gaat nemen. Maar je ziet nu wel politiek ook landelijk dat een en ander kantelt. Maar die ontwikkelingen die wachten we af. Dus ik laat het bij oordeel raad, maar als dat wordt aangenomen ja dan zal ik dat meenemen. Ik weet dat in andere gemeenten dergelijke moties zijn ingediend. Voorzitter, over de motie over de windmolens en dan niet op ons zoekgebied, ja ook daarvoor geldt wat mij betreft oordeel raad omdat wij daar als college niet een standpunt over hebben ingenomen. Ik wil wel het proces duidelijk schetsen. Er is gewoon ja gekeken eigenlijk naar de nou ja naar de ruimtelijke mogelijkheden. Het is gewoon eigenlijk heel ja technisch van aard van waar zou het kunnen en waar zijn gebieden waar je dat verder zou kunnen onderzoeken. Maar waarbij altijd en dat staat in de RES ook aangegeven bij de draagkracht van het landschap altijd ja belangrijker is dan uiteindelijk de behoefte aan duurzame elektriciteit dan op die plek. Dus de draagkracht van het landschap altijd de voorkeur dan zou genieten. Het is wel ook goed om aan te geven dat op landelijk niveau de doorrekeningen laten zien dat we voor die 35 terawattuur die duurzaam opgewekt moet worden dat we daar in de concrete nou ja plannen die daar liggen echt concreet die in de pijplijn zitten dat daar dat die doelstelling hoogstwaarschijnlijk goed gehaald gaat worden. Dus ook daarvoor nou ja ook dat zou ik meenemen inderdaad in die overweging. En naast het draagvlak van het landschap is ook draagvlak van de omgeving een punt. En nou ja dat ik hoeft u niet te zeggen we hebben net een discussie afgerond over de schaarse ruimte en de vraagstukken die dat nu al oplevert. Kan ik u denk ik ook wel en dat je ook wel in den lande voorspellen dat daar ook de nodige discussies over zouden plaatsvinden. Maar nogmaals, oordeel raad. Dan nog twee moties die niet zijn ingediend maar ik beschouw ze even als wel ingediend. En daar kan ik over het lokaal eigendom dat heb ik ook in het forum al aangegeven van dat we moeten uitzoeken hoe we dit kunnen gaan verankeren in lokaal beleid. Ik denk dat de omgevingswet die er aan zit te komen en de omgevingsvisie en plannen die daaruit voortkomen daar aanknopingspunten zitten. En nu denk ik niet dat wij hier heel grootschalige energie gaan opwekken. Dus de problematiek die met buitenlandse partijen die hier geld gaan verdienen met Nederlands belastinggeld dat dat hier niet zo heel snel zich voor zal doen. En dat we ons vooral richten inderdaad op zon op daken. En ik vind dat we daar nou ja nog meer actie inderdaad en ook echt beleid op moeten gaan maken. En daar gaan we de komende tijd ook mee aan de slag. Maar ik kan in ieder geval op de motie positief nou kan ik daar sta ik daar heb ik een positieve grondhouding tegenover. En ten aanzien van de motie voor zon op Rijswijk in aansluiting daarop kan ik u melden dat we daar morgen mee in gesprek gaan met de coöperatie. Dus in dat opzicht wordt daar uitvoering aan gegeven denk ik zo. Voorzitter, ik heb het geprobeerd kort te houden.

De voorzitter: Goed. Ik stel voor dat we een korte tweede termijn houden. Ik laat het geheel aan u. Maar misschien kunt u reageren op de moties. Ik gewoon het lijstje weer af. Meneer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ik had een hele korte eerste termijn voorzitter. En ik moet nu toch wel zeggen dat ik erg onder de indruk ben van alle technische kennis die tentoon is gespreid door mijn collega's van andere fracties op dit onderwerp. Hulde. Ik denk dat de heer Kooy de competitie wel gewonnen heeft, want het is hem zelfs gelukt om de wethouder bij hem thuis een technische noviteit te tonen die ongetwijfeld zijn invloed zal doen gelden in de RES 2.0. Maar daar wachten we nog even op. Als het gaat om de moties ja wij kunnen de motie van BVR wel steunen. Mits windturbines hetzelfde is als windmolens. We hebben gehoord wat een nadelen die kunnen betekenen voor de omgeving. Dat zal zelfs de regisseur die vanavond heeft ingesproken namens de Milieufederatie Zuid-Holland ons wel niet kwalijk nemen als we die motie steunen, want er wordt ten slotte ook een alternatief aangegeven, de zonnepanelen. De andere motie over kernenergie ja dat vindt mijn fractie toch wel iets wat des nationale regering is. Ik heb als student nog ooit meegewerkt aan een brede maatschappelijke discussie over kernenergie. Daar is toen uitgekomen dat er geen echte kerncentrales meer zouden worden gebouwd in Nederland, behalve de twee proefinstallaties. De uitkomst was toen dus niet doen, en dat kan veranderen. Want toen bestond het middel nog niet wat we nu maatschappelijke kosten-batenanalyse noemen. Het kan dus zomaar helemaal andersom raken. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat het nieuwe kabinet die afweging ook zonder ons kan maken, zeker als daar een sterk CDA in terugkomt. Voorzitter, deze motie zullen wij dus niet steunen.

De voorzitter: Ik zie een interruptieverzoek, mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ja dank u wel voorzitter. Ik wil toch eens kijken of ik de heer Van Enk kan verleiden om toch wel voor deze motie te gaan. Want ik begrijp heel goed hoor dat het eigenlijk niet aan Rijswijk is om zo'n beslissing te maken. Dat het eigenlijk op landelijk niveau gebeurt. Maar ik denk als niemand als er geen enkele gemeente is die zegt van we moeten hiernaar kijken dan gaan ze het ook niet doen. En hoe meer dit dus wel gebeurt en er zijn dus ook andere gemeentes die dergelijke moties hebben ingediend hoe meer dat geluid terechtkomt vanuit de gemeentes bij het landelijke, hoe groter de kans dat ze ons ook serieus nemen en daarmee aan de slag gaan. Ik zou juist zeggen, steun het daarom.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja helaas voorzitter, ik vertrouw toch meer op de inzichten op rijksniveau dan onze hoe mooi ook onze technische discussie hier. Dank u wel.

De voorzitter: Oké we gaan het zien. Gaan we verder met meneer De Vries.

De heer De Vries GL: Ja dank u voorzitter. Kort, in ieder geval goed om te horen dat de wethouder aangeeft dat er een positieve grondhouding ten opzichte van de motie lokaal eigendom. En daarnaast ook dat er al uitvoering wordt gegeven aan de motie zon op Rijswijk. Dat is dan nou daarbij vroeg ik me nog af, neemt u hem daarbij ook over? Tot slot nog voorzitter, de RES is een volgende stap in de energietransitie naar een toekomstbestendige leefbare aarde. Wat GroenLinks betreft nou had die stap wel wat groter gemogen. De regionale energiestrategie dringt de effecten van klimaatverandering nog onvoldoende terug. Gelukkig kunnen

wij als Rijswijk in de uitvoering grotere stappen maken. En laten we voortvarend aan de slag gaan met de energietransitie. GroenLinks zal omdat deze RES een stap in de goede richting is voor dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Goed. Meneer Veerman.

De heer Veerman D66: Dank u wel voorzitter. Ja ik heb al wat vragen gesteld over aanpassingen van onze lokale energietransitie. Daar heb ik nog geen antwoord op gehad. Maar ik vroeg me eigenlijk een beetje af, het voorstel ligt nu voor. Per 1 juli wordt dit als alle gemeentes akkoord gaan gaan we hiermee verder. We kunnen natuurlijk wel moties indienen, en ik vraag me eigenlijk een beetje af wat we daarmee gaan doen. Want in de versie van 1.0 kan dat volgens mij niet meer meegenomen worden. Daar zijn we gewoon te laat mee. Dus ik weet niet of er een brief aan gekoppeld wordt voor een zienswijze. Maar dan zouden we pas over twee jaar weer aan de beurt zijn als de versie 2.0 op de agenda staat. Dus ik was even benieuwd hoe we dan met die moties omgaan. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor zijn beantwoording en ook dat hij nou ja in ieder geval zich niet negatief heeft uitgesproken over de motie die wij ondersteunen. En ik wacht het indienen van de moties af. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we verder met mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ja dank u wel voorzitter. Ja ik heb nog wel een vraag aan de wethouder met betrekking tot nou ja de zonnepanelen die zo onderbelicht zijn in het plan. Want u zegt ook die windmolens dat gaat ook allemaal de schaarste ruimte. Dus we moeten even kijken of dat gaat. Maar als u dat al weet van die schaarste ruimtes. Waarom wordt er dan niet meer ingezet juist op zonnepanelen? We hebben hier zoveel daken. Er wordt door GroenLinks wordt daar dus aangedragen om daarmee vol te plakken. Maar hoeveel daken hebben we niet in Rijswijk? En ook in het bezit van de gemeente die we vol kunnen gooien. In plaats van die onderhoud behoevende groene daken die ik soms nog wel zie liggen. Dus ik vraag me af, waarom is dat niet zo meegenomen? Daar ben ik nog wel benieuwd naar, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Mauer.

Mevrouw Mauer WIJ: Ja wij hadden nog geen antwoord gekregen op de vraag wat het de Rijswijker gaat kosten. Dat zouden we graag nog wel willen weten. En betreft de motie kernenergie volgen wij ook de lijn van het CDA.

De voorzitter: Meneer Van der Meij.

De heer Van der Meij GBR: Ja voorzitter dank u wel. Ja ik wil me toch even concentreren op de motie die we gezamenlijk met een aantal partijen hebben ingediend over de kernenergie en de reactie van de heer Van Enk namens het CDA verbaast mij. Andere CDA-fracties in de regio die hebben een vergelijkbare motie inmiddels al aangenomen. Waarschijnlijk is dat de Omtzigt-klem die nou inmiddels flink aan het voortwoekeren is. Voorzitter, ja hoe het landelijk gaat met het thema rondom de energietransitie en het onderdeel kernenergie

dat weten we natuurlijk niet. En ik heb ook absoluut niet de pretentie dat Rijswijk daar het verschil in gaat maken. Waar het wel om gaat is en dat is ook een antwoord op de reactie van de heer Veerman, het gaat het er mij niet om dat wij nu opeens nieuwe amendement gaan schrijven of nieuwe reacties op reacties gaan schrijven. Het gaat erom dat op het moment dat de wethouder aan tafel zit en verder praat met zijn collega's over de regionale energiestrategie zich gesteund voelt dat die zonder last en ruggenspraak over het thema kernenergie van gedachten kan wisselen. En niet in de zin van nee ik mag het even niet. Want in de RES staat dat we tot 2030 even niet dit thema mogen aansnijden. We moeten gewoon de ogen en oren openhouden om ook dit thema te betrekken bij de energietransitie of het nou voor 2030 of na 2030 is. En daar is met name dit deze motie voor bedoeld om de wethouder een ruggensteun te geven samen met zijn collega-wethouders om in de tafel hierover van gedachten te wisselen. Dat was mijn inbreng in tweede termijn voorzitter.

De voorzitter: Goed. Meneer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter dank u wel. De twee moties die wij samen met GroenLinks indienen zou ik dan wel formeel als ingediend willen beschouwen totdat de wethouder zegt ik neem ze over. Dan hoeven we ze ook niet in stemming te brengen. Maar de wethouder stipte een heel goed stuk aan. En voor sommigen misschien ook een pijnlijk stuk. We hebben nog nooit het energiebeleid in Rijswijk vastgesteld. En nu komt de wethouder zelf ermee dat die het energiebeleid wil vastleggen. Dus ik ben heel benieuwd wethouder wanneer komt u dan met het energiebeleid voor Rijswijk?

De voorzitter: Oké was kort maar krachtig. Meneer Braam als laatste.

De heer Braam BvR: Ja voorzitter, ik heb feitelijk niets toe te voegen aan wat ik in de eerste termijn heb gedaan. Ik ben even nog nieuwsgierig naar de reactie van de wethouder op vooral de twee moties van GroenLinks en Partij van de Arbeid. En daarna zullen wij al dan niet via een stemverklaring aangeven wat wij daarvan vinden. Maar uiteraard de andere twee moties een daarvan hebben we ook meegetekend, het zal u niet verbazen dat we die natuurlijk steunen en graag breed geaccepteerd willen zien.

De voorzitter: Oké. Dat was dan de tweede termijn van de raad. Gaan we naar de wethouder, meneer Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal openstaande vragen nog. Ik als ik de fractie van D66 goed begrepen heb is eigenlijk de vraag van of dit nou aanleiding die vraag of het aanleiding is om het energiebeleid aan te passen. De heer Kooy vraagt eigenlijk om daarmee te komen. Dus de vraag van volgens mij aan te passen wat er niet is, maar er is energiebeleid. We hebben een basisdocument ten aanzien van de energietransitie. En we zijn bezig natuurlijk met de transitievisie warmte. Dat is ook beleid heer Kooy. En dat heb ik ook aangegeven in eerste termijn, dat is ook nodig om die doelstellingen uit de regionale energiestrategie om onbenutte daken ook te benutten voor zonne-energie voor de opwek daarvan. En daarvoor is wel beleid nodig en dat zal daar zal aan gewerkt worden. In de uitvoering zal je zien dat allerlei vraagstukken opkomen. Bijvoorbeeld het verzekeren ervan. Wat voor invloed hebben zonnepanelen bijvoorbeeld ook op het bepalen van de WOZ, van het onroerend goed. Allerlei andersoortige vraagstukken. Daken beschikbaar stellen voor coöperatie, eigendomsverhoudingen. Wat nou als de exploitatietermijn of allerlei praktische vraagstukken. Dus daar moet gemeentelijk beleid op komen. En daaraan zal worden

gewerkt, zodat we ook inderdaad invulling kunnen geven aan die ambitie die hier in de regionale energiestrategie is opgenomen. Voorzitter, ik heb een interruptie.

De heer Kooy PvdA: Wethouder dank u wel. Graag een horizon wanneer wij dat beleid tegemoet kunnen zien. En niet het transitieverhaal, maar het echte beleid waar u nu net op doelt.

De heer Keus: Ja voorzitter, daar gaat het echt over de opwek van duurzame elektriciteit. Daar ga ik nu zeggen dat ik daar snel met een raadsinformatiebrief wel mee ga komen, dat het tijdspad uiteenzet daarover. Maar dat eraan gewerkt gaat worden. Want dat is echt urgent, want ja die ik denk dat er genoeg mensen hun daken beschikbaar willen stellen. Maar dat er nu nog best wel wat hobbels te nemen zijn. Het is echt de bedoeling dat we gaan zorgen ook. Dus daar het antwoord op. Ja en ook op de moties en dat heb ik ook in antwoord op de heer Veerman ook in het forum aangegeven dat een hoop van de moties die bij de concept-RES zijn ingediend eigenlijk en ja dat is eigenlijk een lokale aangelegenheid. En ik heb daarin toegezegd dat ik ook voor die moties waar dat van toepassing is dat er lokale invulling aan moet gegeven worden. Dat ik daar nog separaat ook bij u op terugkom wat dan de reactie van het college op die moties is. Dus daar volgt nog een reactie vanuit het college. Voorzitter, ja de uitvoering en dat was een eerdere vraag die ik niet beantwoord had. Maar de horizon inderdaad van de regionale energiestrategie is 2030. En het is dus een regionale opgave. En de heer Braam heeft het goed gezegd, van ja wat is daar nu het Rijswijkse, wat gaat Rijswijk voor zijn kap nemen inderdaad daarin. En de inzet is om voor 2025 ook echt concreet tot de vergunningverlening van die projecten over te zijn te gaan. Dus het is niet alleen een soort het is niet alleen een bredere uitvraag van nou ja als we het niet redden dan houdt het op. Maar je spant je wel in om ook concreet tot vergunningverlening voor die projecten in te gaan tot voor 2025 zodat het ook duidelijk is wat concreet of die doelstelling van het klimaatakkoord of dat ook echt gehaald gaat worden. Ja dan over de kosten. Ja de regionale energiestrategie zelf heeft op zichzelf behalve wat uitvoeringskosten levert is dat niet direct levert dat niet direct kosten op voor onze inwoners. Natuurlijk wel als er invulling gegeven gaat worden aan concrete projecten die zich in het kader van deze strategie zich voor gaan doen. Ja je zou kunnen zeggen van ja het feit dat we nu voor Stedin bijvoorbeeld dan een investering gaan doen dat zou je er eigenlijk misschien ook al dat doe je ook in het kader van de regionale energiestrategie. Dat zou je daar ook al onder kunnen scharen. Maar dat levert dus juist weer geld op. Een hoop maatregelen waar de regionale energiestrategie zich op inzet bijvoorbeeld als het gaat om warmte is om juist die warmtevraag naar beneden te krijgen. Ook dat zou inderdaad naast conform ook ja besparing van de lasten moeten leiden. Dus ja het is nu het is echt per ja maatregel of qua investering is het afhankelijk van welke kosten je daarin meeneemt. En kijken wat de opbrengst ook tegen opbrengst en je ziet al heel concreet bij deze twee voorbeelden die ik noem dat het ook weer geld oplevert. Maar dat zal ook de verdere uitwerking zullen we daar steeds scherp op blijven wat die kosten uiteindelijk onderaan de streep voor de mensen zullen zijn. En waarbij er zeker en dat is dus vanuit het basisdocument ook echt dat is geen dat zijn geen lege woorden. Dat ook de betaalbaarheid ook echt enorm van belang is bij de energietransitie. Niet alleen in het kader van rechtvaardigheid, maar om het benodigde draagvlak ook te halen voor het beleid. Anders blijven mensen ja die blijven anders stilstaan. Dus ook dat ja is dus heel belangrijk. Voorzitter, ja dan heb ik hier ja volgens heb ik alle antwoorden gegeven. Dus dank u wel.

De heer Kooy PvdA: Ja ik mag denk ik, oké nou ja in ieder geval nog een korte vraag. Want ik had gevraagd u gaf aan positief tegenover de moties te staan. En dat u aan eentje al uitvoering aan het geven was. Maar ik vroeg me af, is dat dan ook neemt u ze dan over ja of nee? Dus wat is dan precies de status daarvan?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, dan spreek ik u ook echt direct aan. Dat is dat eigenlijk dat concept van het overnemen van moties dat doen we eigenlijk niet meer aan. We geven een advies. In dit geval is dat een positieve grondhouding. Dat geven wij mee aan uw raad om over te stemmen. Of geen bezwaar als je zo wil.

De voorzitter: Meneer Veerman.

De heer Veerman D66: Dank u wel. Er zijn een aantal moties natuurlijk genoemd. En ik snap dat we die van GroenLinks bijvoorbeeld onder andere dat we die lokaal mee kunnen nemen. Maar ik heb geen antwoord op mijn vraag gekregen wat gaan we met de andere moties doen die eigenlijk aan de RES vastgeplakt zouden moeten worden terwijl de RES nu voorligt? Wat heeft het nog voor effect dat we die moties wel of niet indienen en ter stemming brengen als we in de RES 1.0 daar niks meer mee kunnen doen? Daar was ik nog even nieuwsgierig naar of wethouder daar nog iets over kon zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder de heer Keus: Ja sorry, maar ik snap misschien heeft de heer Veerman het over de voorliggende moties of misschien even ter verduidelijking?

De heer Veerman D66: Nou ik vraag me af wat de moties over kernenergie en de windmolens wat die nog we hebben natuurlijk een aantal moties ingediend al. En die kunnen in 1.0 meegenomen worden of worden teruggegeven aan de raad. Nou daar gaat u nu in uw nieuwe energiebeleid mee aan de slag. Wat ik een hele goede zaak vind. Nou er zijn twee moties die we wel lokaal kunnen afhandelen in ons lokale beleid. Maar kernenergie en windturbines dat is echt een onderdeel van de RES, daar kunnen we lokaal niet zo heel veel mee denk ik. Behalve dat we er misschien voor of tegen zijn. Maar hoe gaat dat dan meegenomen worden in die versie 1.0? Want volgens mij is die mogelijkheid er niet meer. Maar dat vroeg ik me even af.

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder de heer Keus: Nee voorzitter, daar heeft de heer Veerman inderdaad gelijk in. Die worden daar niet verwerkt. Maar die roepen het college op een bepaalde houding aan te nemen in dat verband. En dat is inderdaad in aanloop dan naar RES 2.0 die over twee jaar ja weer ter besluitvorming wordt voorgelegd. Dus zo begrijp ik de moties die zijn ingediend. En de overige moties bij de concept-RES die waren echt direct gericht aan het proces van de RES en deze echt aan het college.

De voorzitter: Oké ik stel voor om een eind te maken aan de beraadslaging. Of ja is iedereen bediend? Goed, wethouder dank voor de behandeling van dit raadsvoorstel en de moties. Ik stel voor dat we overgaan tot besluitvorming.

a. Motie kernenergie RES – GBR, BVR, VVD, OR

De voorzitter: Ik stel als eerste aan de orde motie kernenergie ingediend door raadslid Van der Meij en een paar anderen. Zijn er stemverklaringen nodig? Ja meneer Dolmans.

De heer Dolmans D66: Ja dank u voorzitter. Ik zal zelf in ieder geval tegen de motie kernenergie stemmen. Ik ben niet principieel tegen kernenergie. Maar ik denk dat het in de energiemix in onze regio nul bijdrage gaat leveren. Alleen maar afleidt van waar we voor staan. Het bouwen van een kerncentrale inclusief planvorming gaat minstens dertig jaar kosten in deze regio en is dus geen oplossing. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman D66: Ja nou we hebben een individuele stem meneer de voorzitter. Ja ik wil ook ik ga ook tegen deze motie kernenergie stemmen. Ik ben wel principieel daartegen. Zowel door de winning als voor de afval daarbij. Dus ik zal hier sowieso tegen stemmen.

De voorzitter: Ja u bent het met de fractievoorzitter eens. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw Koopman: Ik heb een individuele mening hierover.

De voorzitter: Oké mevrouw Woudstra die zit daarachter. Ook van dezelfde fracties.

Mevrouw Woudstra D66: Het is helaas voor u drie keer een andere tekst. Ik ben niet tegen kernenergie in principe. Wel tegen de manier het hier verwoord was. Ik sluit aan bij het feit dat dit nu niet het moment is om op deze manier het daarover te hebben. Voor onderzoek en innovatie zal ik altijd stemmen.

De voorzitter: Oké dank u wel. Nog anderen? Ja meneer Veerman die is ook van die fractie volgens mij. Gaat uw gang.

De heer Veerman D66: Wetende dat die pas in de versie 2.0 meegenomen kan worden en dan hebben we het over 2023. Dan zijn we al een eind op weg. En kernenergie ik ben dus niet tegen kernenergie. Ik denk dat het parallel naast de processen die er ook gevoerd moeten worden om te onderzoeken wat de verdere mogelijkheden zijn ook meegenomen moet worden. Parallel naast dit hele proces. Alleen de periode duurde een beetje lang. Dus niet tegen, maar ik hoop dat er andere middelen zijn die eerder aan bod kunnen komen. Dank u.

De heer Sleddering VVD: Voorzitter, ik zou een punt van orde willen maken. En ik wil vragen of alle raadsleden individueel een verklaring bij deze motie willen geven.

De voorzitter: Dan staat de stemprocedure open. Dames en heren, de griffier meldt mij dat **15 stemmen voor en 14 tegen. Daarmee is die aangenomen.**

b. Motie windturbines NEE - BVR

De voorzitter: We gaan naar motie 2, motie windturbines van meneer Braam en zijn fractie. Zijn daar stemverklaringen bij? Ik zie gerumoer links voor mij maar geen stemverklaringen? Dan gaan we over tot de stemming. De procedure start. 22 stemmen voor, 7 tegen. Daarmee aangenomen. Dan gaan we naar motie 3, lokaal eigendom van meneer Veerman en de PvdA-fractie. Stemverklaringen daarbij? Meneer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja ik heb vergeten in mijn tweede termijn te reageren op de ingediende moties van GroenLinks want ik had mijn iBabs niet ververst. Maar ik heb de gehoord dat de wethouder daar geen bezwaren tegen had. Hij zou het bijna willen overnemen als het van u had gemogen maar dat mag niet, terecht. Maar in dat geval zal mijn fractie ook voor deze moties van GroenLinks stemmen.

De voorzitter: Oké nog anderen met stemverklaringen zie ik niet. Dan gaan we nu stemmen. De procedure staat open. **Er zijn 22 stemmen voor en 7 tegen, daarmee is die aangenomen.** Dan gaan we naar motie 4, zon op Rijswijk ook van GroenLinks en de Partij van de Arbeid. Stemverklaring? Ja mevrouw Van der Mooij volgens mij ja.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel voorzitter. Wat de VVD Rijswijk betreft gaat we niet voor nog extra panelen op het dak van de Atlis. Op zich zijn we niet tegen de initiatieven van zulke coöperaties, dat zijn prima initiatieven maar is een gepasseerd station. En ook zon op Rijswijk geeft dat zelf in hun brief al aan dat het boek wat hem betreft is gesloten is. Dus geen extra panelen leggen op de Atlis maar op zoek gaan naar andere daken waar wel mogelijkheden zijn. En VVD Rijswijk zal dan ook tegen deze motie voor zon op Rijswijk stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Meneer Kooy, verder niet? Meneer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter dank u wel. Wij hopen dat zon op Rijswijk de handschoen toch weer gaat oppakken en ook verder kijkt naar daken die we nog hebben als bijvoorbeeld De Schilp.

De voorzitter: Goed. Volgens mij zijn we dan afgerond met stemverklaringen. Dan gaan we nu stemmen. Het loket is geopend. **23 voor en 6 tegen, daarmee is die aangenomen.** Dan gaan we nu besluiten over het raadsvoorstel. Zijn daar stemverklaringen bij af te geven? Mevrouw De Man zie ik. Verder geen anderen? Mevrouw De Man, stemverklaring.

Mevrouw De Man OR: Dank u wel voorzitter. Ja onze fractie de stem van onze fractie had heel erg afgehangen van de moties die vanavond werden ingediend. En we zijn ontzettend blij dat de twee moties die wij hebben ja alle vier de moties die we hebben gesteund zijn aangenomen. Dus we zullen voor dit raadsvoorstel stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké geen anderen met stemverklaringen? De stemloketten zijn nu geopend om te besluiten over dit raadsvoorstel. Gaat uw gang. **Er zijn 27 voor en 2 tegen. En daarmee is het voorstel aangenomen.** Dames en heren, we vorderen redelijk op de agenda en ook met de tijd. Is het een idee om de kadernota's in een ronde te behandelen?

Mevrouw Koopman D66: Nee daar ben ik tegen.

De voorzitter: Wie is daar tegen? Zullen we dat gewoon doen? Mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Voorzitter, ik snap niet zo goed hoe we daarop tegen kunnen zijn. We hebben in het forum echt al een hele uitgebreide behandeling gehad. Dus laten we alsjeblieft een beetje vaart erin houden en het inderdaad tegelijk behandelen.

De voorzitter: Ja ik maak er maar een ordevoorstel van. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Nou ik sluit me aan bij mevrouw Koopman. Ik ben hier ook tegen. Dit gaat om beleid voor komende jaren. Hele sociale domein.

De voorzitter: Mevrouw Van Amerongen.

Mevrouw Van Amerongen: Ja als er dan partijen tegen zijn wil ik vragen of we de laatste nota als akkoordstuk kunnen afdoen. Dus als we dat dan als een akkoordstuk kunnen afdoen dan kunnen we de andere twee apart behandelen volgens mij.

De voorzitter: Meneer Sleddering.

De heer Sleddering VVD: Ik vind echt ongelofelijk dat we na de forumbehandeling die zeer uitgebreid was nu ook nog weer alle drie apart gaan behandelen. Ik steun uw voorstel om het in ene te doen. Ik vraag u ook let op de spreektijden van de raadsleden.

De voorzitter: Goed. Nog anderen? Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler CDA: Ja ik wil voorstel om de kadernota participatie en werk samen te doen en die van armoede apart te doen. Dat zijn toch wel twee afzonderlijke onderwerpen volgens mij. Participatie en werk liggen aardig in één. Dus volgens mij hebben we dan een efficiënt voorstel met elkaar.

Mevrouw Koegler: Ik wil dus nota's werk en participatie samen en armoede apart.

De voorzitter: Maar dit is te verdeeld. Ik ga gewoon maar de volgorde doen. Maar wilt u zich heel bondig opstellen. Dan komen we toch nog wel in de tijd uit. Ik heb hier een sprekerslijst. Meneer Ezinga begint, mevrouw Koopman, mevrouw Van der Kooij, mevrouw De Man, meneer Karremans, meneer Weterings, mevrouw Van Amerongen, mevrouw Koegler, mevrouw Van Nunen en meneer Van den Berg. Dat is de volgorde die we gaan doen.

16. Raadsvoorstel Kadernota Samen Kans-Rijk (21-027)

De voorzitter: Dus dan gaan we nu vlot beginnen met agendapunt 16, de raadsvoorstel kadernota armoede. Meneer Ezinga, wilt u het woord?

De heer Ezinga VVD: Voorzitter, ik zou bijna niet durven. Gegeven het feit dat mijn fractievoorzitter aangegeven heeft dat ik het echt heel kort moet gaan houden. Nee alle gekheid op een stokje, ik ben blij om te zien dat deze drie kadernota's hier op tafel liggen de hedenavond. Ze zijn nodig en bieden handvaten voor het aankomende beleid voor de komende jaren. We gaan het eerst hebben over het voorstel kansrijk met betrekking tot de armoede. Wij zien een financiële paragraaf op hoofdlijnen en daar hebben wij ook om gevraagd. En daar zijn wij ook blij mee. Wij hebben tijdens het forum een aantal dingen besproken waar wij kritisch op waren. Namelijk dat een aantal dingen al eerder door ons voor waren gesteld maar eigenlijk nu ik raak een beetje in de war van het scherm, excuus. We hadden een aantal dingen een aantal jaren geleden al

voorgesteld met betrekking tot de kwijtschelding van de gemeentelijke belasting alleen dit blijkt nu nog steeds te moeten worden onderzocht. En wij zien dus met betrekking tot dat soort initiatieven hadden wij veel meer snelheid gewild. De kadernota's zijn een meerwaarde en deze kadernota is ook een meerwaarde. Maar we missen eigenlijk en dat hebben we ook aangegeven en ik zal het kort houden daarop de huidige tijdsgeest, de actualiteit die op dit moment speelt, de huidige gemeentelijke begrotingen die een grote rol spelen bij de besluitvorming van ons beleid. En daar zien wij in dit voorstel best wel weinig van terug. Er zijn weinig creatieve voorstellen met betrekking tot de efficiency die we willen realiseren op het sociaal domein. En daar zijn wij enigszins teleurgesteld in. Ja je zou bijna kunnen zeggen wij hebben het hier over armoede maar zijn we bij de gemeente hier niet in beleid armoe troef aan het spelen? En dat is niet omdat wij onze inwoners daarin tekort willen doen. Nee de VVD staat juist voor een gelijke behandeling en een rechtvaardige behandeling. Zeker waar de mensen die hulp behoeven. Alleen we moeten wel gaan denken dat bij de grootste post in onze begroting waar de schulden oplopen voor de gemeente daar echt nog wel winst te behalen valt om geld te besparen en dat vraagt creativiteit. Ik hoor de reactie daarvan van de wethouder daarop. En verder zullen wij indien er geen gekke dingen verder gebeuren in het komende debat voor stemmen voor deze nota. Tot zover.

De voorzitter: Goed, dan gaan we naar mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman D66: Ja dank u wel. Nou de VVD vergeet misschien dat dit vooral rijks gelden zijn bestemd voor het armoedebeleid. De nota kansrijk is wat ons betreft een goede voortzetting van het huidige minimabeleid waarbij er met name verbeteringen zitten in het maatwerk van de Stichting KEi voor ouders en kinderen. En hartelijk dank voor de toevoeging van de financiële paragraaf. Kunt u ook toezeggen dat deze de financiële paragraaf nu ook terugkomt in de P&C-cyclus? Dus dat we de voortgang daarop kunnen zien. En ik ga er natuurlijk ook vanuit want er komen nog een aantal nota's aan voor het sociaal domein dat die financiële paragraaf daar gewoon in staat op hoofdlijnen. Zodat we daar niet in het forum nog om hoeven te vragen. Tot slot nog een aandachtspunt voor werkende armoede. Werkende armen. Juist ook door de coronatijd zijn er met name ook bij tweeverdieners inkomens weggevalen. Daardoor is het gezamenlijke inkomen vaak nog wel boven de grens maar de kosten daarvan zijn niet omlaag gegaan. Dus deze mensen hebben vaak ook een armoede en komen voor geen enkele regeling in aanmerking. Ik pleit er nu niet voor om de inkomensgrens te verhogen, maar wellicht zou er via het financieel servicepunt tijdelijke maatwerkoplossingen ook voor deze groep kunnen zijn. Misschien vanuit de coronacompensatiegelden. Tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Goed. Gaan we naar mevrouw Van der Kooij.

Mevrouw Van der Kooij GL: Ja dank u wel voorzitter. Wij waarderen erg dat de wethouder haar best heeft gedaan de kadernota aan te passen met de wensen van de raad die vorige week zijn gezegd. Er zijn nog een aantal stukken veranderd, dat is mooi. Maar de wethouder wees vorige week ook op de overeenkomsten tussen de nota en het manifest tegen armoede van PvdA en GroenLinks. En als je kijkt naar de terminologie is er zijn er inderdaad wel overeenkomsten. Maar als je kijkt naar de invulling daarvan zijn er nog verschillen. Nou en vorige week had ik het al over het maatwerk. Ik wil het toch nog even noemen. Ook al moet ik het kort houden. Dat vind ik echt een belangrijk punt. Want maatwerk is voor ons echt vraaggericht werken en niet aanbodgericht. Het is toch veel mooier om te vragen waarmee kan ik u helpen en van daaruit de mensen te helpen met vervolgstappen dan aan de inwoners te vertellen wat er allemaal voor regelingen zijn? Door echt

samen naar oplossingen te kijken straalt je vertrouwen uit naar de ander en is er meer gelijkwaardigheid. Hierdoor houdt de inwoner ook zoveel mogelijk de regie in eigen hand en dat is volgens mij wel iets wat de wethouder aanspreekt. Dit alles zorgt ervoor dat de oplossingen veel meer bij de inwoner passen en dus veel meer effect zullen hebben op korte maar ook op vooral lange termijn. En in de nota's staan diverse tools die worden ingezet. Met als doel mensen beter te bereiken en te informeren. En deze tools hebben zeker allemaal hun waarde. Maar voor ons is het vooral belangrijk dat er wordt ingezet op heldere communicatie om de inwoners zodat de inwoners makkelijk hun weg vinden in de veelheid van regelingen, organisaties en ook in deze tools. Helemaal als er sprake is van multiproblematiek. Beperk het aantal formulieren en de te zetten stappen voor de cliënt en maak gebruik van duidelijk taalgebruik. En houdt het bij één contactpersoon als dat mogelijk is. En we missen bij vroegsignalering ook echt wel de rol van de scholen, consultatiebureaus en de kinderdagverblijven, wat mevrouw Van Nunen vorige week ook al had verteld. Nou er waren nog een paar punten, die zal ik niet allemaal noemen. Maar al met al, ondanks echt wel, ja, dat we waarderen wat de wethouder heeft gedaan, zullen wij toch niet voor deze nota stemmen, omdat er teveel punten zijn waar wij het dan, ja, toch wel graag een wat langer termijn oplossingen zouden willen zien.

De voorzitter: Oké, gaan we door met mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Dank u wel, voorzitter. Nou, ik kan het bijzonder kort houden. Onafhankelijk Rijswijk zit een beetje op dezelfde lijn als de VVD. We staan positief tegenover het voorstel en zullen ook voor stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we naar de heer Karremans.

De heer Karremans WIJ: Ja. Dank u wel, voorzitter. We hebben in het forum al onze bijdrage kunnen leveren, en daarin hebben we ook al ingestemd met het voorstel. Dus bij dezen gaan wij mee. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames RB: Nou, in ieder geval, wij hebben al heel veel besproken in het forum. En m'n collega, mevrouw De Man, heeft het ook al gezegd. Wij kunnen ons erin vinden en wij zullen voor stemmen voor het raadsvoorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Van Amerongen.

Mevrouw Van Amerongen GBR: Dank u wel, voorzitter. En ik wil ook de wethouder bedanken voor de aanpassingen. Ook wij misten een financieel hoofdstuk hierin. En dit is nu meer uitgebreid en per regeling is een budget toegekend, en dat is precies waar we om gevraagd hebben. En we snappen ook dat de specifieke uitwerking hiervan, dat we dat kunnen verwachten in de uitvoeringsnota, dus daar kijken we ook naar uit. Nog wel één punt van aandacht, dat we ook van te voren hebben aangegeven, over de kwijschelding van de gemeentelijke belastingen. Dit is nu nog erg vrijblijvend geformuleerd. We kunnen onderzoek doen, dat is wat er nu staat. En het is nog niet echt duidelijk wat we hier nou mee gaan doen. Gaan we dit onderzoek starten? Wanneer? En we vinden het jammer dat het niet iets concreter in de nota staat vermeld wat we hier nou mee gaan doen en wat de wethouder ermee bedoelt. Maar hierover vast meer in het kaderdebat. En met de gedane aanpassingen kan GbR voor stemmen met dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm CDA: Dank u wel, voorzitter. Ja, ook het CDA staat positief tegenover het voorliggende raadsvoorstel. Het is goed dat in de kadernota een duurzame aanpak en een integrale benadering over de domeinen heen is beschreven. De beste weg uit armoede is wat het CDA betreft de weg naar werk. En het staat ook in de kadernota zo omschreven, daar zijn we blij mee. Het is goed dat er vanuit de gemeente ondersteuning geboden wordt aan de inwoners die dat ook echt nodig hebben. Maar uiteindelijk zijn al die regelingen slechts beperkt en vormen geen structurele oplossing. We zijn namelijk heel erg benieuwd naar de progressie die we als gemeente de komende tijd gaan maken met de integrale benadering en de nadere uitwerking in het uitvoeringsplan. Het CDA vindt het belangrijk dat kinderen gelijke kansen krijgen en ongeacht hun financiële thuissituatie mee kunnen doen. In het forum hebben we daarom ook onder andere aandacht gevraagd voor het gelijk trekken van de armoederegelingen op regionaal niveau. Om die verschillen te slechten, komt er meer ruimte voor maatwerk en krijgt de inwoner hierin de regie. Een goede ontwikkeling wat het CDA betreft. Daarbij is het dan wel belangrijk om deze eigen regie voor de inwoner goed te communiceren. Hier is echt nog wel een wereld te winnen als je bijvoorbeeld kijkt naar het lage aantal inwoners dat gebruik maakt van de regeling van schoolreisjes. Dat is slechts 13%, dus daar zien wij echt wel ruimte voor communicatieverbeteringen. En wat dat betreft kunnen we ook aansluiten bij de verbeterpunten die GroenLinks net heeft meegegeven. Maar verder gaan we akkoord met het voorliggende raadsvoorstel.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we naar mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, voorzitter, ik ben toch iets langer van stof, helaas voor de heer Sleddering. Voorzitter, ik weet niet of mijn collega's het interview met een CDA- en GroenLinks-wethouder vandaag in Trouw hebben gelezen. Maar de kop erboven is, GroenLinks of CDA, armoede is armoede. En daaronder tal van voorbeelden waarmee beide lokale bestuurders te maken hebben, en soms hun onorthodoxe oplossingen. Maatwerk dus, omdat de situatie erom vraagt en zelfs soms om schreeuwt. Beide wethouders geven trouwens ook adviezen voor landelijk beleid, maar een verhaal met een duidelijke visie en betrokkenheid bij de doelgroep. De huidige kadernota kansenrijk Rijswijk ademt volgens de Partij van de Arbeid die visie en blik op de toekomst niet. We blijven met deze nota, vinden wij, kortetermijndenken. Ik noemde de Ooievaarspas al voor enkel een jaar, namelijk 2022. En de overweging, het is net ook al genoemd, om én minder mensen voor kwijschelding van lokale belastingen in aanmerking te laten komen en daarnaast voor een lager percentage. Voorzitter, het nieuwe van deze kadernota zit hem vooral in uitbreiding voor regelingen voor kinderen. Waarbij ook de inwoners van Rijswijk, en daar is overigens niks mis mee, opgeroepen worden een steentje bij te dragen. Alle armoede regelingen worden, het is net al gezegd, zoals blijkt uit de financiële paragraaf, betaald uit rijksgeld. Waarbij u zelfs formatie, loonkosten en bureaukosten bekostigt uit de Kleinsma gelden, die daarvoor helemaal niet bedoeld zijn. Vindt u dat een juiste keuze? Loonkosten en overhead komen immers niet direct ten goede aan de doelgroep zelf. Voorzitter, ik heb de wethouder afgelopen vrijdag gevraagd om nog een nadere uitleg van ons armoedebelaid uit rijks gelden te geven, wat bijvoorbeeld mogelijk betaald wordt uit een doeluitkering, maar heb daar geen reactie meer van haar op gehad. Zijn de begrote bedragen, zoals opgenomen in de financiële paragraaf, eigenlijk ook daadwerkelijk uitgegeven? Mag ik bovendien concluderen dat de gemeente Rijswijk geen euro uit eigen zak bijdraagt aan armoedebelaid? En nu mogelijk ook op toegekend rijks geld in de algemene middelen wilt bezuinigen naar 2022? Verder heb ik het in het forum al gehad over het gebrek aan betrekken van scholen. Het is net al genoemd door mijn collega van

GroenLinks bij het analyseonderzoek. De doelgroep zelf betrekken bij een oplossing. Integraal werken, ook buiten het sociaal domein. Denk bijvoorbeeld eens aan de rol van wooncorporaties en ook onderwijs bij de uitvoering. En ook is er nergens aandacht, of nauwelijks aandacht, zoals de adviesgroep sociaal domein ook aangeeft, voor armoede onder ouderen met enkel een AOW-uitkering. Maar de belangrijkste vraag, voorzitter, waarom bent u bij deze kadernota niet uitgegaan van een meerjarenblik en visie op bestrijding van armoede. Zelf zei u in het forum dat u het schrappen van regelingen na 2022 geen juiste keuze vindt, omdat het nieuwe kosten met zich mee zal brengen. Inderdaad. Waarom staat er niets over in deze nota? Waarom spreken we bij deze kadernota niet van een duidelijke MKBA, over investering in armoedebelid en maatschappelijke opbrengsten, en doen we dat bij andere nota's wel. Vandaag nog bij de uitgangspunten, vertrekpunten, voor Pasgeld. Heeft u daarvoor niet de handen op elkaar gekregen binnen het college? Dat is mijn vraag, en ik hoor graag uw reactie daarop. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we naar, tot slot, mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg BvR: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, na een presentatie en een uitvoerige bespreking in het forum van de kadernota armoede, zijn wij dan ook verheugd dat de wethouder de aangedragen punten van Beter voor Rijswijk, maar ook die van andere partijen, heeft opgenomen in de nota. Om te voorkomen dat we weer uitvoerig ingaan op het forum, zal BvR dan ook instemmen met het voorliggend raadsvoorstel.

De voorzitter: Goed, u was uitgesproken? Volgens mij zijn er geen woordvoeringen in de eerste termijn meer. Dan gaan het woord naar het college. Wethouder, mevrouw Bentvelzen.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja. Dank u wel, voorzitter. En dank aan de raad voor de laatste vragen op deze kadernota, of in ieder geval de eerste termijn. VVD refereert aan, jammer, nog steeds in onderzoek naar kwijtschelding. Ja, mijnheer Ezinga, volgens mij heb ik de eerste termijn, en dat geldt ook voor mevrouw Van Amerongen, al aangegeven dat de motie die vorig jaar november is ingediend om de kwijtschelding volledig ten laste te leggen van de armoedegelden, verworpen is door de raad. En daarmee wil ik zeker een onderzoek doen en de mitsen en maren en de plussen en de voor en de tegens voor u op een rij laten zetten waarom dat naar mijn inziens niet zou moeten, en naar uw inziens misschien wel zou moeten. Maar daarom heb ik gezegd, we doen een onderzoek, zodat we daarna erover kunnen praten met elkaar. D66 geeft aan, kunnen wij een toezegging krijgen van de wethouder om de financiële paragraaf, A, enerzijds altijd te koppelen aan de P&C-cyclus? Die toezegging kan ik u doen. En B, u vraagt mij een toezegging om de financiële paragraaf direct mee te nemen in de nog volgende nota's binnen het sociaal domein in ieder geval. En ook die toezegging kan ik u doen. GroenLinks refereert dat manifest versus de kadernota. Ja, ik heb daar al eerder in het eerste ... Of in het forum met u over gesproken, mevrouw Van der Kooij. En ik denk dat dat multi-interpretabel is voor mij. Als ik er naar kijk, staat er grotendeels wel in. U vraagt vraaggericht in plaats van aanbodgericht, en daardoor ook meer regie bij de inwoner. Ja, ik ben zeker voorstander van regie bij de inwoner, dat heb ik al volgens mij duidelijk gemaakt in de nu liggen nota's en ook in de sociaal domeinkadernota. Desondanks zijn er mensen die niet persé vraaggericht kunnen vragen. Sommige mensen hebben ook aanbod nodig om uit te kunnen kiezen. En ik denk dat we al een eerste mooie stap hebben gezet om meer maatwerk te kunnen bieden vanuit onze stichting KEI die dat voor ons verzorgd, zodat mensen ook op individueel niveau wel de vraag kunnen neerleggen, zodat we kunnen kijken of we buiten de, nou ja, de sec regelingen kunnen kijken. U geeft ook aan, de tools blijven voor een doelgroep lastig, de digitale tools. Ja, ook daar hebben we in het forum al uitvoerig

over gesproken dat het gewone gesprek aan de tafel, face tot face, met iemand van stichting KEI of anderszins van de gemeente, ook gewoon aan de orde blijft. Gemeentebelang heb ik al benoemd in het kader van de kwijtschelding. Het CDA heeft nog een keer aangegeven, het gelijktrekken van de armoederegelingen met regionaal niveau. Ook daarin heb ik in het forum aangegeven, ja, regionaal niveau dat is heel lastig. Als je kijkt naar Den Haag, wat die krijgen in de uitkeringen vanuit het Rijk voor armoede, dan is dat wat Rijswijk krijgt, is wisselgeld. Dus dat is niet volledig gelijk te trekken. Desondanks maken we nu wel ruimte voor maatwerk, zodat ouders een keuze kunnen maken in of sportkleding- of een schoolspullenpas. Ik noem maar een zijstraat. Dus ouders krijgen wel meer regie om te kunnen kiezen voor wat zij liever willen hebben als het gaat om een armoederegeling. Dan heeft mevrouw Van Nunen, last but not least, u heeft mij inderdaad gevraagd over een doeluitkering. We krijgen de Kleinsma middelen. Die zijn echt ... Dat is echt een doeluitkering. Dat is gericht op armoedebestrijding voor kinderen. Dat moet daar ook aan besteed worden, moeten we ook verantwoording voor afleggen. Tegelijkertijd krijgen we voor de rest middelen verdeeld over vanuit de algemene uitkering. Die labelen wij binnen gemeente Rijswijk wel voor armoede. Maar er zijn gemeenten die het uitgeven aan lantaarnpalen of straattegels of iets anders dergelijks. In gemeente Rijswijk wordt dat wel volledig benut aan armoederegelingen. U vraagt mij ... Of u geeft aan dat wij geen euro uit de eigen gemeentebegroting uitgeven aan armoede. Dat is niet waar. Ik heb net nog even snel gecheckt hoeveel dat bedrag dan extra is, maar dat kunnen ze me zo snel niet vertellen. Dus dat antwoord moet ik u voor de rest verschuldigd blijven. Maar het is niet zo dat wij helemaal geen euro uit de eigen gemeentebegroting bij armoede stoppen. U heeft aangegeven, integraal werken met andere domeinen, niet alleen binnen het sociaal domein. Nou, dat ben ik het hardgrondig met u eens. Maar volgens mij heb ik in andere kadernota's aangegeven, economie is een grond waarin ik samenwerk met mijn college Armand van de Laar, zeker als het gaat om werk. En werk is het beste medicijn om uit de armoede te komen. Ik werk ook samen met mijn collega in het onderwijs. Daar proberen we de kinderen te leren hoe ze om moeten gaan met geld. Om maar twee domeinen te noemen waar we zeker integraal samenwerken. Voor de rest heeft u mij nog één laatste vraag gesteld, en daar zat het woord van het college in. En ik zal u vertellen, ik heb echt geprobeerd mee te schrijven, maar zou u die voor mij kunnen herhalen in het tweede termijn, want ik heb hem echt niet meegekregen uw laatste vraag. Excuus daarvoor. Voorzitter, dat is mijn eerste termijn.

De voorzitter: Oké. Is er behoefte aan een tweede termijn bij de raad. Ja, ik zie toch een aantal namen. Ik ga het lijstje toch maar weer af. Mijnheer Ezinga?

De heer Ezinga VVD: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil allereerst de wethouder danken voor het antwoord. Ik kan niet anders zeggen dat de VVD ook graag haar teleurstelling nog een keer uitspreekt, gewoon omdat het kan en dat die frustratie ook uitgesproken moet kunnen worden daarin. Maar tegelijkertijd ook wel het begrip bestaat over hoe de situatie op dit moment ervoor staat. Dus volgens mij zitten wij op dezelfde pagina en hopen wij dat we daar vaart in kunnen maken met betrekking tot die betreffende maatregel rondom kwijtschelding. Dan nog een kort reactie op mevrouw Koopman. Koopmans, sorry. Zij verwees eigenlijk naar het feit dat de VVD vergat dat het ging om rijks gelden. Los even van de beantwoording van de wethouder, ben ik dat wel degelijk niet vergeten. Echter ben ik ook van mening dat we een bepaalde proportionele bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen voor het uitgeven van rijks gelden. Want u weet ook dat als wij continu doorgaan met het uitgeven van rijks geld, we de boemerang toch nog een keer terug gaat komen in de gemeente, en dat we toch een keer die lasten gaan dragen die vanuit het Rijk op ons komen. Dat was mijn eigen reactie, dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman D66: Blijkbaar vindt de VVD dat de problemen van Rijswijkse financiën op de armere mensen in deze gemeenschap moeten afgewenteld.

De heer Ezinga VVD: Voorzitter.

De voorzitter: Wacht even, je wilt nog reageren. Dat kan.

De heer Ezinga VVD: Dit is natuurlijk een absurde reactie. U heeft absoluut niet geluisterd naar wat ik net heb verteld. Ik heb gezegd dat de VVD voor de Rijswijkse inwoner staat. Ja? Maar dat het wel op een juiste manier moet gaan met een gedegen financieel beleid. U moet niet woorden gaan neerleggen die ik absoluut niet gezegd heb.

De voorzitter: Mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman D66: Nee, ik neem die woorden niet terug.

De voorzitter: U was uitgesproken, mijnheer Ezinga. Goed. Mevrouw Koopman, volgens mij was u ook al uitgesproken in de tweede termijn? Ja. Dan gaan we naar mevrouw Van der Kooij.

Mevrouw Van der Kooij GL: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat onze visie wel heel duidelijk was. Dank u.

De voorzitter: Goed. Mevrouw De Man nog behoefte? Niet? Mijnheer Karremans? Mevrouw Kames? Had al akkoord gegeven. Mevrouw Van Amerongen? Ja, die wilde nog wat zeggen.

Mevrouw Van Amerongen GBR: Ja, heel kort. Ik begrijp de opmerking van de wethouder over de kwijschelding van de gemeentelijke belasting heel goed. U geeft aan, we gaan het onderzoeken. Nog even voor de duidelijkheid, want in de nota lezen we nu, we kunnen dit onderzoeken. Gaat dit echt onderzocht worden of is het nog steeds een mogelijkheid? En dan nog eventjes naar de PvdA toe. Ja, de PvdA is best negatief over deze nota. En dat vind ik jammer, omdat we met zijn allen veel gesproken hebben hierover. En er zijn ook opmerkingen en aanpassingen gemaakt en die zijn ook meegenomen in de nota door de wethouder. Dus ik vind het jammer dat de PvdA hier toch nog wat negatief tegenover staat. En ik vraag me ook af waarom er dan geen amendementen zijn ingediend op de stukken waar PvdA het niet over eens is?

De voorzitter: Goed, dan ga ik verder met mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm CDA: Ik heb in principe geen tweede termijn. Ik wil wel even het, ja, wat mevrouw Amerongen net zei even ondersteunen. Want ik vind inderdaad dat ze daar gelijk in heeft. We hebben in het forum uitgebreid met elkaar gesproken, en er zijn geen amendementen of dat soort dingen ... Er zijn wel aanpassingen gedaan. Dus wat mij betreft ligt er een prima nota waar we mee akkoord kunnen gaan.

De voorzitter: Goed, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ik wil eerst toch even reageren op wat mevrouw Van Amerongen zei. Ik dacht dat ik in het forum al heel duidelijk had aangegeven dat wij een brede langetermijnvisie missen in deze kadernota. En daar lost een summiere financiële paragraaf niets aan op. Het heeft wel verhelderd, laat ik het zo zeggen, waar armoedebeloid uit betaald wordt, voor ons. Dat was niet helemaal duidelijk. Terwijl ik wel had gevraagd, wethouder, om een onderscheid te maken tussen rijksmiddelen en gemeentemiddelen. Dat zou u meenemen. Maar dat heb ik u twee keer gevraagd, maar dat zit er nu niet bij. En u weet nu, dat begrijp ik, niet ter plekke het antwoord. Maar ik heb het wel gevraagd vorige week. Is dus niet beantwoord. Maar nog heel even terugkomend. Die financiële paragraaf lost voor ons niet het cruciale punt op. Namelijk dat wij missen dat wij een ... En dat vroeg ik u, heeft u daar de handen niet voor op elkaar gekregen bij het college? Wij missen een brede termijnvisie, een MKBA ook. Waarom doen we dat bijna bij alle belangrijke dossiers hier in de raad, en bij armoedebeloid koppelen we niet investeringen aan maatschappelijk rendement. U deed het zelf gelukkig een beetje, nogmaals herhalend uit wat ik in de eerste termijn zei, over wat u zei over regelingen, als die worden opgeheven. Daar was u niet voor. Maar u benadrukt eigenlijk in deze nota niet dat dat dus ook niet mag gebeuren wat betreft u of wat betreft het college. Want na '22 staat alles weer open en kunnen we met het budget weer gaan schuiven en gaan de rijks gelden mogelijk inderdaad weer naar lantaarnpalen, wat ik niet hoop. Voorzitter, die langetermijnvisie van de wethouder, en eigenlijk ook nog het punt met betrekking tot de Kleinsma gelden, ik heb het al eens eerder gemeld. U besteedt het gewoon heel makkelijk aan loonkosten voor KEI. En dat is niet waar de doeluitkering Kleinsma gelden voor is bedoeld. Kunt u daar ook nog heel even een reactie op geven? En ja, u kunt begrijpen ... Ja, mevrouw Van Amerongen zei het eigenlijk heel, ja, nadrukkelijk, negatief tegenover deze nota staan, staat de Partij van de Arbeid. Maar ik zou het anders willen formuleren. Wij missen heel veel in deze nota, en dit is toch iets anders. Ja, wij zien deze nota als een kleine verbetering ten aanzien van de kinderregelingen, maar het is niet doorpakken op langere termijn. Voorzitter, dit was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Duidelijk. Mijnheer Van den Berg, wilt u nog het woord? Niet? Dan heeft de raad zijn tweede termijn gehad. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. En dank voor deze tweede termijn. De heer Ezinga, u heeft uw teleurstelling uitgesproken, en misschien ook wel een stukje frustratie. Nou, waarvan akte zou ik dan maar zeggen. Gemeentebelangen, we gaan onderzoeken. En dat is ook richting mevrouw Van Nunen. We gaan onderzoeken, omdat er gewoon ook wel heerst in deze raad dat men verduidelijking wil op alles wat we doen in die armoederegeling. En we krijgen nog een uitvoeringsagenda. Daar hebben we het in de forumvergadering ook uitgebreid over gehad naar mijn inziens. Daar bespreken we zowel de dingen die we doen, die we willen voortzetten of al dan niet willen voortzetten. En natuurlijk zal ik daar een advies over uitbrengen uit ... Die uitvoeringsagenda die maak ik niet voor niks. En als daar in die uitvoeringsagenda iets staat wat u niet aanstaat of wat een andere partij niet aanstaat, dan kan dat natuurlijk altijd geamendeerd worden of ... Nou ja, goed, daar spreken we elkaar later dit jaar nog over. Ja, u mist de brede langetermijnvisie. Ja, dat mag. Ik denk dat er een mooie nota ligt waar we mee uit de voeten kunnen en dat er weer een goede stap in de richting is gezet rondom de armoederegelingen. Zeker als het gaat om de kinderen die wij altijd erg belangrijk vinden, en we vinden dat die mee moeten doen. En in samenhang met de andere moties die we hierna gaan bespreken, of de kadernota's die we hierna gaan bespreken, denk ik dat er ook een mooie lijn ligt richting de opvoeders en de ouders van de kinderen in samenhang met werk en armoede. U vraagt, maar ja, heeft u voor de MKBA heeft u het over, voor een visie uw handen niet op elkaar gekregen in het college? Nou,

ik kan me daar niet in vinden in die tekst. We bespreken alles altijd uitvoerig in het college. En straks komt de uitvoeringsagenda nog terug, dus dan zullen we vast nog wel discussies met elkaar gaan hebben over hoe we het één en ander gaan aanvliegen. Ik zal samen met mijn collega-wethouder Keus, als het gaat om de kwijtscheldingsvraagstukken die hier ook in de raad liggen, ook nog de nodige hobbels moeten nemen, denk ik. En daar wil ik het graag voor nu bij laten, voorzitter. Dank, en dank aan alle raadsleden.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Voorzitter, ik had nog een vraag ter interruptie. Ik heb even gewacht.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Of de Klijnsma-gelden eigenlijk wel daadwerkelijk dan ook aan loonkosten, bureaunkosten en overhead mogen worden besteed?

De voorzitter: Wethouder, kunt u nog reageren?

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Voor zover ik weet, mag dat. En er moet ook iemand zijn die die regelingen uitvoert van de Kleinsma gelden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: De doeluitkering is regelingen voor in natura besteden aan kinderen. Dat is de regeling. Dus u gaat wat betreft buiten uw boekje.

De voorzitter: Wethouder. Volgens mij blijven we in gesprek. Ik stel voor om de beraadslaging hiermee af te ronden, met dank aan ieders inzet en betrokkenheid. Ik ga over tot de besluitvorming. Zijn er stemverklaringen af te leggen? Zie ik niet direct. GroenLinks heeft al gezegd dat ze tegen zijn. Partij van de Arbeid is dat ook. Wilt u verder nog een stemming? Nou, dan gaan we gewoon stemmen. De stemloketten worden geopend.

De voorzitter: **22 stemmen voor, 7 tegen. Dat is in meerderheid. Daarmee is het voorstel aangenomen.**

17. Raadsvoorstel Kadernota Maatschappelijke participatie (21-036)

De voorzitter: Gaan we gauw verder met agendapunt 17, de kadernota maatschappelijke participatie. En daar hebben wij wederom een spreeklijstje.

Mevrouw Koopman D66: Mijnheer de voorzitter?

De voorzitter: Ja? Wie roept mij? Mevrouw Koopman. Ja?

Mevrouw Koopman D66: Hier kunnen we volgens mij wel het voorstel van mevrouw Koegler-Böhm aannemen om deze twee wel samen te nemen. Het ging volgens mij de meeste mensen om de armoedebelid om dat apart te doen ten opzichte van deze twee.

De voorzitter: Goed. **Dat is een ordevoorstel om agendapunt 17 en 18 samen te doen. Kadernota maatschappelijke participatie en de kadernota werk in uitvoering.**

18. Raadsvoorstel Kadernota werk in uitvoering (21-030)

De voorzitter: Mevrouw Koopman, begint u maar.

De voorzitter: De beide nota's dus hè.

Mevrouw Koopman D66: Ja, de beide nota's. Ik zal ze samennemen en ik zal ook het redelijk kort houden. Nou allereerst de eerst nota participatie die we hier in Rijswijk hebben. Een kleine eerste stap vooruit met een, nou, nog een beperkt budget waar in ieder wel een aantal goede zaken in op zitten. Lichtpuntjes zoals de pilot basisbaan en het opnemen van de leer-werktrajecten. En wellicht kan de nieuwe participatieconsulent, die natuurlijk niet meer dan de duizend mensen die in trede 1 en 2 zitten, individueel kan bereiken, wat groepsgericht werken, zodat ze ook daar nog impact voor elkaar kan krijgen. De nota werk. Een goed geschreven nota waar wij van harte achter staan. Zeker nu u ook hier een financiële paragraaf heeft opgenomen. En ook hier verwacht ik die in de P&C-cyclus natuurlijk weer terug, maar ik geloof dat dat wel goed zit. Werk is een hele belangrijke voor mensen en vaak goede weg uit de armoede op een, nou, een duurzame manier, waarbij we zeker ook moeten borgen dat lonen ook in het geval van parttime werk echt loont. Maar u heeft het al uitgelegd dat dat inderdaad gaat gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga VVD: Voorzitter, dank u wel. Hier liggen twee kadernota's die wederom zeer belangrijk zijn voor het beleid op lange termijn. Eén kadernota kent zijn eerste geboorte, de nota participatie. Deze wordt redelijk ontvangen volgens mij, als ik zo het forum heb begrepen, in de raad. Waar het niet dat de adviesraad met betrekking tot deze nota een wat kritisch geluid heeft laten horen. Eén hele korte vraag daarop, kunt u mij nog een keer vertellen wat u met dat advies heeft gedaan? Heeft u inmiddels met de adviesraad in contact getreden. En als ik dat antwoord in het forum heb gemist, dan spijt mij dat, maar dan kunt u volstaan met een kort antwoord naar mij toe. Verder ben ik blij dat beide nota's voorzien zijn van financiële paragrafen en korte kleine risicoparagraafjes. Ik heb al eerder aangegeven dat risicoparagrafen bij dergelijke kadernota's zeer behulpzaam kunnen zijn om als handvat te dienen. En ik herken hier dus een lerende overheid. En ja, dat is in mijn werk vaak aan de orde, dus dat stemt mij goed. De VVD ziet werk ook als een belangrijk aspect om goed in de samenleving te staan, om gezond te zijn, om mee te doen. En dat zie ik ook terug bij deze twee nota's als zodanig. Dus wij kunnen ook voor deze nota's stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Van der Kooij.

Mevrouw Van der Kooij GL: Dank u wel, voorzitter. Allereerst participatie. Het idee van een consulent vinden wij heel interessant. Maar we vragen ons wel af hoe haalbaar dat eigenlijk is. Want deze persoon moet negen keer per jaar, begrepen we naar aanleiding van vorige week met de inwoners in trede 1 gaan praten, en dan ook nog begeleiden naar welzijnsaanbod. Dat vraagt wel heel veel van één iemand. En ja, je moet ook echt ... Die ene iemand moet dan dat goed kunnen. En niet alle 1100 inwoners van trede 1 kunnen daarbij betrokken worden. Dus de vraag is eigenlijk, op basis waarvan maak je de keuze wie wel en wie niet? Dat hadden we

eigenlijk vorige week ook al gevraagd, maar ik heb daar geen antwoord op gekregen. En moeten we dit eigenlijk zien als een soort pilot? Want dat had ik een beetje het gevoel had ik van vorige week. En als dat zo is, wanneer is de pilot dan geslaagd? Daar zouden wij nog wel graag antwoord op willen. En verder zijn wij, zoals we vorige week ook hadden aangegeven, wel benieuwd naar de invulling en de toepassing van het niet-willers traject. Maar ik begreep dat dat pas duidelijk zou worden met de uitvoeringsagenda. We zijn trouwens wel blij dat dat leerwerkbedrijf-traject nu is toegevoegd. Dan over kadernota werk. Fractiegenoot Oude Alink heeft natuurlijk het al mooi verwoord. GroenLinks vindt dat de nadruk in deze nota teveel ligt op het ondersteunen van de werkgever in plaats van de inwoner. En natuurlijk zijn werkgevers hierin onmisbaar. Maar het creëren van werkplekken leidt niet automatisch naar minder werkzoekenden. Alleen kijken vanuit de vraag, vanuit de arbeids... Of, alleen kijken naar de vraag vanuit de arbeidsmarkt die snel verandert, is niet een duurzame oplossing. Het is juist zo belangrijk dat gekeken wordt naar de wensen en talenten van de inwoners. Dat willen we graag de wethouder nog wel meegeven. En daarnaast wil ik ook nog iets anders aan de wethouder meegeven. Namelijk naar aanleiding van een bezoek aan het WSP. Daar kwamen éénoudergezinnen ter sprake, en in het bijzonder meestal alleenstaande moeders. Toen werd duidelijk in welke moeilijke situaties deze ouders kunnen zitten. Ze willen vaak wel werken, heel graag. Maar hebben door hun situatie niet de mogelijkheid flexibele tijden te werken, zoals bijvoorbeeld nachtdiensten of andere tijdstippen buiten de kinderdagopvangtijden. En hierdoor is werk voor hen vinden erg lastig. Zou het niet mooi zijn als de werkgever zich hier ook flexibel in zouden opstellen? Graag een reactie hiervan.

De voorzitter: Oké. Mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Ik heb geen aanvullende vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Ook duidelijk. Mijnheer Karremans.

De heer Karremans WIJ: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik wil me allereerst richten op de eerste kadernota. Ik heb ook in het forum aangegeven dat WIJ erg kritisch is op deze nota. En dat zit ons erin voor een heel groot gedeelte, omdat het om hele kwetsbare mensen gaat. We willen daarom graag van de wethouder horen of het helder is wanneer mensen in trede 1 of 2 zitten. In onze beleving wordt er in de kadernota toch een richting ingezet naar werk. En dat is uiteraard prima voor de mensen die kunnen werken. Echter er zijn ook mensen die echt niet kunnen werken en voor het hebben van sociale contacten al prikkel gevend genoeg is. En we zijn bang dat we dadelijk het risico lopen dat we met alle goede bedoelingen toch een averechts effect creëren. En ik wil voorkomen dat bij deze mensen de druk niet te hoog oploopt. Ik zou graag de toezegging van de wethouder willen krijgen of er heel kritisch gemonitord wordt en hoe de doelgroepen benaderd zal gaan worden en bij voorkeur hierbij de raad zal informeren. Met deze kadernota maken we een start met actieve dienstverlening voor deze groep inwoners. We zijn ambitieus, maar met de beschikbare middelen kunnen we niet de hele groep inwoners intensief begeleiden. Het is belangrijk om aan verwachtingsmanagement te doen wat betreft de aantal inwoners en extra regelingen die we met hen kunnen gaan treffen. Als de wethouder kan toezeggen dat in het uitvoeringsplan bekeken kan worden in de toekomst of de mensen in een juist trede zijn geplaatst, en expliciet de verwachtingsmanagement zal worden opgenomen, dan kunnen voor stemmen met het raadsvoorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw Kames RB: Wat betreft de kadernota ben ik het niet eens met mijn vorige spreker van WIJ, wat betreft de duizend mensen die dus waar dus mee gesproken gaat worden om toch te kijken of er wat in de arbeidsmarkt voor hen te doen is. Want bij mij is altijd wel het belangrijkste, werk is gewoon het belangrijkste in je leven om er toch ook wat van te maken. Dus wij zijn heel blij dat die consulente wordt aangetrokken. En dat dus specifiek de mensen in trede 1 en 2 dat daarmee gesproken gaat worden. En wat de rest betreft, wij hebben het al uitgebreid besproken in het forum, zijn wij verder blij met deze kadernota en kunnen wij daar ons goed in vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Amerongen.

Mevrouw Van Amerongen GBR: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij hebben het in het forum ook al aangegeven dat wij het belangrijk vinden dat niet iedereen in trede 1 en 2 direct wordt afgeschreven. En dat naast de weg naar participatie ook wordt gekeken naar de weg naar werk. En de wethouder heeft eigenlijk al ... Ja, het werd al duidelijk tijdens het forum, omdat de wethouder hier hetzelfde instaat. En dit lezen we nu ook duidelijker terug in de nota. Dus dank hiervoor. Dat komt vooral doordat het leerwerkbedrijf-traject is toegevoegd als maatschappelijke participatie. En we zien ook terug bij het uitvoeringsplan dat wordt gekeken wat mogelijk is qua leerwerkbedrijf. We begrijpen heel goed dat het op dit moment nog niet goed mogelijk is om hier echt concreet vorm aan te geven, omdat wat de wethouder ook al heeft aangegeven, het budget er simpelweg nog niet voor is. Maar het is mooi om te zien dat dit nu als ambitie wordt opgenomen. En met deze wijzigingen is het allemaal duidelijk voor GbR en kunnen wij met het raadsvoorstel instemmen. Dan de kadernota werk. Eigenlijk niet heel veel nog op aan te merken. We zijn blij dat het beknopt financieel kader participatiebudget is toegevoegd. En ook voor dit raadsvoorstel kunnen wij voor stemmen. Dank.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm CDA: Dank u wel, voorzitter. Ja, de kadernota maatschappelijke participatie en werk, moet er wat het CDA betreft voor zorgen dat geen enkele inwoner aan de zijlijn komt te staan. Iedereen doet mee naar vermogen als het aan het CDA ligt. Alleen zo kunnen we die inclusieve samenleving vormen die we zo graag willen zijn hier in Rijswijk. Het is goed dat er een participatie consulent aangesteld wordt, die met de inwoners uit trede 1 en 2 aan de slag gaat. In het forum hebben we met elkaar gesproken over de reikwijdte van zo'n participatieconsulent. Zo'n 80 inwoners per jaar, als ik het me goed herinner. En dat betekent dus dat een groot deel van die inwoners uit trede 1 en 2, zo'n 1100 inwoners, nog steeds aan de zijlijn blijft staan. Daar staan deze inwoners al jaren, en wat het CDA betreft moet dat wel echt anders. Dat vraagt dus om een extra investering, extra budget aan de voorkant. Maar gezien de €75.000 die een consulent kost, zijn wij er van overtuigd dat het uiteindelijk financieel voordeliger is. We zullen daar tijdens het kaderdebat nog op terugkomen. Het is voor iedereen belangrijk om erbij te horen en mee te kunnen doen. Een zinvolle dagbesteding is daarbij cruciaal. Wij zien echt mogelijkheden voor een waardevolle bijdrage als het gaat om bijvoorbeeld de aanpak van eenzaamheid, de verrommeling van de stad of de aanpak van zwerfafval. Het is goed dat dit in het uitvoeringsplan nader uitgewerkt wordt. We vragen de wethouder om bij het opstellen van het uitvoeringsplan ook goed te kijken naar de doorstroommogelijkheden binnen de tredes. Het CDA is er namelijk van overtuigd dat ook in de populatie 1 en 2 inwoners zitten die met bemiddeling en ondersteuning

vanuit het WSP wel degelijk begeleid kunnen worden naar betaald werk. En voor degenen die wel kunnen participeren of werken, maar die het niet doen omdat ze dat niet willen, ziet het CDA echt graag een hardere aanpak. Iedereen moet zijn steentje bijdragen in deze samenleving. En als dat niet kan door middel van werken, dan hechten wij er veel waarde aan dat maatschappelijke participatie ingezet wordt. We zijn dan ook benieuwd naar de nadere uitwerking van het niet-willers traject in het uitvoeringsplan. Ten slotte willen we nog aandacht vragen aan de wethouder voor de bemiddeling van statushouders naar werk. In het forum heeft de wethouder aangegeven dat hier een speciale consulent voor is en dat het daarmee afdoende is ingeregeld. Maar bij mijn fractie komen echt andere signalen binnen. Het duurt lang voordat de statushouder de weg naar werk gevonden heeft, zeker binnen hun eigen vakgebied en op hun eigen niveau. Het percentage statushouders met een bijstandsuitkering is hoog in Rijswijk. Dit terwijl de mensen vaak zeer gemotiveerd zijn om te werken en dit ook een hele belangrijke schakel is voor integratie en het opbouwen van een nieuw bestaan. We hopen dat de wethouder hier in de nadere uitwerking in de uitvoeringsplannen wat extra aandacht voor heeft.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, voorzitter, dank u. Compliment, ik heb het ook in het forum gezegd, dat er nu voor de gemeente Rijswijk een eerste kadernota maatschappelijke participatie ligt. Dat biedt een nieuw perspectief voor mensen die al lang in een bijstandsuitkering zitten en mogelijk ook sociaal geïsoleerd zijn. Zij krijgen begeleiding om mee te doen in de Rijswijkse samenleving, dat is prima. Mensen motiveren is het kernpunt voor ons. Want onze overtuigingen zetten dat niemand met weinig sociale contacten thuis wil blijven zitten zonder inzet van persoonlijke kwaliteiten. U zegt het zelf ook, wij monitoren en meten ook ieder jaar het, wat u noemt levensgeluk van de participanten. En daar ben ik het zeer mee eens. Want ik denk dat iedereen daar behoefte aan heeft en daarnaar streeft. Kortom, motiveren is voor ons het sleutelwoord. Het profiel en de competenties en de kwaliteit van de participatieconsulent speelt hierbij wel een belangrijke rol. Dus graag zorgvuldige aandacht voor de selectie van een consulent. Die bepaalt volgens ons voor een groot deel het succes ook van dit participatietraject. Voorzitter, trede 1 en 2, een paar fracties hebben het al gezegd, trede 1 en 2 participatie via leerwerkbedrijven is gelukkig opgenomen in de voor ons liggende kadernota, wat nog niet opgenomen was in de conceptversie, maar wel op een bescheiden voorzichtige wijze. En we begrijpen het dat op deze korte termijn tussen nu en maart volgend jaar de verkiezingen er weinig kan gebeuren. Maar wij kijken dan ook uit naar een volgend college dat deze mooie nieuwe opdracht met verve gaat oppakken, want een ambitie alleen hoort natuurlijk ook ... Of, bij een ambitie hoort natuurlijk ook een stevige aanpak. Dus ... En ook omdat u zelf ook in het ambtelijk overleg aangaf vooraf aan deze bespreking in forum en raad, dat er wel degelijk mogelijkheden ook zijn om vanuit trede 1 naar een reguliere arbeidsplaats te kunnen doorstromen. Dat kan natuurlijk ook mooi via die leerwerkbedrijven dan. Dus kortom, het is niet alleen participatie, maar het is ook doorstroom na een reguliere arbeidsplek als bijvangst. Voorzitter, wij zijn natuurlijk ook blij, ik heb het ook al gezegd, voor die €75.000 voor de pilot basisbaan. Maar nu graag snel naar de volgende stap. Hoe gaan we dat uitvoeren? Kunnen we hier voor het zomerreces iets van uw kant van verwachten? Dat hoor ik graag. En ten aanzien van de kadernota werk in uitvoering. We zijn zeer geïnteresseerd in wat u nog als ambitie aangaf dat u wilt starten of wilt uitzoeken of het mogelijk is om naast een uitkering ook betaald werk te verrichten om sneller uit die bijstand te kunnen komen. Wij zien daar graag spoedig ook uw ideeën voor naar de raad komen. Kunt u dat toezeggen? Voorzitter, hier laat ik het bij. Dank u.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we ten slotte naar mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg BvR: Dank u wel, voorzitter. Nadat ik toch weer een aantal standpunten voorbij heb horen komen ook vanuit forum, wil ik de wethouder toch bedanken voor de toch wel zeer helder geschreven nota's. Kijkende naar de beide nota's en de daarin opgenomen wijzigingen, ook vanuit het forum en ook vanuit Beter voor Rijswijk, wil ik haar hiervoor bedanken. En Beter voor Rijswijk zal met beide nota's instemmen.

De voorzitter: Goed. Dan zijn we rond met de eerste termijn van de raad. Dan gaat het woord naar de wethouder, mevrouw Bentvelzen.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En dank voor alle toch wel complimenten die er zowel in het forum als vanavond gedeeld zijn. Dat is ook leuk voor het ambtelijk apparaat om wel eens te horen, aangezien er hard gewerkt wordt. Het is inderdaad een stap vooruit. Mevrouw Koopman, die P&C-cyclus die zit tussen mijn oren hoor, dus die ... Ook bij deze de toezegging. Ik denk dat ik begin met de meest kritische geluiden die vanavond nog geuit zijn, en dat is vanuit de fractie van WIJ. Of het helder is wanneer mensen in trede 1 of 2 zitten. Nou voor mij is het helder en ik hoop voor de raad nu ook. U geeft aan, voor sommige mensen is het sociaal contact al een hobbel. En dat is nou juist wat ik heel erg belangrijk vindt, mijnheer Karremans, dat iedereen, zoals mevrouw Koegler ook heeft aangegeven, iedereen doet mee in Rijswijk naar eigen vermogen. Om maar te onderstrepen. En ik zou het ... Het zou voor mij een lief ding zijn, ik denk dat ik dat mag delen met mijn collega-wethouder Besteman, dat we hier geen mensen meer hebben die weg zitten te kwijnen van eenzaamheid of sociale isolement. En als we dat hiermee ook kunnen bewerkstelligen, dan hebben we denk ik een hele mooie stap vooruitgezet in deze gemeente, door eenieder hier mee te laten doen. En zoals mevrouw Koegler ook al aangaf, in een inclusieve samenleving waar we zo naarstig naar op zoek zijn met elkaar. Ja. Dus, mijnheer Karremans, er wordt kritisch gemonitord hoe mensen worden benaderd. En er wordt echt niet iemand bij iedere voordeur gezet om te kijken of diegene wel of niet gaat werken. Er wordt ...

De voorzitter: Mijnheer Karremans wil interromperen.

De heer Karremans WIJ.: Ja, dank u wel. Voor u is het blijkbaar helder welke mensen in welke trede geplaatst worden. Maar toch hoor ik sommige raadsleden zeggen van ... Of ik lees zelfs in de nota dat er toch wordt ingezet naar werk. Terwijl echt heel duidelijk staat omschreven ook, waar ik ook zoek op internet, dat mensen die in trede 1 zitten, dat zijn personen met een dusdanige grote beperking ten aanzien van arbeidsre-integratie dat uitstromen naar regulier werk ook op termijn is uitgesloten. Dus daarom vind ik het nog ... Zou ik nog steeds graag een toezegging willen horen van de wethouder of er in de toekomst in het uitvoeringsplan echt gekeken kan worden of de mensen daadwerkelijk in de juiste trede zijn geplaatst. Dank u wel.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ja, dat is juist. Dat is één van de redenen waarom deze kadernota überhaupt geschreven is, om te gaan kijken of we dat goed gedaan hebben de afgelopen jaren. Deze mensen zijn jarenlang aan de zijkant gezet, mijnheer Karremans. Er is al jaren niet naar omgekeken. Ze werken één keer in de 1,5 jaar gebeld en daarmee met dat telefoontje was het klaar. Ik denk dat die mensen het wel aardig zouden vinden als die ook weer wat aandacht krijgen en het gevoel hebben dat ze meedoen in deze samenleving. In ieder geval in onze Rijswijkse samenleving. Dus ik hoop dat ik daarmee uw angst heb

weggenomen. En mevrouw Van Nunen, u vraagt mij ... En volgens mij was dat in het forum ook al, over de pilot basisbanen, wanneer er dan nog iets naar de raad toe komt. En nogmaals, de toezegging dat voor het zomerreces in ieder geval door middel van een raadsinformatiebrief om via de Koninklijke weg, mijnheer Sledering, ik zou niet durven om dat anders meer te doen, via een raadsinformatiebrief naar u te doen toekomen. Het CDA heeft mij nog aangegeven, kijk goed naar de doorstroming binnen de trede. Nou dat is één van de achterliggende gedachten van deze nota. De niet-willers trajecten aanpakken. Nou, ik voel de druk dat dat in ieder geval bij een aantal fracties leeft dat ze uitkijken naar de uitvoeringsagenda op dat punt vanuit deze kadernota. En de bemiddeling van statushouders naar werk aandacht geven in de uitvoeringsagenda. Mevrouw Koegler, ik heb uw oproep gehoord. U gaf nog iets aan over de budgetten rondom de consultants, en dat u daar op terugkomt in het kaderdebat. Ik zie dat graag terug als we elkaar daar zien en spreken. Mevrouw Van der Kooij heeft nog gevraagd, ja, kunnen we verzoeken of de werkgevers zich flexibel willen opstellen gezien de éénoudergezinnen die wel willen werken, maar het soms niet kunnen doordat er bepaalde tijdstippen, werkdagen, uren, et cetera, worden aangegeven. Ja, ik kan daar geen toezegging op doen, mevrouw Van der Kooij, want ik denk dat een werkgever daar zelf over gaat. En dat ze zichzelf te raden moeten gaan om daar een aanbod in te ontwikkelen zodat éénoudergezinnen of een alleenstaande vader of moeder ook zou kunnen werken als die dat zou willen. En er bestaan natuurlijk wel parttime banen in verschillende sectoren. Voorzitter, volgens mij heb ik voor de rest heel veel ... Tenminste, heel veel ... Ik heb nog een aantal politieke statements gehoord, maar geen concrete vragen in eerste termijn.

De voorzitter: Goed, ik vraag aan de raad of er behoefte is aan één tweede termijn? Ik zie eigenlijk mijnheer Ezinga nog. Verder net?

Mevrouw Bentvelzen: Ja.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga voor de tweede termijn.

De heer Ezinga VVD: Voorzitter. Ja, ik zie de wethouder al schuldbewust kijken, dus ze weet precies waar ik het over heb. Kan zij nog even refereren naar de adviesraad? Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Van der Kooij.

Mevrouw Van der Kooij GL: Ja. Dank u wel, voorzitter. De vragen over participatie die wij hadden gesteld die zijn nog niet beantwoord, over op basis waarvan mensen wel of niet worden betrokken in deze. Maar de consultant, wie die dan wel of niet kan betrekken er nu bij. En op basis waarvan er wel of niet de keuze wordt gemaakt om iemand er wel of niet bij te betrekken. En we hadden ook nog gevraagd wanneer ... Want ik had het een soort pilot genoemd. Ja, wanneer we er tevreden over zijn? Dat vroeg ik me nog af.

De voorzitter: Goed. Ik zie verder geen woordvoering tweede termijn. Dan de wethouder nog even kort.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. En ik was inderdaad gelijk schuldbewust, mijnheer Ezinga. Het kan niet verder misgaan bij de VVD, zou ik dan maar denken. Er staat een gesprek gepland met de adviesraad. Sowieso op korte termijn. Volgens mij uit mijn hoofd over twee weken nog. We gaan daar praten om de processen in ieder geval beter op elkaar af te stemmen. We gaan daar werkafspraken maken, want die zijn er eigenlijk tot op heden niet onderling. En wat zij hebben aangegeven over de participatie trede 1 en 2,

dat is dat zij zich wat zorgen maken, eigenlijk dezelfde zorgen als die de heer Karremans heeft geuit, waarom wij geld, nou ja, stoppen in mensen ... Het klinkt allemaal heel erg onaardig. Terwijl dat niks oplevert. Nou, ik ben van mening dat dat niet zo is. Maar dat gesprek ga ik dus nog aan met de adviesraad. En dat zal korte termijn plaatsvinden. Daarmee kunnen we, nou nogmaals, verwachtingsmanagement naar elkaar uitspreken en werkprocessen afstemmen. En mevrouw Van der Kooij, u eerste vraag daar kon ik echt geen chocola van maken, sorry. En uw tweede vraag. Ja, wanneer is het geslaagd? Ja, ik denk dat ik daar misschien een andere maatstaf voor heb dan u. Er worden effectenmetingen gedaan, er wordt een evaluatie gedaan. Dus ik denk dat we elkaar er nader over kunnen spreken, en dat we dan, nou, ik weet niet of ik dan op deze positie zit, maar dat de raad in ieder geval een uitspraak kan doen of zij vindt dat het geslaagd is nu we een start gaan maken met de in ieder geval maatschappelijke participatie voor trede één en twee en alles wat dat behelst rondom de pilot basisbanen, et cetera. Voorzitter, dank.

De voorzitter: Goed, ik sluit de beraadslaging. Ik ga over tot besluitvorming over de beide kadernota's, agendapunt 17 en 18. Dat kan gezamenlijk. Is er behoefte aan een stemverklaring of een stemming van uw kant? Stemverklaring, mijnheer Karremans. Mijnheer Karremans, ga uw gang.

De heer Karremans WIJ.: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik zou graag een stemverklaring willen op punt 17. Wij zullen wel voor gaan stemmen als fractie, maar dat is echt vanwege het feit dat ik er vertrouwen in heb dat de wethouder heel veel aandacht heeft voor de mensen die daadwerkelijk echt niet kunnen werken. Bij deze mijn stemverklaring, dank u wel.

De voorzitter: Wil niemand stemming? **Nou, dan zijn beide Kadernota's unaniem aangenomen.**

a. Motie vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: De motie 18.a over de giften.

De voorzitter: Ja, die stellen we nu aan de orde. Willen de indieners nog wat toelichten? Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, voorzitter, dat wil ik graag. Ik heb samen met GroenLinks de voorbereiding hiervan gedaan, en wij hebben steun gevonden in ieder geval in de ondertekening bij D66 en het CDA. En de motie heeft betrekking op een discussie die natuurlijk ook landelijk al aandacht heeft gehad. Ik heb er schriftelijke vragen ... Dat wil zeggen, de Partij van de Arbeid heeft daar schriftelijke vragen over gesteld. En toen bleek uit de antwoorden dat er toch vrij strakke beleidsregels waren rondom giften in de bijstand in Rijswijk. En mede naar aanleiding van een ook parlementaire discussie is daaruit voortgekomen dat gemeenten hun beleidsregels met betrekking tot giften in de bijstand kunnen verruimen. En daar gaat deze motie over. We hebben het natuurlijk vooral over die groep die dat hard nodig heeft, laat ik dat wel zeggen namens de mee ondertekende partijen. Daarom zeggen we ook in de oproep naar het college, de mogelijkheid te bieden om. En dat geeft natuurlijk wat maatwerk, dat hopen we ook. Maar ook wel op die wijze dat we ten aanzien van de huidige situatie de zaken medemenselijker gaan benaderen. En mensen die dat ook echt nodig hebben de kans bieden om via giften in natura het liefst, hun positie te verbeteren. Daar is de gemeenschap beter ... Daar zijn de mensen op de eerste plaats mee geholpen, maar ook onze lokale gemeenschap. Dus voorzitter, graag steun ... Of liever gezegd, eerst een reactie van de wethouder op de motie. Of misschien dat

andere partijen die mee ondertekend hebben nog wat willen zeggen. Of andere partijen, zoals de heer Weterings.

De voorzitter: Goed. De motie is ingediend, maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zullen we eerst de wethouder maar vragen om een reactie? Mevrouw Bentvelzen.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja. Dank u wel, voorzitter. En dank voor deze, moet ik toch wel zeggen, sympathieke motie. Tegelijkertijd heb ik geleerd van de huidige zittende burgemeester, dat we de motie of ontraden of in stemming laten brengen. Dus ik ga uw vragen deze motie in stemming te laten brengen. Volgens mij heeft u een meerderheid gevonden, mevrouw Van Nunen, voor uw motie. Ik ga u ook wel uitleggen waarom ik dit zeg. Want of hetgeen wat gesteld is in de motie mag, dat is nog niet met 100% zekerheid te zeggen. De minister vindt namelijk van niet. Een standaard vrijstelling is voor hem niet in lijn met de bedoeling van de participatiewet, omdat die wet vraagt om een individuele afweging per gift. Meerdere gemeenten hebben inderdaad deze standaard vrijstelling al opgenomen in het beleid, en dit lijkt ook wel in de lijn van de motie die in de tweede kamer aangenomen is. Het grootste risico wat we hier kunnen lopen, is dat als we die beleidsregels ook aannemen, zoals in uw motie staat, dat we die later weer zouden moeten bijstellen als het kabinet uiteindelijk besluit, het nieuwe kabinet, dat duurt ook nog wel even. Dat het nieuwe kabinet uiteindelijk besluit de motie op een andere manier te vertalen in haar eigen regelgeving. Dat is wat ik uw raad graag wil meenemen in de afweging om voor of tegen te stemmen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Goed. Dat betekent dat het college de motie ontraadt.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Nee.

De voorzitter: Nee, maar even helder. Zeg je gewoon, geen bezwaar of ontraden.

Mevrouw Bentvelzen: Geen bezwaar, geen bezwaar.

De voorzitter: Oh, u laat het aan de raad. Oké. u had ook verwezen naar toekomstige ontwikkelingen op landelijk niveau, dus dat kan al wat nieuws brengen. Goed, het college laat het aan de raad. Ik zie mevrouw De Man en mijnheer Weterings. De heer Weterings was het eerst.

De heer Weterings RB: Ik ben nu wel een beetje verward, voorzitter. Want volgens mij was geen bezwaar van dan zou worden overgenomen. Maar misschien ben ik helemaal de context kwijt hoe het nou hier gaat en werkt. Maar even inhoudelijk op de motie. Er staat dat de tweede kamer onlangs een motie heeft aangenomen die de regering oproept voor mensen in de bijstand de landelijke vrijstelling van giften, de boodschap, te realiseren. Hoe lang duurt dat voor zo'n motie wordt uitgewerkt en de gemeentes daar dus bericht van krijgen om het over te nemen. Want wat mevrouw Bentvelzen ook aangaf, je kan wel weer iets op de zaken vooruit lopen, maar als het landelijk wordt tegengehouden of het gaat niet door. Want er staat hier, aangenomen, dan ga ik er vanuit dat het ook wordt doorgezet naar de gemeentes. Dus vraag aan de wethouder, hoe lang duurt dat voordat een aangenomen motie in de vorm van deze dan, hier op dit gemeentehuis terecht komt? Of die wel of niet in werking gezet moet worden? Dat is mijn vraag aan de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Mevrouw De Man, mevrouw Van Amerongen, mevrouw Koegler.

De voorzitter: Mevrouw De Man.

Mevrouw De Man OR: Dank u wel, voorzitter. Ja, inderdaad een hele sympathieke motie, zoals de wethouder ook al aangaf. En toen ik hem vanmiddag las was mijn eerste reactie eigenlijk van, nou, die ga ik steunen, want mijn nekharen ging ook overeind staan bij het debacle van de man die boodschappen kreeg van zijn moeder en op een gegeven moment werd gekort op zijn uitkering. Dat zijn toch zaken die je niet mee wilt maken. Maar wat beter nadenkend over wat het voor verdere gevolgen zou kunnen hebben, betekent het natuurlijk ook dat er weer speling is voor de vervelende mensen die altijd misbruik maken in dit soort situaties. Dit maakt het dus een symptoombestrijding en geen echte bestrijding of echte behandeling voor hetgeen wat er daadwerkelijk mis is. En ik denk dat dat ook alleen kan worden opgelost in de tweede kamer. Dus helaas is er geen steun van onze kant voor de motie.

De voorzitter: Mevrouw Van Amerongen, daarna mevrouw Koegler.

Mevrouw Van Amerongen GBR: Dank je wel. Inderdaad een sympathieke motie. We begrijpen ook de reden hierachter. Zo'n boodschappen verhaal dat willen wij niet hier in Rijswijk. Wel hebben wij er moeite mee dat we hiermee eigenlijk op de stoel van de landelijke politiek gaan zitten. En de motie die is aangenomen, dat is geweest voor de verkiezingen. En het is dus niet duidelijk wat er nu met die motie wordt gedaan. En daarnaast heeft de minister ook aangegeven dat het niet binnen de beleidsregels past. En als we deze motie nu gaan aannemen, dan denken wij juist dat de willekeur tussen gemeentes alleen maar groter wordt, omdat er in sommige gemeentes wordt er moeilijk gedaan over een paar tientjes, en andere gemeentes gaan nu een vrijstelling toepassen van €1200. Ja, die willekeur wordt daar niet mee opgelost. Wat wij ook nog wel een puntje vinden is dat de bijstandsuitkering, dat is juist een bedrag waarin ook een stimulans moet zitten om weer terug aan het werk te willen gaan. En wij vragen af of deze stimulans nog wel gehandhaafd wordt wanneer wij deze motie gaan aannemen. Dus GvR zal niet voor deze motie gaan stemmen.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm CDA: Ja, wat het CDA betreft zitten er in de regels omtrent giften voor mensen met een bijstandsuitkering een onrechtvaardigheid en een ongelukkige consequentie als het bijvoorbeeld gaat om het boodschappenverhaal wat net al voorbij is gekomen. Het CDA vindt het belangrijk om bij toepassing van de regels omtrent de bijstandsuitkering ruimte laten voor de menselijke maat, en om die reden zullen wij de motie steunen. Natuurlijk heb je ... Het is een landelijk iets. Wij doen nu in de gemeente een beslissing daarover nemen. Het CDA staat daar vol achter, juist om te voorkomen dat we straks ook met iemand met een bijstandsuitkering in Rijswijk zo in de media komen. Dat moeten we volgens mij met elkaar niet willen. Tot het landelijk geregeld is, en dan kunnen we daar gewoon bij aansluiten. En ja, misschien die echt misbruik willen maken, die weten hun weg toch wel te vinden. Dan gaat het niet om €1200 per jaar aan boodschappengeld, dan gaat het om hele andere zaken.

De voorzitter: Oké, dan mijnheer Ezinga en daarna Van den Berg.

De heer Ezinga VVD: Ja. Dank, voorzitter. Ik hoor een hoop aannames aan CDA-kant. Ik kan mij goed vinden in dat wat mevrouw Van Amerongen net heeft verteld. Wat dat betreft is zij misschien wel een VVD'er in de dop. Wij achten het ook onverstandig om voor te lopen op het landelijk beleid, zeker met de verkiezingen die daar tussentijds hebben gelopen. Wij hadden ergens misschien dit onderwerp, ook gegeven de discussie die nu ontstaat, dit onderwerp wel behandeld gezien op een forum of iets dergelijks. En daarbij, ik kan ook heel erg me in het argument vinden dat de verschillen tussen de verschillende lokalen dan ook wel heel erg groot gaat worden, wat mijns inziens ook niet onze visie, ja, doet steunen als zodanig. Dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg BvR: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk staat positief tegenover deze motie. We kennen allemaal wel iemand in onze omgeving die het wat minder breed heeft en die we dan een nieuw shirtje toestoppen, wat extra geld bij de verjaardagen, kerstpakketje of wat voedsel voor de huisdieren. Wel is Beter voor Rijswijk van mening dat de gemeente al met de menselijke maat werkt. Dus daar wil ik toch nog wel even dan een opmerking over maken. Voor de rest zullen we deze motie van harte steunen.

De voorzitter: Oké. Ik denk dat de mede-indieners misschien ook nog wel iets willen zeggen. Mevrouw Van der Kooij en mevrouw Koopman. Mevrouw Van der Kooij? Mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman D66: Nou, wij staan geheel achter de woorden van het CDA, die heeft dit mooi verwoord en ik had daar geen extra toevoeging aan.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Van der Kooij.

Mevrouw Van der Kooij GL: Eigenlijk hetzelfde. Wil van Nunen en CDA heeft het allemaal mooi gezegd.

De voorzitter: Oké, volgens mij hebben alle fracties hun visie gegeven. Wil de wethouder nog een tweede termijn?

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, er is aan mij een vraag gesteld nog door Rijswijks Belang. Voorzitter Rijswijks Belang heeft mij gevraagd hoe lang het duurt voordat het kabinet dit verwerkt heeft. Ja, dat is volgens mij voor iedereen de vraag, hoe lang het duurt voordat er überhaupt een kabinet gaat zitten dadelijk. Maar er staat geen tijd voor, dus ik weet het niet. Het kan nog 3 maanden duren, maar het kan ook een half jaar of een jaar duren. Ik wil u wel nog een winstwaarschuwing afgeven. Dat als de motie zo direct in meerderheid van stemming wordt aangenomen, dat er wel een aanpassing van onze eigen beleidsregels nodig is en dat dat voorbereidingstijd nodig heeft om dat goed te verwerken. Dat zal pas na het zomerreces in de beleidsregels worden opgenomen. Dan weet u dat alvast in het kader van openheid en transparantie.

De voorzitter: Goed, dan ga ik maar even naar mevrouw Van Nunen. Ik neem aan dat u de motie handhaaft?

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, we handhaven de motie. Tenminste, ik ga er maar van uit gezien de reactie ook van de andere ondertekende fracties. Voorzitter, ik heb wel behoefte om heel even kort nog even iets te zeggen op verschillende reacties van fracties. Voor mensen in een bijstandsuitkering kan het een, en ik begrijp

wat de wethouder zegt, de beleidsregels zijn niet meteen aangepast, maar kan dat op korte termijn van belang zijn of er iets meer ruimte is. En wij gaan voor onze Rijswijkse inwoners en we gaan niet voor eventuele inwoners van andere gemeenten waar deze regeling, waar deze vrijstelling niet aan de orde is. Zo kijken we ook niet naar andere beleidsterreinen. Wij komen op voor onze eigen Rijswijkse inwoners. Vandaar handhaving van de motie en graag steun voor de motie.

De voorzitter: Oké. Volgens mij heeft iedereen zich kunnen uitspreken. Zullen we de beraadslaging sluiten? Gaan we over tot besluitvorming. Zijn er stemverklaringen af te geven? De heer Ezinga.

De heer Ezinga VVD: Voorzitter, de bijstand is iets waar we niet in willen zitten. Wij willen dan ook de mensen motiveren om aan het werk te gaan. Als wij de verruiming van de giften doen verhogen, maar het bijverdienen naast de bijstand beboeten door het te veel verdiende geld af te nemen, dan gaat er wat mij betreft iets mis. En ik denk dat deze motie niet bijdraagt aan dit verschil, en daardoor zullen wij tegen stemmen.

De voorzitter: Goed, nog andere stemverklaringen? Zie ik niet. Wilt u stemming? Ik zie, de VVD is tegen. Zijn er anderen die tegen zijn? Ja. Onafhankelijk Rijswijk en Rijswijks Belang.

De voorzitter: Nou, dan gaan we gewoon stemmen. De stemloketten zijn open. **21 stemmen voor, 8 tegen. Daarmee is deze motie aangenomen.** Dames en heren, we komen op een markant punt, het is 0:00 uur geweest. Volgens het reglement van orde moeten we stoppen. We kunnen ook nog wel even doorgaan. We kunnen ook de vergadering doorschuiven naar a.s. donderdag.

Mevrouw Alberts GL: Ja, ik vind het toch wel belangrijk om hier aan te geven dat we ook eraan moeten denken dat niet iedereen vrij is morgenochtend om uit te slapen, en dat het raadswerk altijd een bijbaantje is wat je naast werk doet. En dat moet te combineren zijn. En als wij nu tot ver in de nachtelijke uurtjes doorgaan, dan is dat gewoon bijna niet meer te doen. Dus laten wij vooral op een ander moment doorgaan en op dit moment gewoon zeggen, ook met sympathie naar iedereen die morgenochtend om 6:00 uur moet opstaan, of nog eerder, om te zeggen, we gaan op een ander moment door.

De voorzitter: Ik zie mevrouw Van Amerongen.

Mevrouw Van Amerongen GBR: Ja, we kunnen er wel heel lang over gaan discussiëren wat we nou gaan doen. Kost alleen maar tijd. Dus ik stel voor dat we gewoon gaan stemmen hierover en dan kijken we wel wat de meerderheid wil.

De heer Kooy PvdA: En het is gewoon een heel simpel verhaal. We gaan het gewoon niet op korte termijn redden. We hebben een afspraak gemaakt, 0:00 uur. En in stemming brengen is niet terecht.

De heer Sleddering VVD: Voorzitter, akkoord om te stoppen en donderdag verder te gaan. Heeft niks met ARBO te maken, maar het is gewoon common sense, helder nadenken. Gaan we nu niet meer doen. Ik zou wel willen verzoeken om gewoon 19:00 uur te beginnen donderdag en dat forum, of het presentatieforum, door te schuiven naar een andere datum, want dat is helemaal niet urgent.

De voorzitter: Goed. Ik ga nou echt maar even de opties peilen. Ik wil nu vingers in de lucht voor nog een uurtje doorgaan. Wie wil er nog een uurtje doorgaan. Dat is geen meerderheid dus dat gaan we niet doen. Dan is de volgende optie a.s. donderdag om 19:00 uur beginnen. Wie is daarvoor? Griffier, dat is een meerderheid! Dan gaan we donderdag om 19:00 uur door, en we kijken nog even naar een alternatief voor de presentatie mobiliteit. Goed dan schors ik de vergadering, zien we elkaar a.s. donderdag 19:00 uur weer.

Schorsing tot a.s. donderdag 17 juni 2021